

ПОЛИТИКИН

4

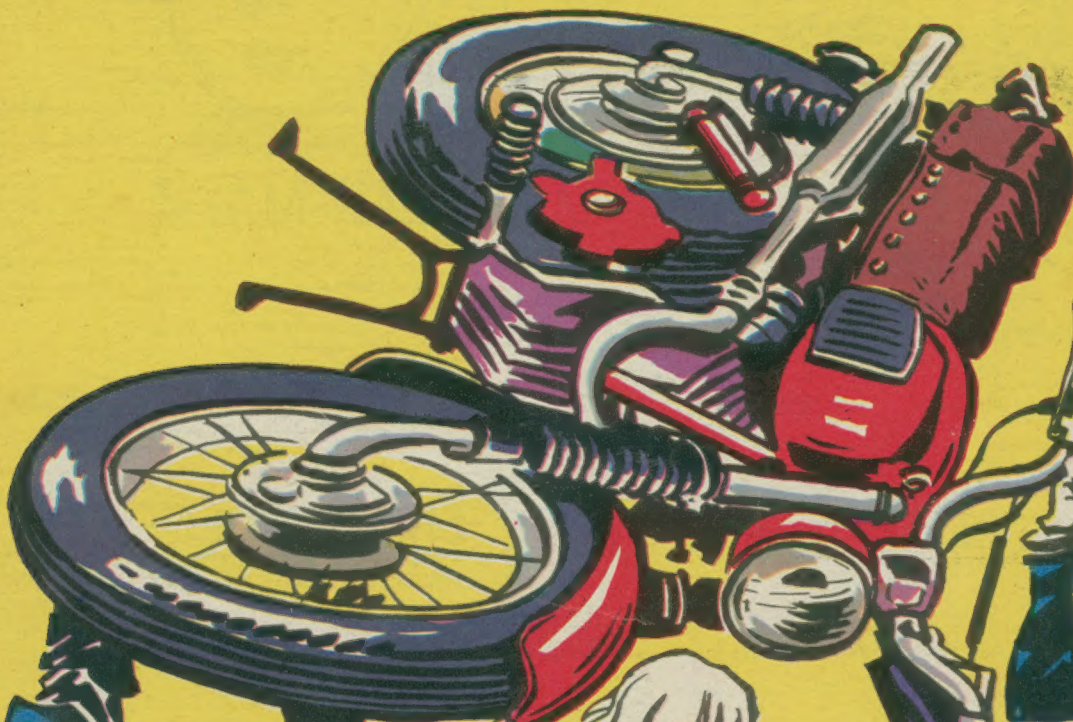
динара

БРОЈ

1192

ЗАБАВНИК

1.11.1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ДЕЛТА
99

МАЈКЕ С ЧЕЛИЧНИМ ЖИВЦИМА

ЖЕНЕ ИЗ БУРМАНСКОГ ПЛЕМЕНА НУНГ ПРЕЛАЗЕ РЕКУ АДУНГ ПОМОЋУ КОНОПЦА РАЗАПЕТОГ НА 15 МЕТАРА ИЗНАД ВОДЕ. НОСЕКИ НА ЛЕБИМА ПРИВЕЗАНО ДЕТЕ. ЈОШ СЕ НИЈЕДНОМ НИЈЕ ДОГОВОРИЛО ДА ЈЕ НЕКА МАЈКА, САВЛАЂУЈУЋИ КАЊОН ШИРОК ОКО 50 МЕТАРА, ИЗГУБИЛА СВОЈЕ ДЕТЕ.

ЦРКВУ У ВИНАУ

У АУСТРИЈИ, СAGPAДИЛА СУ 1877. ГОДИНЕ 2 БРАТА ДА БИ СВОЈЕ ЊИВЕ ОСЛОБОДИЛИ КАМЕНЈА.

ЛУЈ ЖАН-МАРИ

(1725-1793) ВОЈВОДА ОД ПАНТИЈЕВРА ПОСТАВЉЕН ЈЕ ЗА ВЕЛИКОГ АДМИРАЛА ФРАНЦУСКЕ ФЛОТЕ КАД ЈЕ ИМАО 9 ГОДИНА.

ДАГЛАС МАК КЕРДИ

СА НОВЕ ШКОТСКЕ (КАНАДА) ПРВИ ЈЕ У ЧИТАВОЈ БРИТАНСКОЈ ИМПЕРИЈИ ЛЕТЕО АВИОНОМ. ОН ЈЕ 23. ФЕБРУАРА 1909. ГОДИНЕ ПРЕЛЕТЕО ЗАМРЗНУТА ЈЕЗЕРА ЗЛАТНА РУКА.

МАЈЧИНА СТЕНА

НАЗИВА СЕ ОВА ГРОМАДА У ЛОКРОНАНУ (ФРАНЦУСКА) ЈЕР ПОСТОЈИ ВЕРОВАЊЕ ДА ЋЕ ЖЕНА БЕЗ ДЕТЕ, АКО ИЗВЕШНО ВРЕМЕ СЕДИ НА ЊОЈ, ДОБИТИ ДЕТЕ У РОКУ ОД ГОДИНУ ДНА.

СТАРА БРОНЗАНА НАРУКВИЦА

НАЂЕНА У ОСТЕРБРУКЕНУ (НЕМАЧКА) КОЈА ЈЕ ВЕРОВАТНО ПРИПАДАЛА НЕКОМ РИМСКОМ ЛЕГИОНАРУ, ИМАЛА ЈЕ ОДЕЉАК ЗА НОВАЦ КОЈИ СЕ МОГАО ЗАКЉУЧАВАТИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● постоје бактерије које буквално прождиру ауто-путеве јер се хране асфалтом.

● највише магараца има, и одувек их је било, на Арабијском полуострву, на обалама Средоземног мора, у североисточној Африци. Иначе, магарац је становник топлих, сувих крајева.

● стари грчки мудрац и законодавац Каланус, који је живео у 4. веку пре наше ере, читавог

живота патио је од разних стомачних сметњи. Кад му је болест дојавила, он је донео закон којим се све стомачне болести праћене боловима протерују из земље.

● тунели су постојали и у најстарија времена. Сматра се да су први тунели били намењени спровођењу воде. Такви су тунели у Јерусалиму грађени око хиљаду година пре наше ере. Грци, Етрурци и Римљани бушили су тунеле за пролаз кроз брда и скраћивање пута.

● Роберт Рејли, енглески стручњак за електронику, конструисао је специјалан апарат који може да се угради у вратне мишиће оболелих од парализе и парализе удова. Помоћу овог апарата оболели ће моћи сами из кревета да упале сијалицу, отворе или затворе врата, укључе радио или телевизијски апарат.

● у једном немачком часопису који излази у Келну недавно је објављен чланак професора Е. Гола у коме стоји да бука, поред

тога што омета одмор и сан, може да проузрокује привремени или трајан губитак слуха, као физичке и церебралне поремећаје. Главни извор буке су моторна возила, возови, авиони, грађевински радови, машине и људски гласови. Бука од 80 до 90 децибела је крајња дозвољена граница, преко 150 децибела доводи до губитка слуха. Бука од 155 децибела може да изазове опекотине на кожи, а звук од 180 децибела је смртносан.

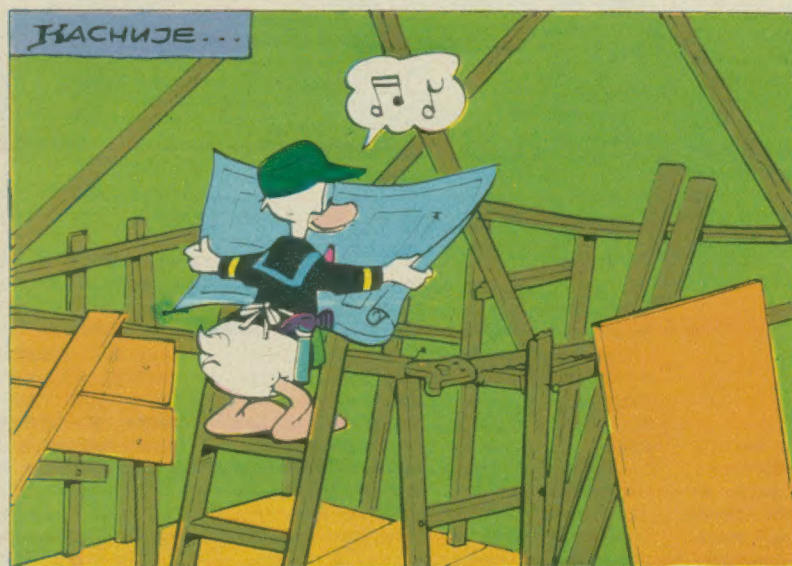
● за време ископавања у близини немачког града Мајнца пронађен је глинени суд који је садржао комаде сличне тресету.

Стручњаци сматрају да је ова тамномрка маса осушено црно пиво направљено од слада јечма и да потиче из 350. године наше ере из подрумских залиха цара Константина. Стручњаци мисле да је ово најстарије пронађено пиво на свету.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ФАНИ ЈЕ

ПУЦАЛА НА ЛЕЊИНА

Тек што се завршио I светски рат, у Русији је почео један још тежи — грађански. Радници и селаци, исцрпљени и гладни, борили су се на свим фронтovima бранећи своју октобарску револуцију од непријатеља у земљи и страних интервенциониста. Белогардејци су дизали устанке, подметали бомбе, вршили атентате.

У опасности се нарочито налазио вођа револуције Владимир Иљич Лењин.

ШТА ЋЕ ВАМ ТА ИГРАЧКА?

Тих дана он је готово свакодневно одлазио на митинге по целој Москви, у фабрике, на тргове, по војним јединицама. А ти митинзи били су више него отворени, чак су крај врата фабрика постављани огромни плакати који су позивали на митинг на коме ће говорити Лењин! Чувајући Владимира Иљича у таквим приликама било је заиста тешко, поготову што је он одбијао било какву пратњу и обезбеђење. Уз то, сам никада није носио оружје изузев понекад мали браунинг из кога никад није испалио ниједан једини метак! Кад је једном за појасом шофера Гиља угледао наган, рекао му је:

— Шта ће вам та играчка? Склоните је, молим вас, што даље!

Стјепан Казимирович Гиљ имао је, међутим, о тим стварима другачије мишљење. Од тада је свој револвер носио испод рубашке.

Тог августовског дана 1918. године Лењин је после завршетка митинга на Хлебној берзи, кренуо колима према фабрици оружја „Мехелсон“. Био је миран, добро расположен, само се с времена на време

мрштио и жмиркао од умора. Није ни чудо. Пре подне је примао бројне посетиоце, углавном раднике, у Совјету народних комесара, после тога саветовање, па митинг на Берзи, а кад заврши посету „Михелсону“, чекало га је у његовом кабинету још једно заседање.

Кад су кола ушла у двориште фабрике оружја, Лењина зачудо није дочекао нико из фабричког комитета. Али, он је овде већ био неколико пута и сам се брзим корацима упутио према хали за производњу граната где се већ искупило неколико хиљада радника. И док је унутра започињао један од оних бурних састанака, шофер је окренуо кола и паркирао их на око двеста корака од уласка у халу. У том часу пришла му је једна млада мршава жена, у костиму, с ташном у руци.

— Је ли то стигао друг Лењин? — упитала је шофера.

— Немам појма ко је стигао! — одговорио је Гиљ држећи се правила да никад не говори кога је довео.

— Како то? — почела је да се смеје жена. — Ви сте шофер а не знате кога возите.

— А што бих и морао да знам? Неки товарник, а зар их мало има! — Непозната је на то направила поимасу и удаљила се.

„Што је досадна“, помислио је Гиљ и заборавио на њу.

ПРАВО У ГРУДИ

Митинг у фабрици „Михелсон“ трајао је отприлике један час. У двориште је изашла велика група људи. Гиљ је упалио мотор и чекао спреман. Најзад се појавио и Лењин окружен радницима који су га и даље засипали пи-

шофер је застао у недоумици: да ли да настави да трчи за женом која је пуцала или да се врати и види шта је с рањеником!

тањима. Он је стрпљиво одговарао, застајао и сам питао. Колима се приближавао ужасно споро. И кад се нашао два-три корака од аутомобила, још је разговарао са две жене о довозу хране:

— Слажем се да је много неправилности, али то ће сигурно исправити... — Овај разговор је трајао неколико минута и Лењин се коначно спремао да уђе у кола кад је одјекнуо — пуцањ! Гиљ је окренуо главу у том правцу и угледао ону исту жену која га је малочас испитивала о Лењину! Стајала је с леве стране кола, крај предњег браника и нишанила право у груди Владимира Иљича. Истог тренутка одјекнуо је и други пуцањ.

МОРНАР С РУКОМ У ЦЕПУ

Гиљ је искључио мотор, муњевито искочио из кола, извукао наган и бацио се према убици. Њена рука била је испружена, припремала се за трећи пуцањ. Видевши да је шофер уперео револвер у њену главу, рука јој је задрхтала и истог часа одјекнуо је и трећи пуцањ. (Касније је утврђено да је погодио једну жану у раме.) Још секунд и Гиљ би сигурно опалио, али атентаторка је бацила свој браунинг на земљу, брзо се окренула и потрчала кроз гомилу према излазу. Око њих било је много света и Гиљ се није усуђивао да пуца. Могоао је убити неког радника.

Без размишљања је потрчао за убицом али после десетак метара застао је: после првог изненађења и чудне тишине сад су се чули гласови:

— Убили су Лењина! — Маса је потрчала према

излазу да стигне убицу, а Гиљ се вратио колима. Од оног што је угледао стао му је дах: Владимир Иљич лежао је непомицно на земљи. Зар су га заиста убили?

Гиљ се бацио на колена и ослушнуо: Лењин је дисао, био је жив и не само то, није чак ни изгубио свест.

— Јесу ли га ухватили? — упитао је тихо мислећи да је пуцао мушкарац. Говорио је тешко, потпуно измењеним гласом који је некако шиптао.

— Не говорите ништа! — уплашено му је рекао Гиљ и истог часа угледао како преко нагло испражњеног дворишта из радионице трчи према њима један морнар. Левом руком је махао, а десну је, што се Гиљу никако није допало, држао у цепу. Шофер се усправио и заурлао:

— Стој! — Али, морнар је наставио да трчи иако је Гиљ у њега уперео пиштољ. — Стој! Пуцају! — поновио је шофер и тада се човек нагло окренуо и потрчао према вратима не извлачећи руку из цела.

За изbezумљеног Гиља, који је и сам био борац револуције а Лењина је изванредно поштовао и волео, то није био крај

мука. Одједном му је с леђа притрчала нека жена вичући:

— Шта то радите? Не пуцајте! — ваљда је мислила да Гиљ хоће да пуца у Владимира Иљича! Није стигао ни да јој одговори а из радионице су према њему кренула три човека с револверима у рукама. Гиљ је и њима запретио да ће пуцати, али они су понављали:

— Своји смо, друже, своји, из фабричког комитета. — Гиљ је у то поверовао тек кад су се примакли и кад је у једном од њих препознао друга кога је видео кад су прошли пут посетили фабрику.

Све се ово много брже одвијало него што изгледа кад се прича. Од првог пуцања до овог часа протекло је једва два минута!

Радници су предлагали да Лењина пребаци у најближу болницу, али Гиљ је био одлучан:

— Ја не возим ни у какву болницу. Возим право кући. — Лењин је чуо разговор и сложио се са Стјепаном Казимировичем. Помогли су рањенику да се усправи и он је сам, само се придржавајући, ушао у кола.

Гиљ је дао гас и најве-

ном могућом брзином по-
јурио у Кремљ.

Пројурио је кроз Троиц-
ка врата у Кремљу не за-
уштавајући се. Само је
стражарима довикнуо: Ле-
њин! — и пошао право
према стану Владимира
Иљича. Ту је сад дошло до
нових проблема. Лењин
није дозвољавао да га но-
се. Само је замолио шофе-
ра да му скине капут — и
док су га придржавали
кренуо пешке на — трећи
спрат.

НИЈЕ ТО НИШТА, МАРИЈА!

На степеништу су срели
Лењинову сестру Марију
Иљичићу. Била је стра-
шно потресена и док су
рањеника уводили у спа-
ваћу собу узбуђено је по-
нављала:

— Телефонирајте! Што
брже телефонирајте! —
Очи Лењинове, сада још
црње на лицу без капи
крви, отвориле су се:

— Умири се, није то ни-
шта... Рањен сам мало у
руку.

Гиљ је потрчао у другу
собу и позвао телефоном
команданта Кремља Вонч-

-Брујевича. Овај је убрзо
стигао као и Винокуров,
народни комесар који се
ту затекао јер је дошао на
заседање.

Лењин је лежао на дес-
ном боку и тихо стењао.
Кроз разрезану кошуљу
виделе су му се груди и
лева рука на чијем су се
горњем делу црнеле две
ране. Рањеник се жалио
да га боли срце, а Вино-
куров, који је ране нама-
зао јодом, умиривао га је
да је то само рефлексан
бол и да је повређена са-
мо рука. Лењин се сми-
рио, затворио очи, али је
ускоро поново застењао.
Лице му је постало још
блеђе. На челу му се по-
јавила воштана боја. При-
сутни су се ужаснули: зар
је то смрт?

Телефони су и даље ра-
дили. Вонч-Брујевич који
је био доктор али, на жа-
лост, историјских наука,
позвао је Московски Сов-
јет и замолио дежурног да
одмах доведу лекара, на-
вео је и имена: Обух, Вајс-
брод и још једног хирурга.
Наредио је некоме да доне-
се боце с кисеоником из
неке московске апотеке јер
у Кремљу још није била
организована медицинска
служба. Телефонирао је и
најближем Лењиновом са-
раднику Свердлову који је

већ чуо за атентат. И ње-
га је замолио да пронађе
неког доброг хирурга.

Ускоро је стигао сам
Свердлов а за њим и На-
дежда Константиновна,
Лењинова супруга. Она је
по Гиљовом лицу схвати-
ла да се десило нешто
страшно.

— Ништа ми не говорите
— обратила му се гледају-
ћи га у очи — само ми
реците — је ли жив или
мртав?

Гиљ је морао да јој да
часну реч да је Лењин са-
мо лако рањен.

ГДЕ ЈЕ ДРУГИ МЕТАК?

Први лекар који је сти-
гао била је Вера Михај-
ловна, жена Вонч-Брује-
вича. Опијала је пуж бо-
лесника који је био без
свести, дала му инјекцију
камфора и само посавето-
вала да рањеника свуку
ако могу.

Најзад је стигао профе-
сор Минц. Не поздравља-
јући се ни са ким упутио
се право кревету. Погле-
дао му је лице и рекао:
— Морфијум!

— Већ је дат — одгово-
рила је Вера Михајловна.
— Професор Минц изме-
рио је прстима раздаљину
између рана на Лењиновој
руци, замислио се а онда

почео да препијава руку и
груди рањеника. Нешто му
није било јасно.

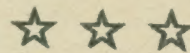
У соби је владала мртва
тишина. Сви су очекивали
професорове речи, а он је
мрмљао:

— Један је у руци... где
је други? Крупни крвни
судови нису повређени. Са-
мо, где је други? — Најед-
ном професорове очи су се
још више уозбињиле. Тр-
нуо се, побледео и почео
да пица врат Владимира
Иљича. — Ево га! — по-
казао је на супротну дес-
ну страну врата. Лекари
су се погледали. Завлада-
ла је тишина. Сви су и без
речи схватили да се деси-
ло нешто страшно, мож-
да нешто што се више не
може исправити.

Минц је тражио картон
да га постави испод рање-
не руке. Сви су сем лека-
ра напуштали собу...

Гиљ је изашао у дво-
риште Кремља дубоко несре-
ћан. Узалуд је тешио себе
да рана није тако тешка,
да су лекари добри.

После неколико дана це-
ла Русија је већ знала:
Лењин није у смртној о-
пасности.

А убица?

Још исте ноћи после а-
тентата знало се више о
овом догађају.

Фани Каплан која је пу-
цала на Лењина била је
члан једне терористичке
групе есера.

Пошто је пуцала на Вла-
димира Иљича, она је ис-
трчала заједно с масом из
дворишта фабрике. Рачу-
нала је да ће успети не-
примећена да побегне јер
су сви били узбуђени. На
улици, недалеко од фабри-
ке очекивао ју је фијакер.
Али, није успела да дође
до њега. Деца која су се
за време пуцњаве нашла
у двојшту трчала су за
њом и викала показујући
прстом:

— Ево је! То је она!

Само захваљујући њима
атентатор је ухваћен. Не-
колико људи је потрчало
и стигло Капланову на
трамвајској станици. Ту би
је сигурно разјарена маса
и убила да неколико рад-
ника није успело да је ок-
ружи:

— Чекајте, људи. Прво
је треба саслушати.

Кроз један сат Фани
Каплан се већ налазила у
затвору.

Морнар који је после а-
тентата трчао према Вла-
димиру Иљичу такође је
ускоро ухапшен. И он је
био члан банде.

... Јак организам Лењин-
ов и пажња којом је био
окожен учинили су сво-
је. После две-три недеље
он је поново председавао
седницама Совјета народ-
них комесара, а неколико
месеци касније поново је
држао говор радницима
фабрике „Михелсон“. До-
чекали су га бурни покли-
ци, а прво питање гласило
је:

— Како сте, Владимире
Иљичу? Како се осећате?

— Одлично — одговорио
је Лењин смешкајући се и
жмиркајући.

Време је споро пролазило. Џексон је погледао на сат: четири из јутра. Од поноћи готово се није померио из војног ципа добро сакривеног иза густог и високог жбуња на узвишењу удаљеном педесетак метара од морске обале.

Стрме кречњачке стене издизале су се иза њега као заштитни зид. Лево и десно од њега, стене су се спуштале укос до саме морске обале обухватајући пешчану плажу дугачку стотинак метара. Плажа је била местимично покривена жбуњем, и са ње, према месту где се налазио Џексон водило је узбрдо неколико стаза које су се при крају спајале у једну.

Плажа се налазила на обали Ла Манша између Довера и Фолкестона. На војним картама Велике Британије била је обележена као тачка 432925.

Био је 6. септембар 1940. године.

ДОБАР ПЛАН

Џексон је погледао према пучини, ко зна покоји пут ове ноћи. Са приближавањем зоре било му је све хладније. Почео је да цвокоће. Руке је увукао дубоко у џепове виндјаке.

Чекање се одужило. Изненада, из таме изрони прилика његовог обавештајног официра. Био је задихан од пењања уз стрму стазу.

— Ништа! — рекао је док је седео поред Џексона.

— Колико је наших људи овде?

— Са мном тринаест, са вама четрнаест — одговори официр, капетан по чину. — Људи су добро сакривени дуж целе плаже. Не може ни миш да се провуче. Ако какав сретник у томе и успе, мора да прође ту, поред вас. Чини ми се да су Немци изабрали лоше место за искрцавање својих људи. Од њих тако нешто нисам очекивао!

Џексон је ћутао. Немачки план био му је јасан. Баш зато што је тачка 432925 опасна за искрцавање. Немци су рачунали да Енглези неће ни претпоставити да ће се неко одлучити на тако дрску акцију и да зато тај део обале неће ни бити чуван.

— Добро су Немци то смислили, али су имали несрећу да наши обавештајци раније открију њихову намеру! — одговори Џексон и подиже још више оковратник своје виндјаке.

Наставили су да чекају.

ОБАВЕШТЕЊЕ ИЗ БЕЛГИЈЕ

Неколико дана раније обавештајци из Белгије известили су Џексона да ће 5. септембра у 21.30 из белгијске луке Зебрихе испловити немачка подморница која ће у близини енглеске обале између Довера и Фолкестона искрцати четири своја шпијуна. Њихов задатак је био, наравно ако се искрцавање успешно оба-

ви, да као и остали немачки шпијуни у Великој Британији прикупљају податке о положајима и кретањима британских трупа, војним објектима и свему што је могло да допринесе да операција „Морски лав“ буде успешно извршена.

Џексон, виши функционер у Интелигенс сервису, директно задужен за лов на немачке шпијуне, био је један од малобројних у Великој Британији који је знао да је операција „Морски лав“ директива за немачку инвазију на Велику Британију коју је Хитлер издао 16. јула 1940. године под бројем 16. Припремама за ову операцију руководио је фелдмаршал Герд Рундштет.

Док је седео у своме цику и смрзавао се чекајући да се те ноћи 6. септембра 1940. појави немачка подморница Џексон није могао да претпостави да ће Хитлер само месец дана касније донети одлуку да се операција „Морски лав“ одложи због припрема за напад на Совјетски Савез.

Џексона је ухватио дремеж. Али, чим га је официр, који је седео до њега у цику, лагано додирнуо руком, одмах се пренуо. Погле-

део је према обали. Снопови светлости батеријских лампи његових људи пробијали су се кроз ноћ и падали на пешчану обалу и жбуње. Повијене људске прилике трчале су на све стране. Чули су се повици и позиви на предају. Џексон и обавештајни официр су искочили из ципа. Док се официр спуштао према обали, он је остао код кола да спречи покушај бекства искрцаних шпијуна кроз једини излаз из овог природног левка.

ГДЕ ЈЕ ЧЕТВРТИ?

Већ после неколико минута уз врлетну стазу успели су се његови људи водећи тројицу ухваћених немачких шпијуна са лисицама на рукама.

— Где је четврти? — упита Џексон.

— Нема четвртог! Ухватили смо само тројицу — одговори официр.

— Добио сам обавештење да ће их бити четворица и толико мора да их буде! — био је упоран Џексон.

То је потврдио и један од ухваћених шпијуна. Објаснио је да је Холанђанин и

да је морао да пристане да сарађује са Немцима јер су му претили да ће му побијати породицу. Додао је да је имао намеру да се одмах по доласку у Енглеску пријави полицији и да открије остале шпијуне који су се искрцали с њим. Навео је и име четвртог шпијуна. И он је био — Холанђанин. Звао се Ван де Кибом.

Док је Холанђанин објашњавао да је са њим био и четврти шпијун, Џексон је приметио да су сви шпијуни имали на себи одела која се могу купити у свакој продавници конфекције у Енглеској и да се по томе нису разликовали од њихових људи који су их чекали на плажи.

— Назад, на обалу! — наредио је Џексон. — Преврните сваки жбун! Тај, четврти, није прошао поред мене, а на пучину није отпливао...! Ову тројицу стрпајте у цип! Касније ћемо их пребацити у кола, горе, на путу!

Сви Џексонови људи на челу са капетаном вратили су се на плажу да траже немачког шпијуна. Већ је почело да свиће. Са места где је Џексон стајао људске прилике на плажи почеле су много јасније да се разаз-

нају. Када се капетан попео стазом до њега и саопштио му да је свако трагање узалудно, Џексон му је додао:

— Нека траже и даље! Ви останите овде, тринаести сте. Нисам сујеверан али ипак не волим тај број! Можда ће га дванаест људи наћи!

Дванаест! Џексон се тргао. Сетио се! Са места где је стајао почео је да пребројава људе доле, на плажи. Било их је тринаест, а требало је да их буде дванаест. Значи, тринаести је био тај четврти немачки шпијун који се у тами придружио осталим трагачима и све време „тражио сам себе“!

Ухваћени шпијуни те ноћи, осим Холанђанина који је под принудом постао шпијун, осуђени су на смрт и погубљени 10. XII 1940. године. Били су то први погубљени шпијуни у Великој Британији у току II светског рата.

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА КАКТУСИ

Сунца и в

1.

ГЛАВЕ СТАРАЦА — На гранитним стенама високо у Андима расту планински кактуси, обрасли чекињастим длачицама и бодљама. То су *Espostoa lanata* који имају танке, прозирно-жуте бодље уоквирене густим длачицама и *Pseudoesposta melanostele* чије је тамнозелено стабло сакривено испод белог „крзна“. *Cephalocereus senilis* или „главе старца“, како их називају Мексиканци, достижу висину до 14 метара! Расту на земљи вулканског порекла. Планинским кактусима гајеним у стакленим баштама потребно је много сунчеве светлости, а за време топлих дана треба их често заливати.

2.

САЧУВАО ЈЕ ЛИШЋЕ — У Парагвају, Мексику и Флориди расте *Peireskia aculeata*, у облику грма. Иако у овим крајевима влада оштра клима *Peireskia aculeata* је, за разлику од других кактуса, сачувала лишће. Разгранат корен у изобиљу снабдева стабло водом. Гајен у соби, овај кактус често зими губи лишће. На слици је и *Cereus caesus peruvianus f. monstrosus* који нема лишћа. Њудљив је и ретко цвета. Ова врста кактуса захтева глинасту земљу којој се додаје хумус.

3.

ПОЗЛАЂЕНЕ БОДЉЕ — Цилиндрично стабло *Eriocactus lenighausii* покривено је дугачким, позлађеним бодљама. Овај кактус цвета 15—20 година! Плодови су му сакривени испод бодљи које подсећају на вуно и по којима је добио име (грчки: ерио значи вуна). Ако није довољно изложен сунцу, губи своје дивне боје.

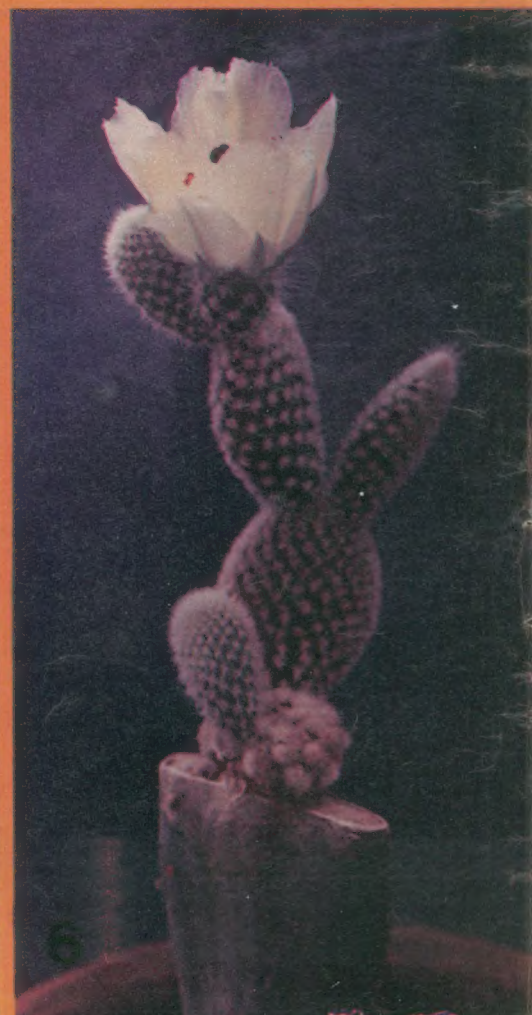
4.

ИЗ МЕКСИКА И ТЕКСАСА — Кактуси *Dolichothele* расту у Мексику и Тексасу. Имају велике цветове, беле или жуте боје који лепо миришу.

5.

ЦВЕТНА КРУНА МАМИЛАРИЈЕ — Познато је око 400 врста мамиларија. У Мексику, Сједињеним Државама и на северу Латинске Америке, мамиларије образују у планинским пределима праве цветне тепихе. Испупчења налик на брадавице повећавају површину стабла, због чега мамиларије расту брже од других лоптастих кактуса. Многобројни цветови живих боја образују венац на врху стабла. Леги мамиларије треба држати у сенци.

2

3

6

Оде за ђавољи језик

6.

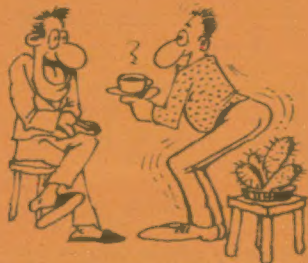
ТАЊЕ ОД ВЛАСИ КОСЕ — Тек кад се накалеми на обичну опунцију, познату код нас као „свекрвин језик“, *Opuntia microdasys* var. *albispina* f. *miniature* може да цвета. Њене бодље, у облику куке, дугачке су 2—3 милиметра и неколико пута тање од власи косе.

7.

ЦВЕТОВИ ОПОЈНОГ МИРИСА — На дугим испупчењима, налик на брадавице, *Dolichothele longistylis* цветају необично велики цветови. Овај кактус треба гајити у дубоким судовима јер има дугачко корење.

8.

НА ТУЊЕМ КОРЕНУ — Обрастао мрким бодљама *Austocylindropuntia clavarioides* подсећа на шапу. Овај кактус, чија је постојбина Чиле, калени се на обичну опунцију јер нема сопствени корен.

9.

ПАТУЉАСТИ КАКТУСИ — Пореклом из Аргентине, ови кактуси цветају једну до две године после засађивања. Због лепог светло-зеленог, лоптастог стабла, сребрнатих бодљи и црвених, жутих и наранџастих цветова веома су омиљени међу одгајивачима кактуса. После дугог цветања појављују се обле, светложуте бобице — плодови. Из семена се брзо развијају осетљиве, мале лоптице које окружују стабло „мајке“. Земља у којој су засађени треба да буде помешана са речним песком и баштенским хумусом.

10.

КАО ВАТРА — При врху дугачког и танког стабла *Cleistocactus baumannii* избијају ватренопрвени цветови. Потребно му је много сунца и влаге. Постојбина овог кактуса је Уругвај.

КЛОПКА ЗА РАЗБОЈНИКЕ

Када су
сахранили
Сена, три
каубоја су,
јашући опрезно
и ћутке,
наставила пут.

**У ВИСОКОЈ ТРАВИ БОБ ЈЕ УГЛЕДАО ТЕЛО СВОГ ДРУГА.
ДРШКА НОЖА ВИРИЛА ЈЕ ИЗ ЊЕГОВИХ ЛЕЂА.**

Рано тог јунског јутра сунце је обасјало падину низ коју су се спуштали јахачи.

Четири каубоја су јахала опрезно. По два колта на бедрима, појасеви начичкани мецима, пушке извучене из футроле и пребачене пре ко седла — све је говорило да очекују неку невољу.

На челу групе био је млади Боб Харисон, син власника ранча „Златни круг“. За њим су јахали Џон Барнс, Сен Адамс и Скот Ки, сва тројица каубоји са овог ранча.

20.000 ДОЛАРА У ЗЛАТУ

Била је бурна 1883. година, а четири јахача су носили двадесет хиљада долара у злату. Боб је кренуо у Тенејстаун у Ајови (САД) да купи две хиљаде грла стоке за ранч свога оца. Сва четворица су одлично баратали оружјем, што је у оно време било најважније. Док су јахали у индијанском поретку, један за другим, Боб рече:

— Само да стигнемо у Тенејстаун, никако не могу да одагнам зле слутње. Пред нама је још пет дана јахања...

Мада су се трудили да крену на пут у највећој тајности, ипак се вест да су подигли из банке двадесет хиљада долара пронела Ајовом брзо. Зато се Боб, од тренутка кад су напустили ранч, није могао отети утиску да ће десперадоси покушати да се домогну толиког новца.

Сунце се ближило зениту када су одлучили да се зауставе и мало одморе, и људи и коњи.

— Сјахаћемо под оним дрветом — рекао је Боб. — На стражу иде Сен Адамс, а остали могу да прилегну.

Сен Адамс се, стотинак метара даље, попео на малу узвишицу са које је имао добар преглед. Тамо је сео па је и он почео да једе.

Боб је лежао у сенци и трудио се да мало одспава, али му сан никако није долазио на очи. Мучила га је брига око новца. Било је то све што су отац и он имали.

Дремао је највише десетак минута. Кад се тргао из полусна, позвао је другове који су још чврсто спавали. Оседлао је коња и кренуо да потражи Сен Адамса.

— Хеј, Сен! Спреми се, крећемо! — викнуо је чим се приближио узвишици.

Одговора није било. Тишина је владала на врху

брежуљка. Боб принесе шаке устима и викну још јаче.

— Сен, крећемо! Чујеш ли?

Одговора није било. Полако је сјахао, репетирао винчестерку и кренуо узбрдо. Угледао је Сеновог коња, али њега није било. Кад се приближио самом врху, у високој и полеглој трави угледао је тело свог друга. Дршка ножа вирила је из његових леђа.

— Сигурно је за тренутак задремао и то га је стајало живота — помислио је са горчином.

Сада је знао да га предосећање није варало. Позвао је другове и њих тројица су сахранили Сена на месту где је страдао. Ђутке су затим узјахали коње и наставили пут.

Ноћ их је затекла у шуми. За преноћиште су изабрали пропланак на коме су заложили ватру, скували пасуљ за вечеру, а затим легли на починак. Боб је остао на стражи. Целе ноћи преседео је сав напрегнут, али се ништа није догодило. Одржавао је ватру која је бацала лелујаву светлост на две торбе у којима се налазило 20.000 долара у злату.

СМРТ ВРЕБА СА ДРВЕТА

Зора је почела да се пробија кроз грање високог дрвећа када је Боб пробудио другове. Доручковали су у тишини, још под утиском изненадне Сенове смрти.

— Вас двојица крените полако напред, а ја ћу се сакрити у жбуње и сачекати да видим ко нас прати — наредио је Боб и повео свога коња дубље у шуму.

Барнс и Ки појахаше коње, а Боб се сакри у жбуњу. Чекао је више од једног часа, али се нико није појавио. Разочаран, мамузнуо је коња и пожурио за друговима. У подне су се зауставили да се мало одморе и нешто презалогје.

— На мене је ред за стражу — рече Барнс, узео торбу са храном и пође стазом одакле су дошли.

Прошао је један час и Боб је мало одспавао јер је намеравао да опет стражари следеће ноћи. Протегао се, зевнуо и затим узео пушку и кренуо да потражи Џона. Полако и опрезно се кретао кроз шуму. Пазио је да никаквим шумом не ода своје присуство. Ишао је тако десетак минута погледа упртог у жбуње. Једног тренутка је подигао поглед. У-

гледао је прво чизме, а затим и Џонево тело како се њише обешено конопцем о грани.

Када су се улогорили пете вечери, Боб је био задовољан местом које је изабрао. Био је то пропланак у пречнику око сто метара оивичен густом шумом. Боб је знао да ће ова ноћ бити пресудна. Јер, сутра ће већ моћи да заноче на неком ранчу, а прекосутра ће стићи у град где ће купити стадо.

СТРАЖАР — ЛУТКА

На средини пропланка су запалили велику ватру. Боб је хтео да нежељеним гостима покаже где се налазе. Чим су вечерали, донео је доста сувог грања и положио га крај ватре. Затим је скинуо капут и шешир и направио лутку коју је покрио ћебетом... Слично је учинио и са Кијевим капутом и шеширом. Изгледало је као да Ки седи погурен крај ватре и да је заспао на стражи.

— Узми пушку и брзо за мном — шапну Боб и пожури међу дрвеће.

Чекали су веома дуго. Тек пред зору у близини се зачу пуцкетање гранчица. Боб муну Кија и овај му даде знак да је и он чуо. Чекали су готово не дишући.

Дведесетак метара од њих из шуме изронише две прилике. Кретале су се нечујно, погурено и са пушкама у левој руци. Полако и опрезно су се примикали ватри. Одједном један од њих замахну руком. Оштрица ножа севну на светлости ватре и свом снагом се зари у леђа лутке стражара.

Боб је устао и повикао:

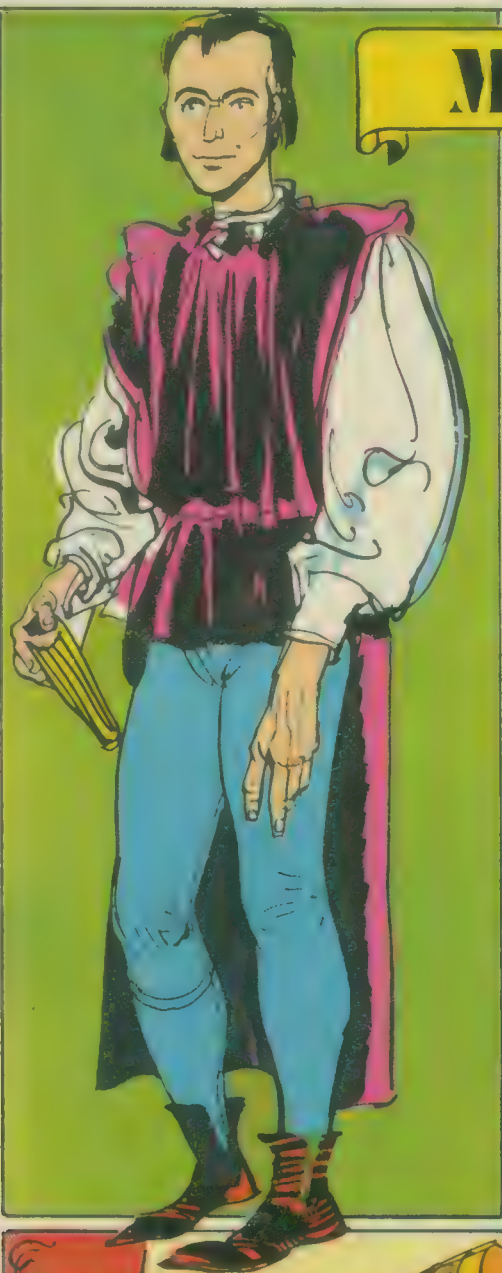
— Руке увис! Држимо вас на нишану!

Његов глас је одјекнуо пропланком и разбио ноћну тишину. Али, изненађење је трајало само тренутак. Један разбојник се бацио према Бобу и из његове руке полете нож. Боб је успео да начини корак у страну и да истовремено повуче обарач. Разбојник се стропоштао без речи у траву, али је други већ нанишанио на Боба. Ки је био бржи: његова пушка грмну, разбојник се пресамити и паде.

На пропланку је завлада тишина.

Зора је ушла у шуму када су Боб и Ки појахали коње и кренули даље. Само неколико сати јахања делило их је од града.

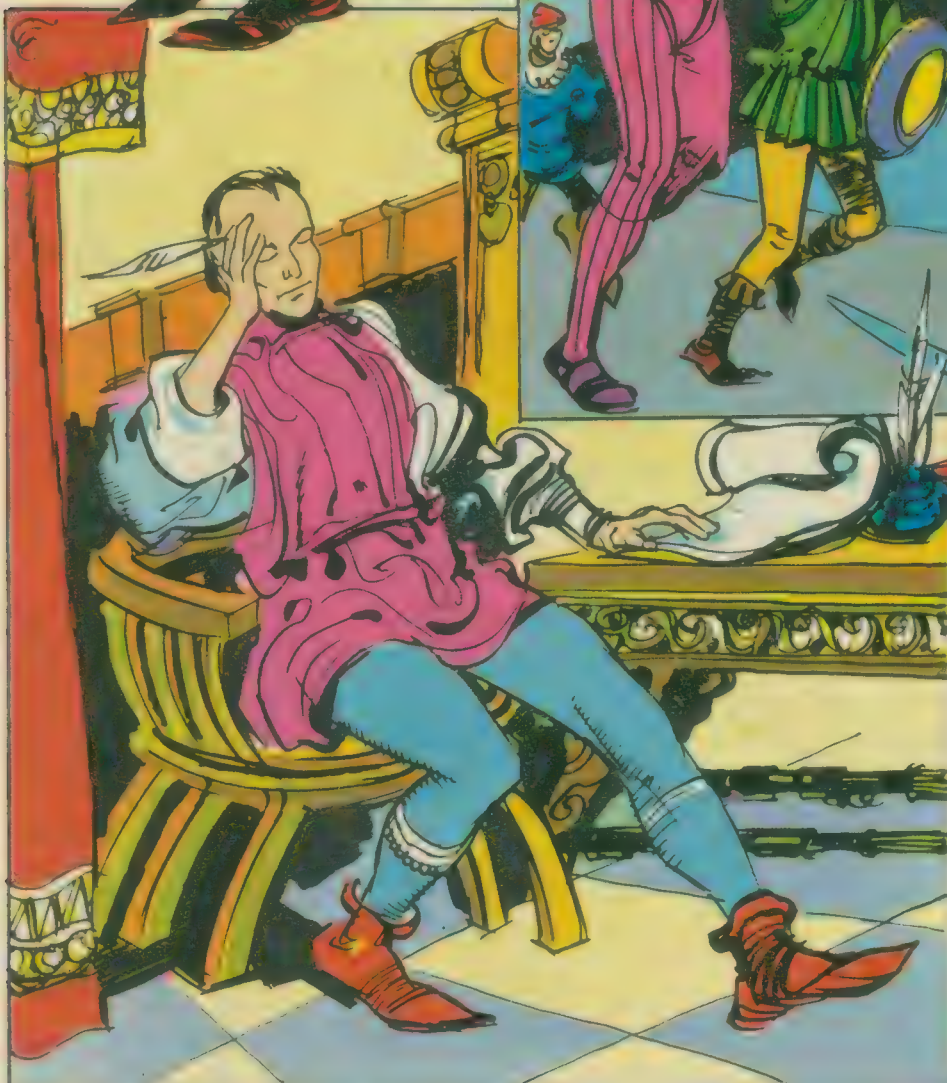
МАКИЈАВЕ. III (1469-1527)

БИО ЈЕ ПОЛИТИЧАР, ПИСАЦ И ИСТОРИЧАР,
АЛИ ЈЕ СВЕТУ ВИШЕ ПОЗНАТ ПО ИЗРЕЦИ
»ЦИЉ ОПРАВДАВА СРЕДСТВО«

Лавдесетих година 16. века се баци из Сан Кашана, у-
д: њног десетак киломе-
тара од италијанског града Фи-
ренце, отово сваког поподнева
седели у у сеоској крчми са јед-
ним човеком који је својим град-
ским изгледом одуђарао од њих.
Јутра је проводио у шуми ло-
већи дроздове а предвече се по-
влачио у своју кућу на великом
имању у коју нико није имао
приступа. Тајанствени станов-
ник села био је, у ствари, Нико-
ло Макијавел, који је ту по-
гражио уточиште када су га
флорентински владари Медичи
избацили из службе и протера-
ли. Дане прогонства користио је
за писање књижевних дела од
којих су многа ушла у историју.
Тих, за њега дугих вечери и но-
ћи, настала су његова најваж-
нија дела: „Владалац“, „Разго-
вори“, „О ратној вештини“,
„Мандрагола“

Макијавели је био један од највећих умова свог вре-
мена. У својим политичким списима он је човек ре-
нессансе и родољуб који тежи за ослобођењем и ује-
дињењем Италије. Био је антипапист и антифеудалац,
један од првих грађанских мислилаца који је „почео да
на државу гледа људским очима и да њене законе изводи
на основу разума, и искуства, а не теологије“. У свом
делу „Владалац“ дао је свој идеал „новога владара“ оправ-
давајући све његове методе у борби да заведе и одржи
апсолутну монархију без обзира на то да ли ће тај циљ
постићи законом, поткупљивањем или силом, па чак и у-
бивствима. По његовом мишљењу за добро домовине све
је допуштено. Његови принципи чија је срж „циљ оправ-
дава средство“, рођени у време када се Макијавели борио
за уједињење Италије а против разних ситних интереса,
ушли су касније у основне норме буржоаског морала
прихватајући као култ грубу силу и вероломство. Отуда
и долази израз — макијавелизам.

МАТЕ
ПАРЛОВ:

БАТИНЕ
КОЈЕ
СЕ
ПАМТЕ

ТУКАО МЕ

— Никад не бих постојао јрвак свећа да нисам на-
шао на ојасној ђекара из Осијека — јризнао је
Парлов »Забавнику« јо јоврајку са Кубе.

О томе ко је био најтежи противник нашем најуспешнијем боксеру свих времена Мати Парлову у току његове десетогодишње каријере, стручњаци не могу да се сложе.

— Брауске — сматра спортеки новинар Ради-
воје Марковић. — Био је то тренутак неопрезности,
али остаје чињеница да га је Немац нокаутирао...

— Без дискусије, то је Кариља — тврди др
Матић који је пратио нашу репрезентацију у Хава-
ну, а исто то мисли и судија Данило Ивановић,
председник Боксерског савеза Југославије.

Мој најтежи про-
тивник није био
ниједан од ове
двојице! — каже
Мате. — Ни Та-
расенко, ни Пољак Гортат,
ни Каратајев, како неки пи-
шу. Откако сам први пут у-
шао у ринг, па до данас, за
мене је најтежи остао је-
дан Југословен и „батине“
које сам добио од њега ни-
кад нећу заборавити.

ШАМПИОНЧИЋ

Први пут срео сам се са
Владом Премушом 1966.
Знао сам да је те године
постигао велики успех — по-
стао је првак земље у сре-
дњој категорији, али га се
нисам плашио. И ја сам у
последње време низао по-
беду за победом, истина над
неким пање познатим али
за мене важним боксерима,
па сам се већ некако осећао
као „шампиончић“.

Из супротног угла ринга
процењивао сам свог про-
тивника. Типично боксер-
ско лице (ја сам тада још
имао „свој“ нос који ће ми
касније удесити један Ита-
лијан), приближно исте ви-
сине као и ја, исте тежине,
дужине руку. Али, чим је
одјекнуо гонг и он започео
да удара, свака се сличност
изгубила. Разликовали смо
се много и то, на жалост, на
моју штету.

Осјечка публика, нарав-
но, навијала је за свог так-
мичара, али њему то није
било ни потребно као што
мене не би спасло ни да је
цела Пула у дворани. Уда-
рао је чисто, тачно и јако.
Ја — што сам боље умео и
могао. Како је то изгледало
најбоље се види по томе
што ме је судија у трећој
рунди дисквалификовао.

Боксовао сам сувише широ-
ко, „прљаво“ како ми то ка-
жу.

И поред пораза, моји из
клуба били су задовољни.
На крају крајева, био сам
млад такмичар, још нисам
напунио ни осамнаест го-
дина. Ни ја сам нисам имао
разлога да се љутим на се-
бе. Издржао сам на ногама,
чак сам се и супротставио
старијем и искуснијем про-
тивнику. Али, задовољан
нисам био.

Осетио сам колико мало
знам о боксу и то ме је бо-
лело више од удараца.

Парлов се вратио кући
узнемирен. Наставио је да
тренира и једва чекао ре-
ванш. Али, кад су Осјечани
стигли у Пулу, доживео је
горко разочарење. Опет ис-
та прича, опет пораз. Пре-
муш је победио, овог пута
на поене.

НЕ ТРПИМ ПОРАЗЕ

— Чини ми се чак да сам
боксовао слабије него први
пут — уздиже Мате данас,
осам година после пораза.
— И раније сам губио мече-
ве, па се нисам секирао.
Приписивао сам то незнању
и неискуству, а осим тога
нисам ни помишљао да бу-
дем најбољи. Тек сада сам
то пожелео. А шта сам
знао: „Корак напред, руке
горе, боксуј“. Нисам умео
да се измакнем, да избегнем
ударце и много шта друго.
Једном речју, Премушу ни-
сам дорастао.

Међутим, нисам се обес-
храбрио. Почео сам да тре-
нирам и то сасвим другачи-
је него тада.

... Касније, пролазници на
пулској Риви заустављали
су и освртали се за двоји-
цом младића мислећи да се
туку. Не, то су Мате и ње-
гов клупски друг Никола
Мудровић тренирали. Јед-
ним паром рукавица јер
Мате још није имао своје.
То „спаринговање“ био је
само део тренинга. Сваког
јутра, чим сване, њих дво-
јица трчали су од Николине

куће на обали до оближње
шумице. Тамо и натраг не-
колико пута уз све могуће
и немогуће вежбе.

— Пењи се на оно стабло
— говорио ми је Никола и
сам се пентрао на друго. И
тако до изнемоглости. Учио
сам неке нове ствари: ди-

сање, координацију покре-
та, стицао спретност, елас-
тичност. Ојачао сам, постао
издржљивији а то су при-
метили и моји противници
које сам све редом тукао.

А ипак, Премушу нисам
могао ништа: на трећем су-
срету, било је то изборно

ПЕТ ПУТА!

НИСАМ
МУ МОГАО
НИШТА!

ДРУГИ
БИ НА
ЊЕГОВОМ
МЕСТУ
НАПУСТИ-
ЛИ
БОКС
ПОСЛЕ
ОНИХ
БАТИНА!

такмичење за Балканијаду, беда је опет припала њему! Моје самоуздање било је непријатно уздрмано, али

нисам одустао од битке. Морам пронаћи где грешим! Морам доскочити његовој снази и вештини.

ШКОЛА ЗА ПРАВИ БОКС

Целе те године упорно сам учио. Исправљао сам своје слабости, трудио се да што више личим на Премуша који је био „фајтер“, прави борац, снажан, јаког ударца. Од њега ми је и остало да не волим боксере који беже, задају ниске ударце, мотају се. И, чим бих нешто ново научио, журио сам да изађем на „поправни испит“ код Премуша.

Али, и четврти пут сам пао. Опет ме је тукао.

Нисам га ни тада мрзео, само ме је нервирало што је бољи и то ме је вукло на пред и дало ми нову снагу. Тренирао сам озбиљно и дисциплиновано и за ту годину највише научио и напредовао. У том јуришу збрисао сам све противнике редом, али Премуш је и даље за мене био недостижан.

А ШТА КАЖЕ ПРЕМУШ?

— Истина је да сам у то време био јак. Као пекар за једну ноћ месио сам 200 до 300 килограма теста и отуд ми снага у рукама.

Мате се добро сећам. Није био пријатан. Повучен у себе, само ћути и трпи. Тако упорног човека нисам срео! После наше прве борбе, морао је да затражи помоћ у осјечкој болници. Други би на његовом месту оставили бокс, а он је дошао следећи и следећи пут... Морао је да успе!

Што се мене тиче, у бок-

Победио ме је и у следећем сусрету. Значи, пет пута узаостопце!

Као врхунац мојих напора да прескочим препреку која се звала Вlado Премуш, постао сам 1967. првак државе у средњој категорији. Био сам срећан, али бих много више волео да сам уместо тога победио тврдог Осјечанина!

Ту није крај приче о дуелу два храбра борца.

Касније су Парлов и Премуш имали више пута прилике да опробају ко је јачи. Мате је већ имао иза себе освојену сребрну медаљу на европском првенству у Букурешту 1969. и многе друге успехе. Четири пута укрстили су рукавице и сваки пут судија је подигао руку Мате Парлова.

Ипак, кад се укупно узме, Премуш води са 5:4!

— Нека, није ми жао — каже Парлов. — Он је за мене био велики а и сад мислим да је велики боксер.

су нисам урадио све што сам могао, али нисам имао ни услове. Сад сам запослен као шофер, имам стан и не могу ни на шта да се пожалим. Добро живим. Боксујем још за „Борово“ и ускоро ћу имати опроштајни меч у Панчеву.

Мислио сам да ме је Мате заборавио. Драго ми је што ме се баш он сетио и то не као некадашњег шампиона државе и Балкана него као колеге боксера.

В. Симићанић

ВАШАР СА 7 КОНТИНЕНАТА

ТРЕБА ЗНАТИ ИСТОРИЈУ: „Модел нове женске обуће за лето оригиналног облика, који сам израдио после дугог размисљања и скицирања, бесрамно ми је украла фабрика обуће „Селин“ — изјавио је представницима штампне познати париски модни креатор Андре Курреж. Међутим, када се обратио суду тражећи да фабрика „Селин“ обустави производњу ових ципела а њему да плати одштету од 75 хиљада франака, доживео је велико разочарање. Суд је одбио његов захтев с образложењем да су исту такву обућу израђивали још у старом Риму пре две хиљаде година.

У КОЖИ НИЛСКОГ КОЊА: Последњих година екрана познатог океанографа Жак-Ив Кустов снимала је неколико десетина филмова о животињама које живе потпуно или делимично у води. Снимање таквих филмова захтева велику вештину и бескрајно стрпљење, што Кустовим друговима не недостаје. Ипак, кад је требало приступити снимању филма о нилским коњима, нашли су се пред тежким проблемом: како се под водом приближити тим огромним животињама? Нилски коњи су на први поглед питоми, али када се разбесне треба их се добро чувати. Решење је нађено тек после дугог договарања. Сниматељ — а то је био Кустов син Филип — треба да се увече у гумену и надувану „кожу“ лажног нилског коња и да се помени с правим животињама. Камера је била постављена у глави гумене „животиње“, а снимало се кроз један отвор на „носу“.

Тако је на језеру Тангањики снимљен изузетно леп документаран филм о животу нилских коња.

НЕЖЕЉЕНИ РЕКОРД: Приликом надобранских скокова оцењује се тачност приземљења. На тлу се нацрта круг и сваки надобранец настоји да се спусти у саму његову средину. То је желео и Лари Гоуад који се спремао да скочи у близини Денвера, у америчкој савезној држави Колорадо. Међутим, тек што је Гоуад искочио из авиона захватила га је јака ваздушна струја и однела далеко од узлетништа. Најзад се несрећни надобранец спустио, али не на земљу већ на велику свадбену трпезу постављену на зеленој ливади која је припадала једној фарми. Сватови би му можда и опростили што је пао на постављен сто да ногама није упао тачно у — огромну свадбену торту!

ЛАВОВИ У АВИОНУ

Када су око осам часова ујутру 15. јула 1966. године узлетели са аеродрома у Франкфурту, пилоти Паул Вурман и Макс Шомен-Бергер нису ни slutили да ће то бити најдраматичнији лет у њиховом животу.

Тридесетак минута касније, управо док су надлетали Белгију и приближавали се Ламаншу, два осомесечна мужјака лава, Олаф и Перси, и четворомесечна женка Мала Шиба, успели су да покидају жичану мрежу свог кавеза, смештеног у репу авиона.

Не знајући шта се дешава позади, капетан Вурман је препустио команду другом пилоту Максу Бергеру и спокојно се завалио у фотелју.

ПАУЛ, НЕ МРДАЈ!

Стрелица на висиномеру показивала је 8000 метара када је двадесет петогодишњи Макс осетио да се нешто врзма око његових ногу. Знајући да осим њега и Вурмана нема никог у авиону, зачуђено је погледао доле. Дах му је застао од ужаса кад је угледао Малу Шибу која га је несташно вукла за панталоне! У првом тренутку није веровао својим очима. Како ли је, до ђавола, успела да изађе из кавеза, кад су неколико пута проверили катанце.

Док је укочено зурio у лавицу, кроз главу му је као муња синнула мисао да се по авиону сигурно шетају и Олаф и Перси.

Још се није опоравио од првог изненађења када је иза леђа зачуо бесно фрктање. Окренувши се полако угледао је два пара сјајних жутих очију које су га нетрепице гледале. За разлику од Мале Шибе, Олаф и Перси нису нимало доброћудно изгледали.

Знајући да лавови прате сваки његов покрет, Бергер је покушао да упозори капетана авиона. Узалуд. Вурман није ни slutио шта се иза њега догађа и безбрижно је гледао кроз прозор.

Опрезно подиравши руку, Макс је принео микрофон устима и прошаптао:

— Паул, не мрдај! Лавови су иза нас.

Запрепашћени Вурман се окренуо и угледао разјапљене чељусти двојице мужјака. Шапе су им биле кржаве. Вероватно су их оледели док су кидали жичану мрежу кавеза. Изгледало је као да ће сваког тренутка скоčiti јер нису били ништа мање уплашени од двојице пилота, тим више, били су опасни. Паралисан од страха Паул је зачуо Бергеров глас:

— Преузми команду! Покушају да их натерам да се врате у кавез.

ИГРА НЕРАВА

Док је Вурман поново преузимао команду, Макс је опрезно скидао сигурносни појас. Осећао је на леђима поглед узнемираних животи-

ДОК ЈЕ БЕРГЕР СА СЕКИРОМ У РУЦИ ГРОЗНИЧАВО ПРАТИО СВАКИ ПОКРЕТ ЛАВОВА, ВУРМАН ЈЕ ПОЧЕО ДА КРУЖИ НАД БРИСЕЛОМ.

ња док је дизао руку ка секири за случај пожара, причвршћеној за зид изнад његове главе.

Чарсто држећи дршку секире, устао је и окренуо се ка лавовима. Они су га неколико тренутака гледали нетрепице, као да одмеравају снагу, а онда устукнули ко-рак. Сантиметар по сантиметар, Бергер је наставио да им се приближава, док му је срце убрзано тукло.

Мала Шиба схватала је све ово као игру. Скочивши на Бергерову фотелју, незаинтересовано се чешала шапом. Олаф и Перси су чучали нервозно ударајући репом по поду.

Бергер је очекивао напад. Низ лице су му се сливале прашке зноја. Знао је да су Паулови и његови изгледи да се спасу мали.

У међувремену, Вурман је успоставио радио-везу са аеродромом у Бриселу и затражио дозволу за слетање.

— Три лава се налазе у кабини! — рекао је.

Белгијски контролор лета, који је у први мах мислио да се Вурман шали, упитао је:

— Зашто их не сместиш у резервоар за гориво, уместо што им дозвољаваш да се несметано шетају по кабини?

Избезумљени Вурман је заурлао у микрофон:

— Луфтханса 513. Пријављујем принудно слетање! Три лава се налазе у кабини. Молим дозволу за слетање!

ОПАСНО ОПУШТАЊЕ

Док је Бергер са секиром у руци, грозничаво пратио сваки покрет лавова, Вурман је почео да кружи над Бриселом. Хладан зној цурио му је низ кичму када је кљуна авиона управио ка земљи. Плашио се да ће нагло пропадање подста-нути лавове на напад.

Сваког тренутка Олаф и Перси су постајали све нервознији. Потмуло су режали и претећи подизали шапе према Бергеру, али су се повлачили чим би он замахао секиром према њима.

Мала Шиба се завукла у кавез и радознато посматрала шта се догађа.

„Ако само један од њих скочи, биће то крај“, размишљао је Макс. „Можда бих и успео да са једним изађем на крај али са двојицом сигурно нећу“.

Питао се шта ли ради, до ђавола, тај Паул, зашто већ једном не слети?

Неколико секунди касније осетио је лагани потрес. Авион је додирнуо писту управо у тренутку када се један од лавова спремао да скочи. Уплашен наглим кочењем, застао је оклевајући. Бергер је то искористио и снажно залупио врата

између кабине и ходника у који су се лавови повукли.

— Врзо! Искочи — довикнуо је Паул и у два скока се нашао крај прозора на својој страни кабине.

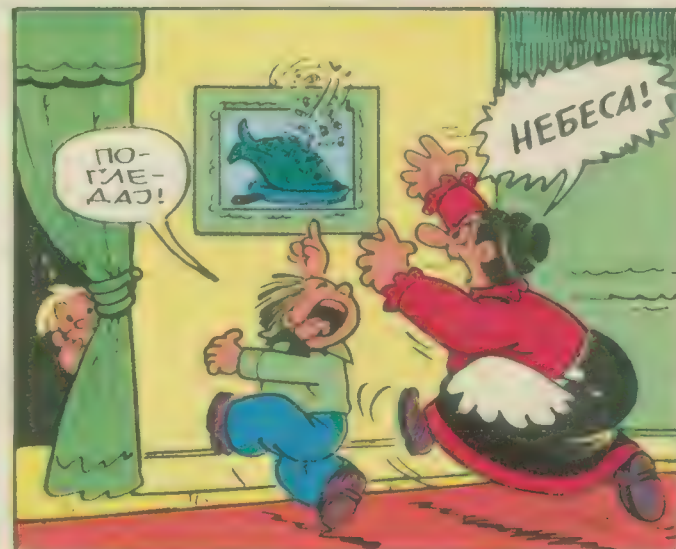
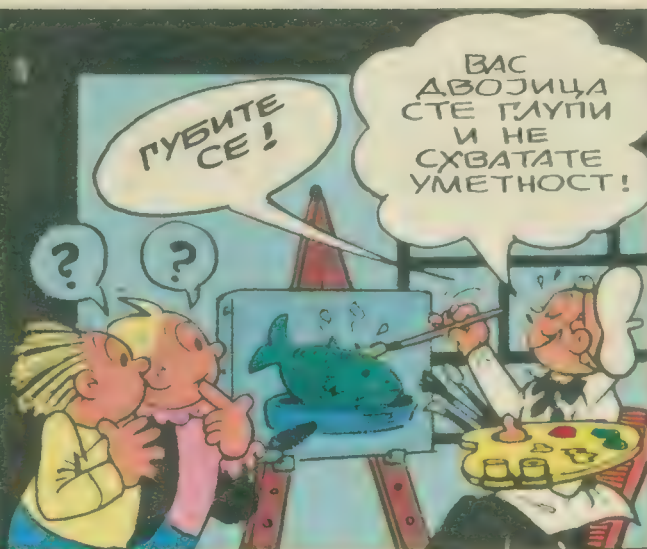
Чим су Вурман и Бергер скочили на писту, ватрогасци који су у међувремену стигли пребацили су преко авиона огромну мрежу, плашећи се да би лавови могли да побегну кроз прозор. Из авиона је допирала дивља рика. Звери су покушавале да се ослобде. Било је много муке док су зоолози успели да им убризају инјекције за успављивање.

Кад су се повратили од страха, Вурман и Бергер су по подне наставили пут ка Лондону. И, мада су лавови беспомоћно лежали у кавезу, појачаном гвозденим шипкама, двојица пилота су с олакшањем одахнули тек када су опасни терет предали на лондонском аеродрому.

Исте вечери три младунчета, која је маркиз Бат добио од етиопског цара, слободно су шетала резерватом Лонглет.

БИМ И БУМ

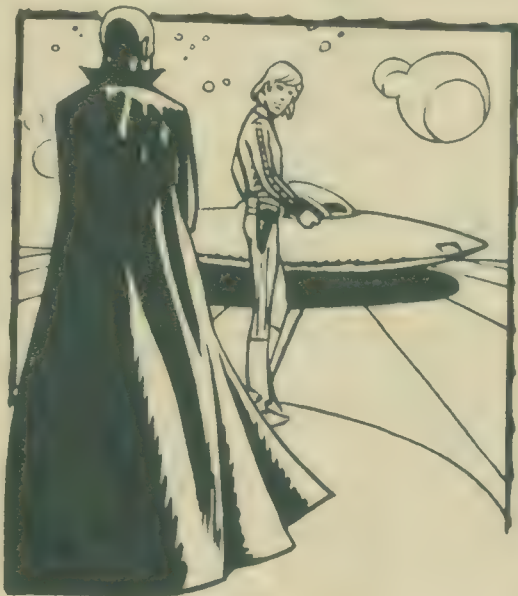
JOE MUSIAL

ШРАФНО

ДОШАО ЈЕ ИЗ ДАЛЕКОГ
СВЕМИРА. МУДРАЦ МУ
ЈЕ НАРЕДИО ДА
ОСТАНЕ НА ЗЕМЉИ
И ДА СЕ БОРИ
ПРОТИВ СВИХ КОЈИ
МОГУ ДА УГРОЗЕ
МИР НА ЊОЈ И
ДРУГИМ ПЛАНЕТАМА...

ИЗНЕНАДА
СУ СЕ СВИ ТЕЛЕ-
ВИЗИЈСКИ
ЕКРАНИ
НА ЗЕМЉИ
ЗАТАМНИЛИ.
ЗАТИМ
СЕ ЧУЛА
ПРИЈАТНА
МУЗИКА
И ПОЗАВИЛЕ
СУ СЕ
ИГРАЧИЦЕ
НАГО-
ВЕШТА-
ВАЈУ-
КИ

ПРЕКИНУТИ ШОУ

ЊЕГОВО ПОРЕКЛО ЈЕ
МОРАЛО ДА ОСТАНЕ
ТАЈНА.
ЊЕГОВО ИМЕ ЈЕ :

Делта

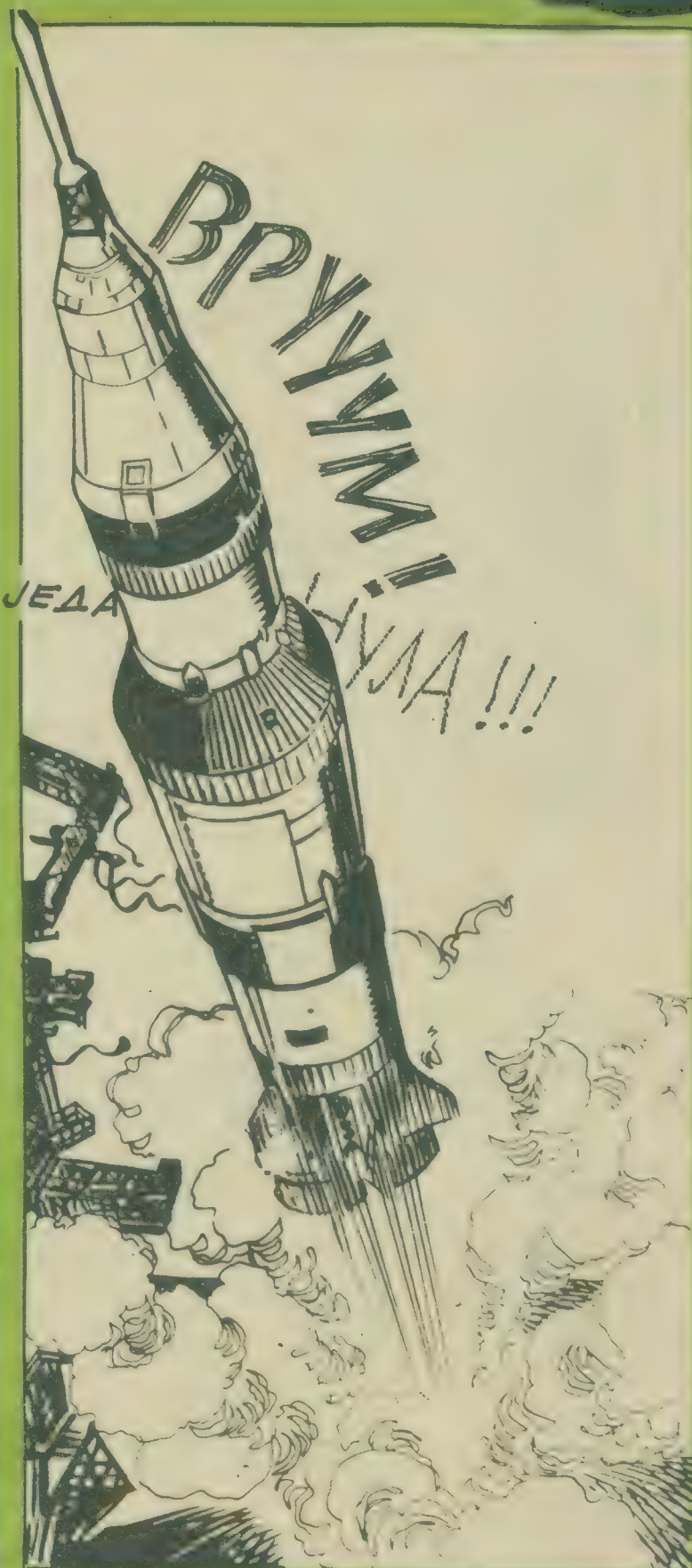
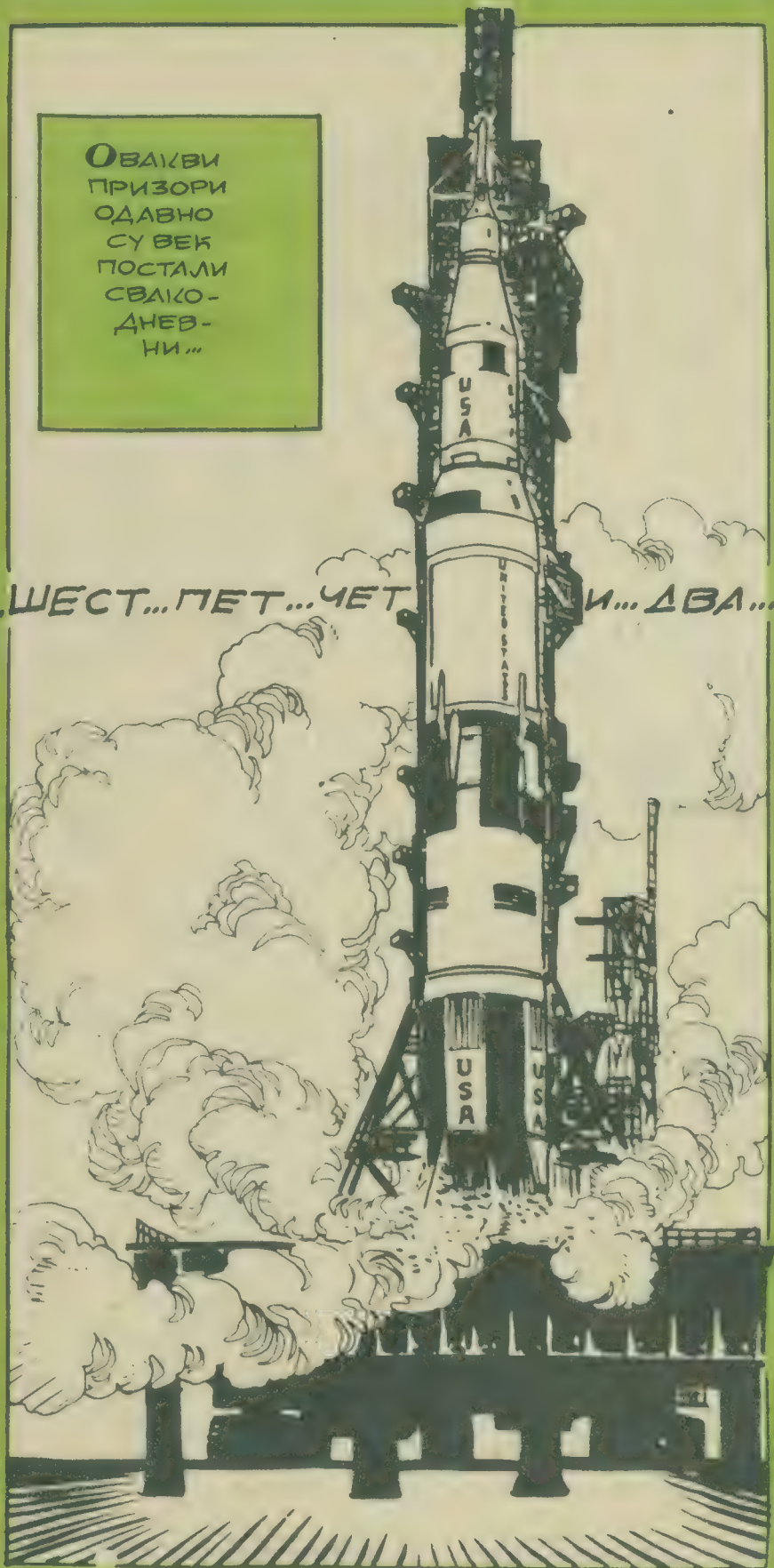
SELECCIONES ILUSTRADAS - Dirección: RASHID ALIUS - ESPAÑA

ОБАКВИ
ПРИЗОРИ
ОДАВНО
СУ ВЕК
ПОСТАЛИ
СВАКО-
ДНЕВ-
НИ...

ШЕСТ... ПЕТ... ЧЕТ

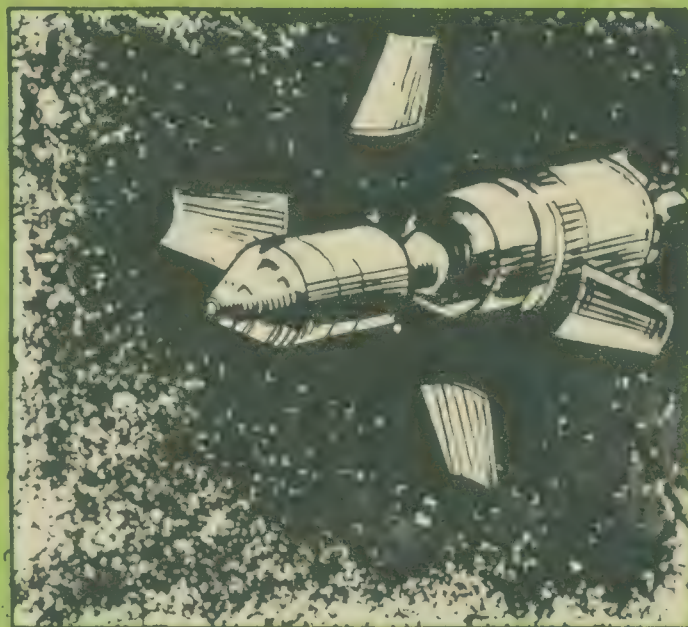
И... ДВА... ЈЕДА

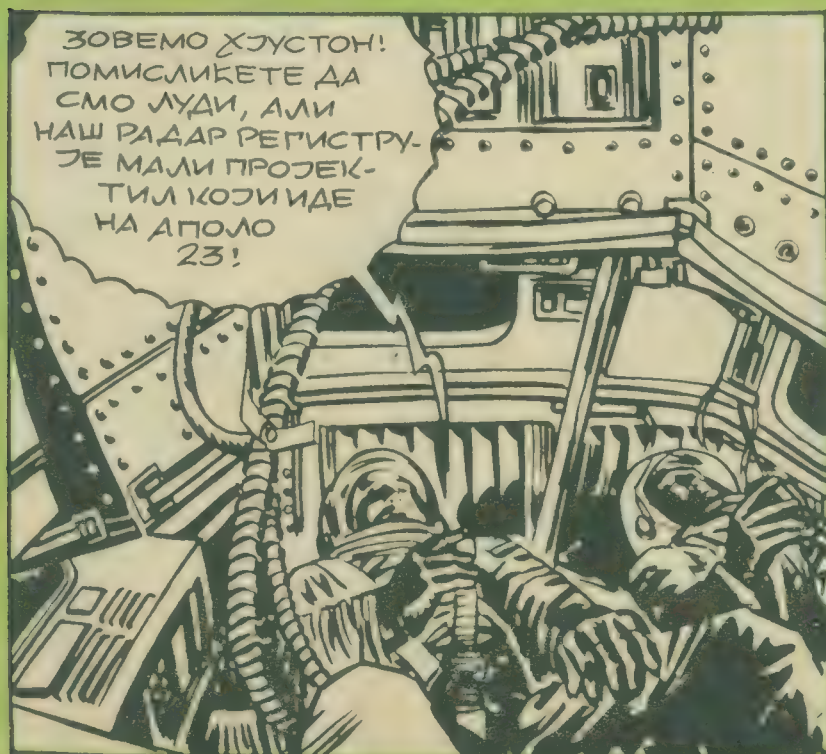
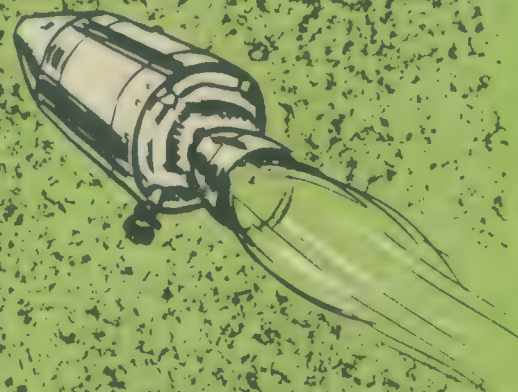
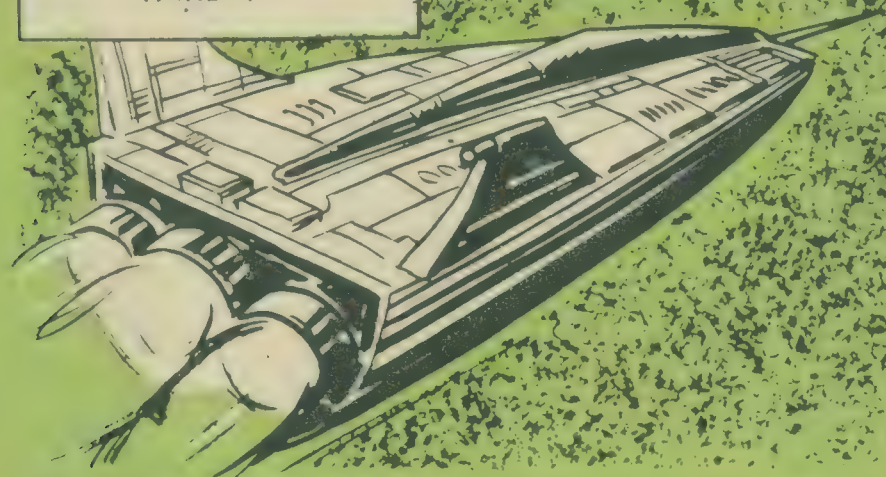

ЈАСНО ДА ЈЕ
СВЕ У РЕДУ!
КОСМИЧКИ
БРОДОВИ
СУ ДАНАС
СИГУРНИЈИ ОД
ЛИФТОВА!

ДОК СУ СЕ КОСМОНАУТИ ПО ОБИ-
ЧАЈУ ШАЛИЛИ, РАКЕТА ИХ ЈЕ НОСИ-
ЛА ПРЕМА ПРЕДВИЂЕНОЈ ОРБИТИ...

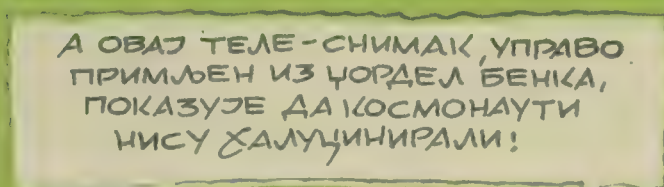
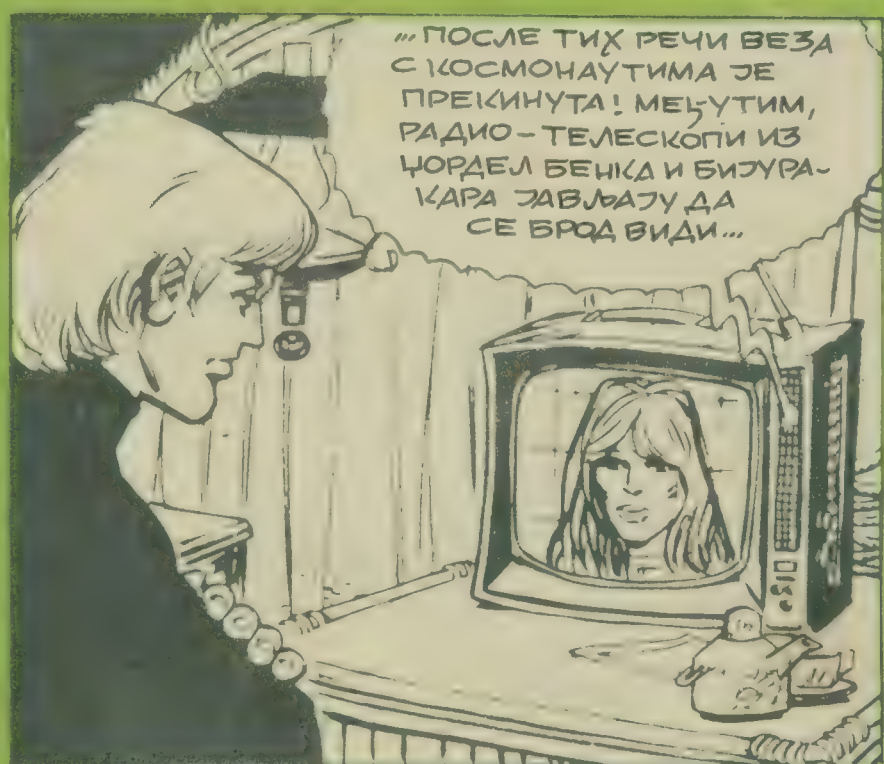
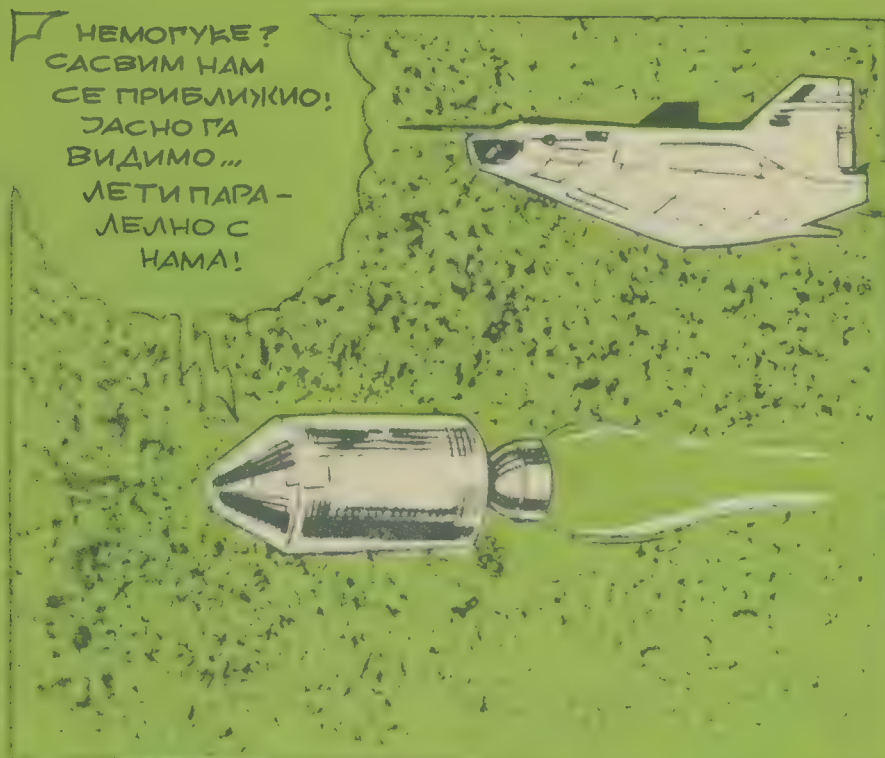
АЛИ, ИЗНЕНАДА
СЕ НЕШТО
ДОГДИЛО.
ЊИМА У СУСРЕТ
ДОЛАЗИЛА
ЈЕ ДРУГА
РАКЕТА...

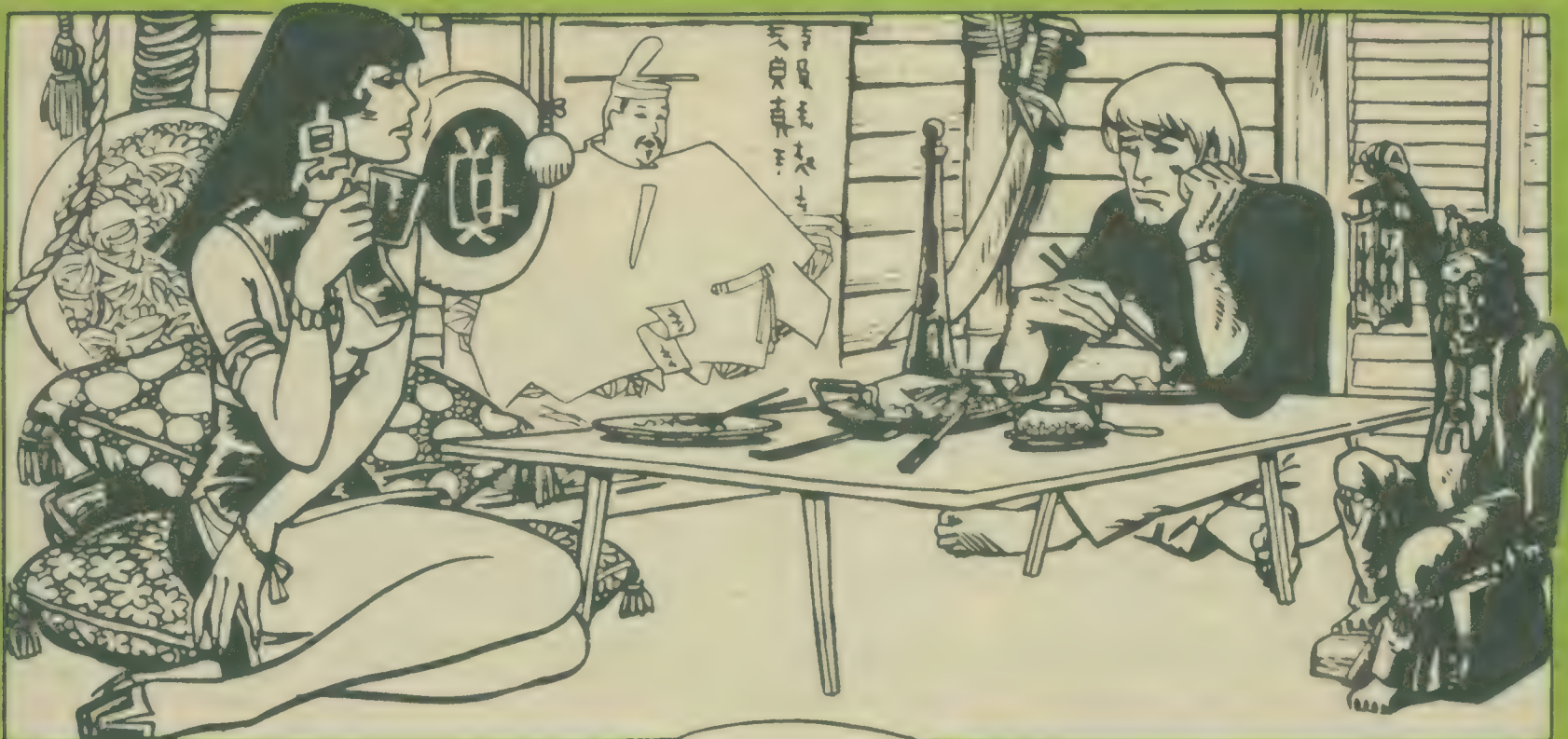

ЗОВЕМО ХЈУСТОН!
ПОМИСЛИТЕ ДА
СМО ЛУДИ, АЛИ
НАШ РАДАР РЕГИСТРУ-
ЈЕ МАЛИ ПРОЈЕК-
ТИЛ КОЗИИДЕ
НА АПОЛО
23!

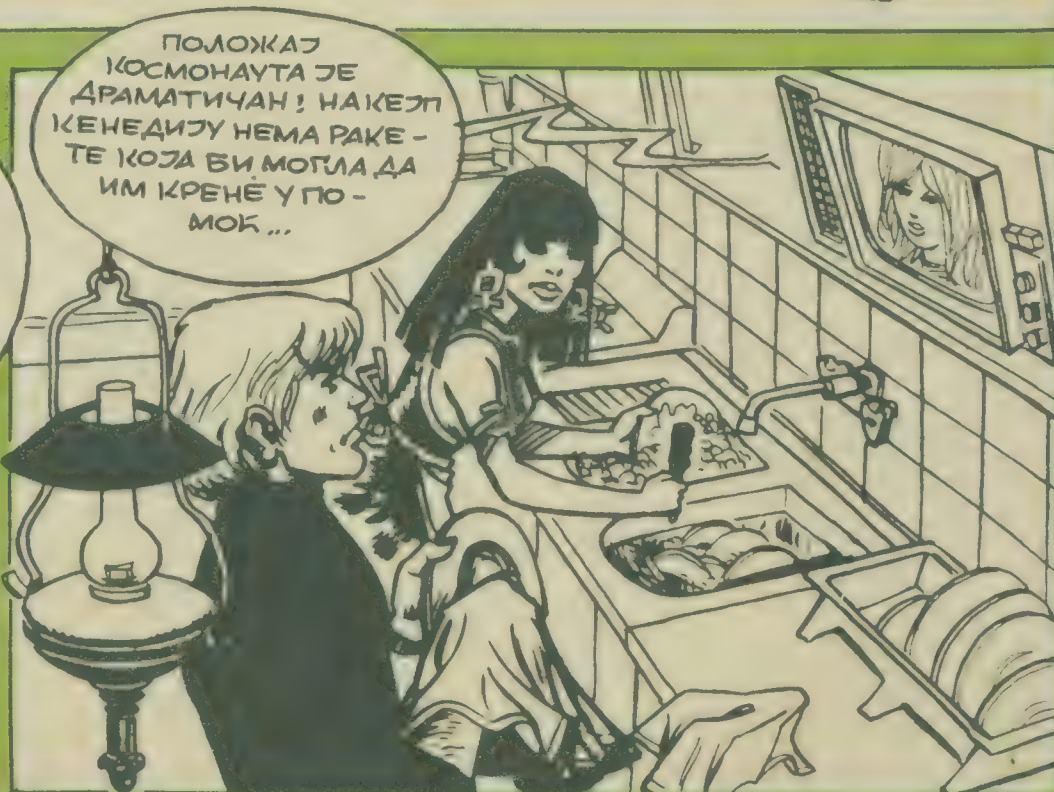
НЕ МИСЛИМО ДА СТЕ
ЛУДИ, АЛИ ТО ШТО
ЈАВЉАТЕ
ПОТПУНО ЈЕ
НЕМОГУ-
ЋЕ!

ДРА-
ГИ! ПА ТИ
НИШТА У
УСТА
НИСИ
СТА-
ВИО!

У ПРАВУ
СИ, ЛУ? УЗНЕ-
МИРИМЕ СУ МЕ
ТЕ ВЕСТИ!
СТАЛНО МИС-
ЛИМ НА ТЕ
БЕСПОМОК-
НЕ МОМ-
КЕ...

ПОЛОЖАЈ
КОСМОНАУТА ЈЕ
ДРАМАТИЧАН! НАКЕП
КЕНЕДИЈУ НЕМА РАКЕ-
ТЕ КОЈА БИ МОГЛА ДА
ИМ КРЕНЕ У ПО-
МОК...

СРЕЌОМ, СОВЈЕТСКИ САВЕЗ ПО-
НУДИО ЈЕ ПОМОК! ПРЕ НЕКОЛИКО
ТРЕНУТАКА ЛАНСИРАН ЈЕ БРОД ИЗ
БАЈКОНУРА...

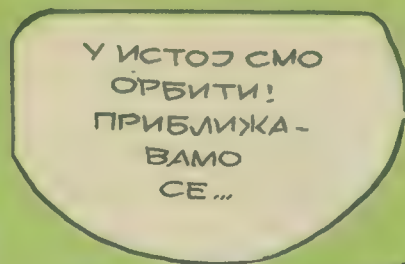

УВЕК УПОТРЕБЉА-
ВАЈ ТАЈ ДЕТЕРЏЕНТ,
ЛУ... ОД ЊЕГА ОУ
ТИ РУКЕ ТАКО
МЕКЕ...

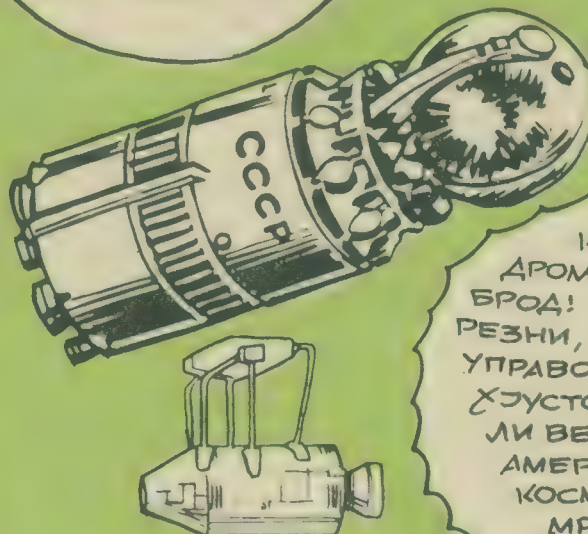
САМО
ПРИЧАЈ... ДА
БИ МЕ ЗАВАРАО!
НЕ СИИДАЈ ПО-
ГЛЕД С ТЕЛЕ-
ВИЗОРА!

ЗОВЕМО КОСМОДРОМ!
ЗОВЕМО КОСМО -
ДРОМ!
ВИДИМО АПОЛО
23!

У ИСТОЈ СМО
ОРБИТИ!
ПРИБЛИЖА -
ВАМО
СЕ...

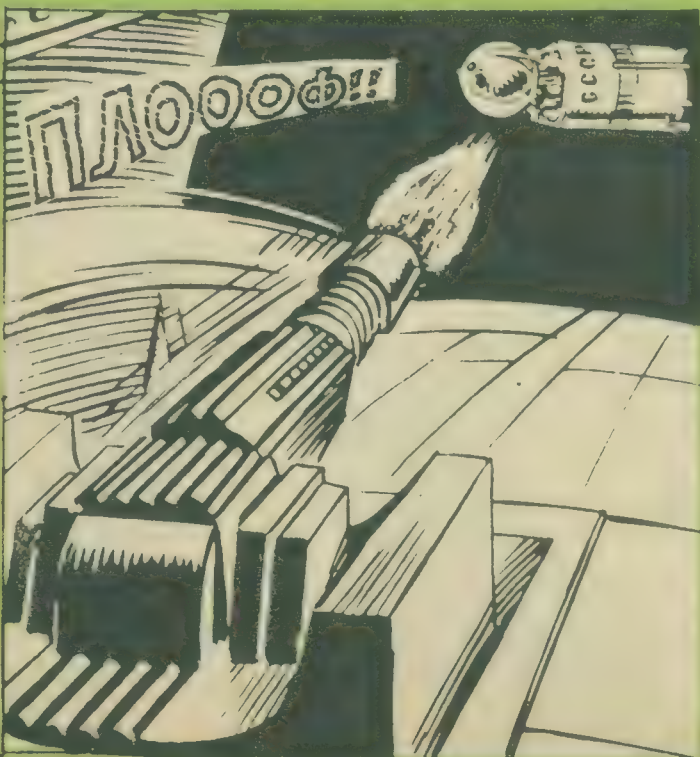
КОСМО -
ДРОМ ЗОВЕ
БРОД! БУДИТЕ ОП -
РЕЗНИ, ДРУГОВИ!
УПРАВО СМО ИЗ
ХЈУСТОНА ПРИМИ -
ЛИ ВЕСТ ДА СУ
АМЕРИЧКИ
КОСМОНАУТИ
МРТВИ!

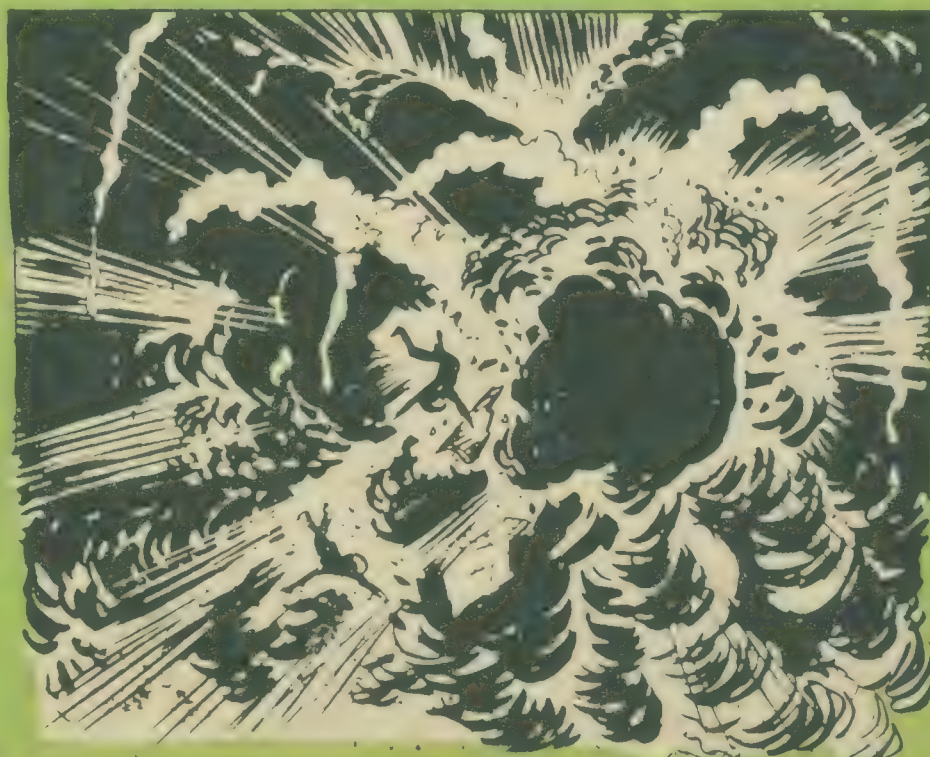
ВИДИ -
МО НЕОБИЧАН
ПРЕДМЕТ ПРИ -
ЛЕПЉЕН УЗ КАП -
СУЛУ! ПОДСЕКА
НА ПЛУКА... ИЛИ
МЕТАЛНУ ХОБОТ -
НИЦУ! НАИЗ -
ГЛЕД ЈЕ БЕ -
ЗОПАСАН...

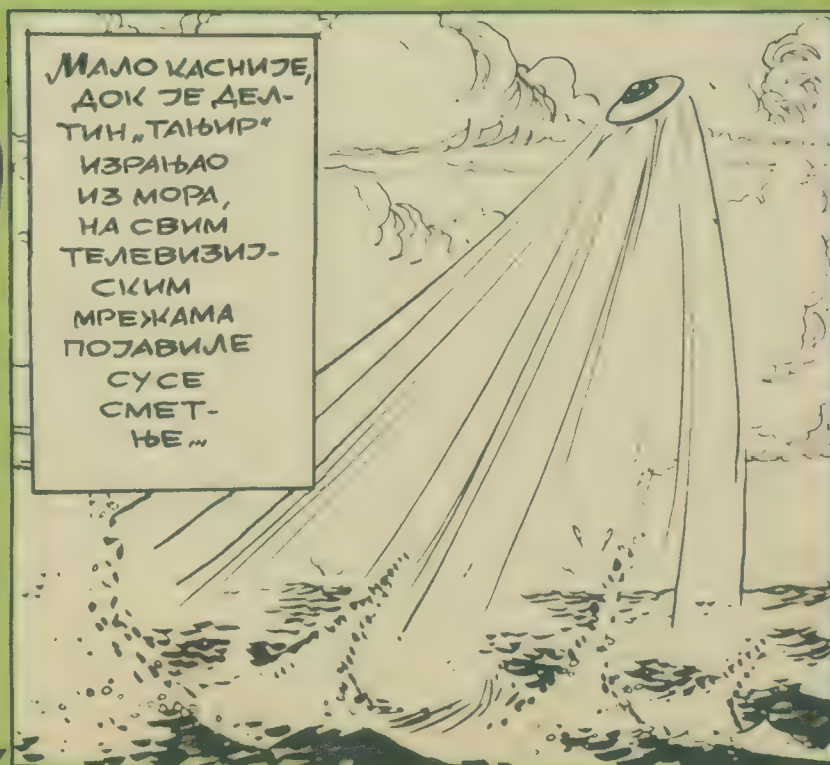
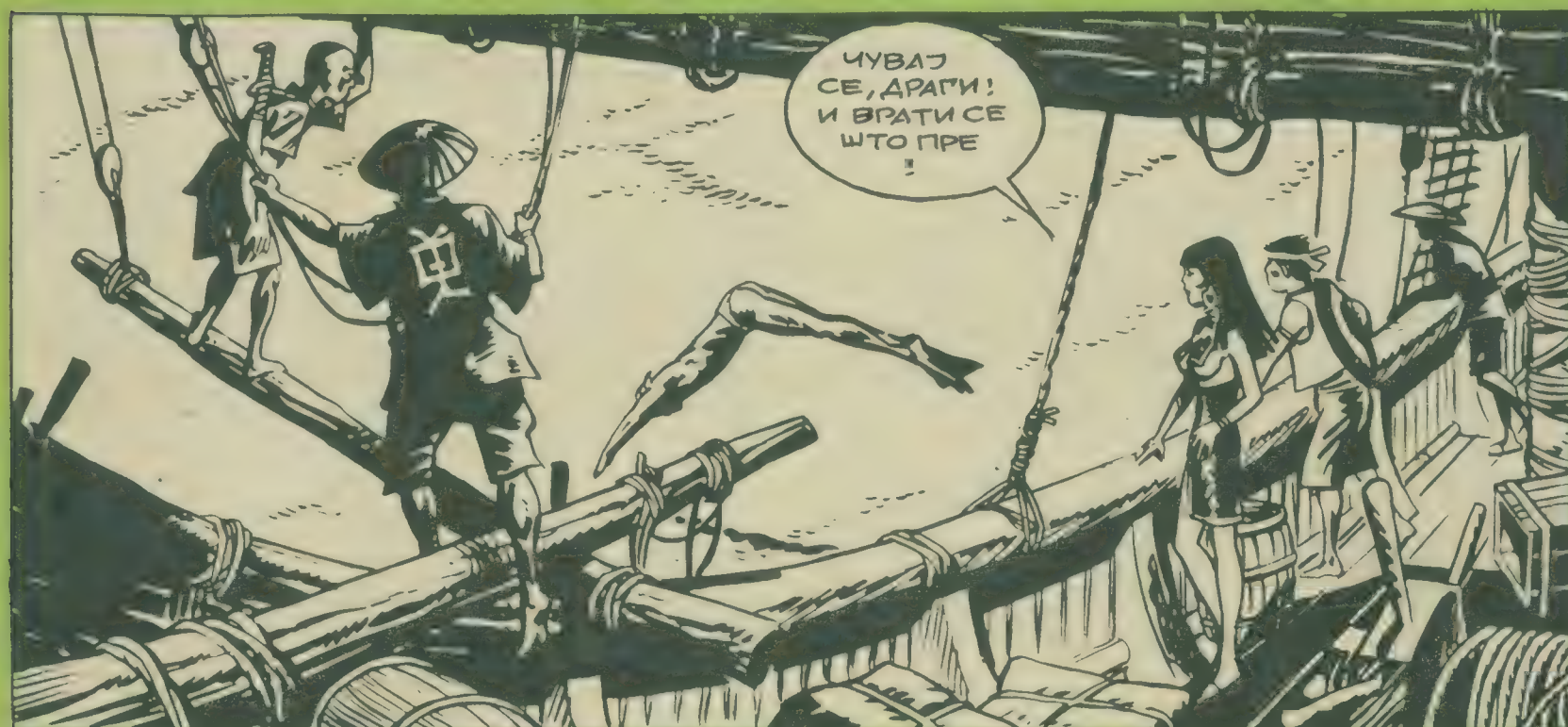

ИЗ ЊЕГА СЕ САДА
НЕШТО ПОМАЉА...
ПОДСЕКА
НА
ТОП...

ПЛОООФ!!

ШТА
ЈЕ С ТЕЛЕ-
ВИЗОРОМ?

ЗАР БАШ
САД... КАД ЈЕ
НАЗИНТЕРЕ-
САНТНИ-
ЈЕ!

ДРАГИ ГЛЕДАОЦИ,
ИЗВИЊАВАМО СЕ
ЗБОГ ОВОГ ПРЕКИ-
ДА! ГОВОРИ
ВАМ СФИН-
ГА!

НАДАМ
СЕ ДА ЋЕ
ВАС И МОЈ
ШОУ ЗАБА-
ВИТИ
!

ЧУЛИ СТЕ ЗА ПОСЛЕД-
ЊЕ ДОГАЂАЊЕ У СВЕМИ-
РУ! ОНИ СУ ДОКАЗ
МОЈЕ МОЌИ! УПОЗОРА-
ВАМ ВАС! СВЕ ШТО
СЕ БУДЕ ПРИВЛИЖИ-
ЛО АПОЛУ 23, БИО
ТО БРОД С ПОСА-
ДОМ ИЛИ ТЕЛЕДИ-
РИГОВАНА РАКЕТА,
БИЋЕ УНИШТЕ-
НО!

А ЗНА-
ТЕ ЛИ
ЗА-
ШТО
?

ЗАТО ШТО
ЈЕ ПРЕДМЕТ
КОЈИ СЕ СПО-
ЈИО С БРО-
ДОМ КОЈИ
КРУЖИ ОКО
ЗЕМЉЕ-АТОМ-
СКА БОМБА!

ЗАШТО? ЗАШТО? ЗАШТО? ЗАШТО? ЗАШТО? ЗАШТО? ЗАШТО?

АТОМСКА! АТОМСКА! АТОМСКА! АТОМСКА! АТОМСКА!

БАЦИКУ ЈЕ НА
НЕКИ ОД НАЈВЕ-
ЉИХ ГРАДОВА
НА СВЕТУ АКО
ДО СУТРА УЈЕ-
ДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ
НЕ ПРИСТАНУ
ДА МИ ИСПЛАТЕ
300 МИЛИОНА
ДОЛАРА...

ДОЛАРА!

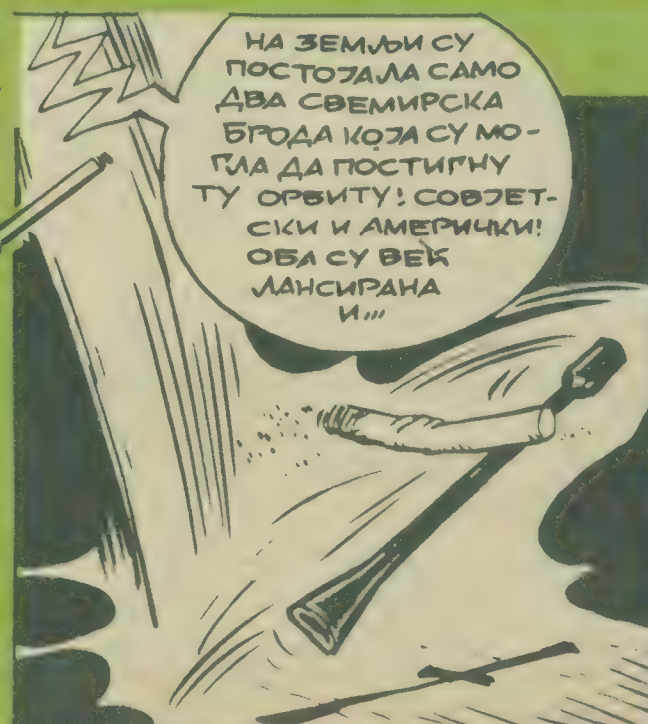
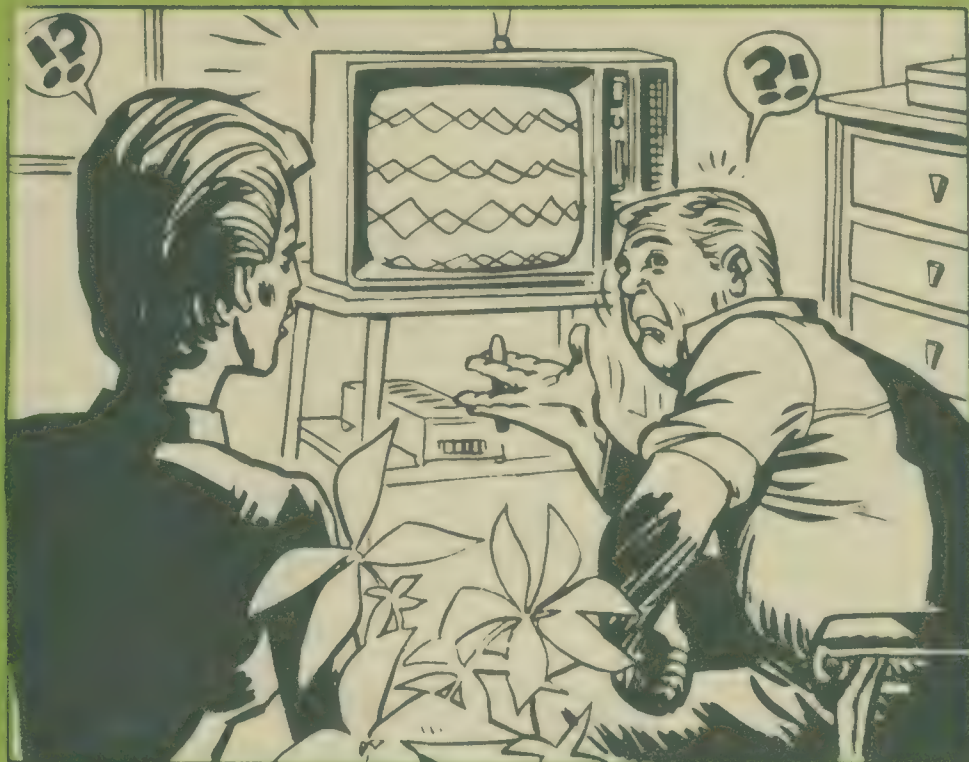
ДОЛАРА!

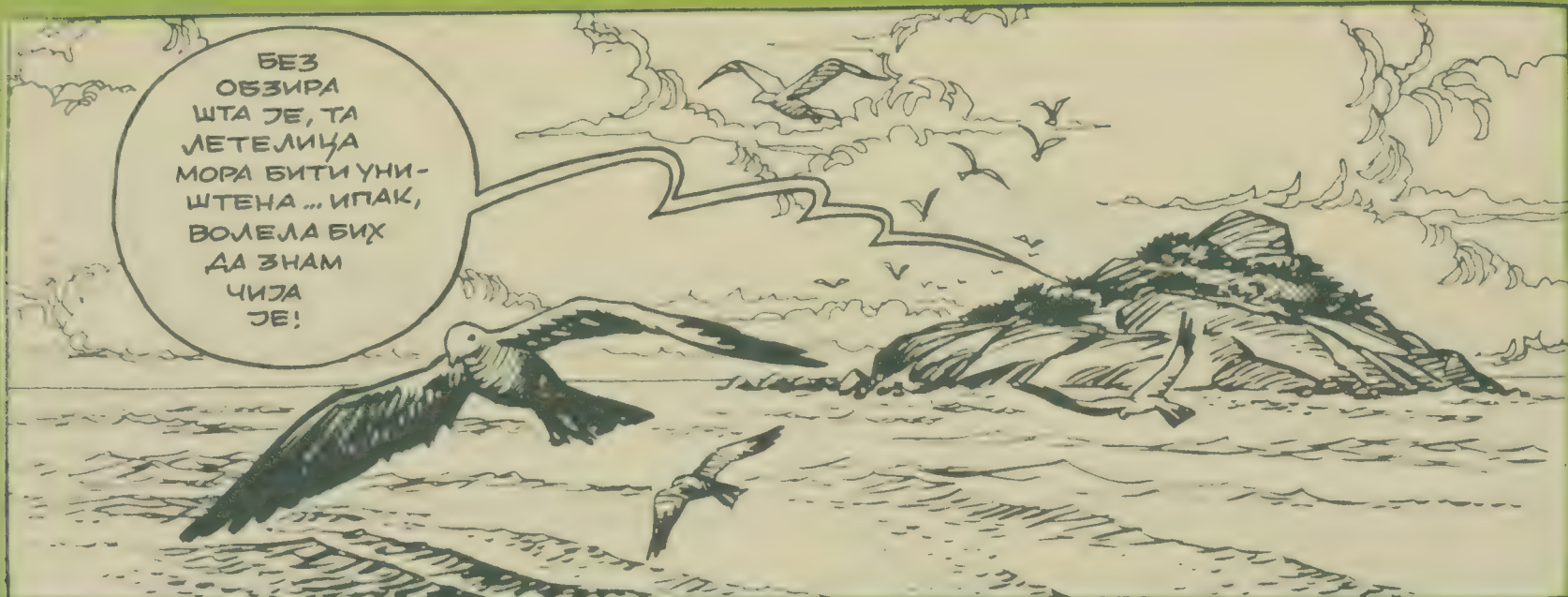
ДОЛАРА!

ДОЛАРА!

ДОЛАРА!

ДОЛАРА!

БЕЗ
ОБЗИРА
ШТА ЈЕ, ТА
ЛЕТЕЛИЦА
МОРА БИТИ УНИ-
ШТЕНА ... ИПАК,
ВОЛЕЛА БИХ
ДА ЗНАМ
ЧИЈА
ЈЕ!

ИЗВИЊАВАМО СЕ НАШИМ
ГЛЕДАОЦИМА ШТО НЕ МОЖЕ-
МО ДА ИМ ОБЈАСНИМО КО
СЕ И КАКО УБАЦИО У НАШУ
РЕДОВНУ ЕМИСИЈУ!
ВЕРОВАТНО ЈЕ ТО
НЕЧИЈА НЕСЛАНА
ШАЛА...

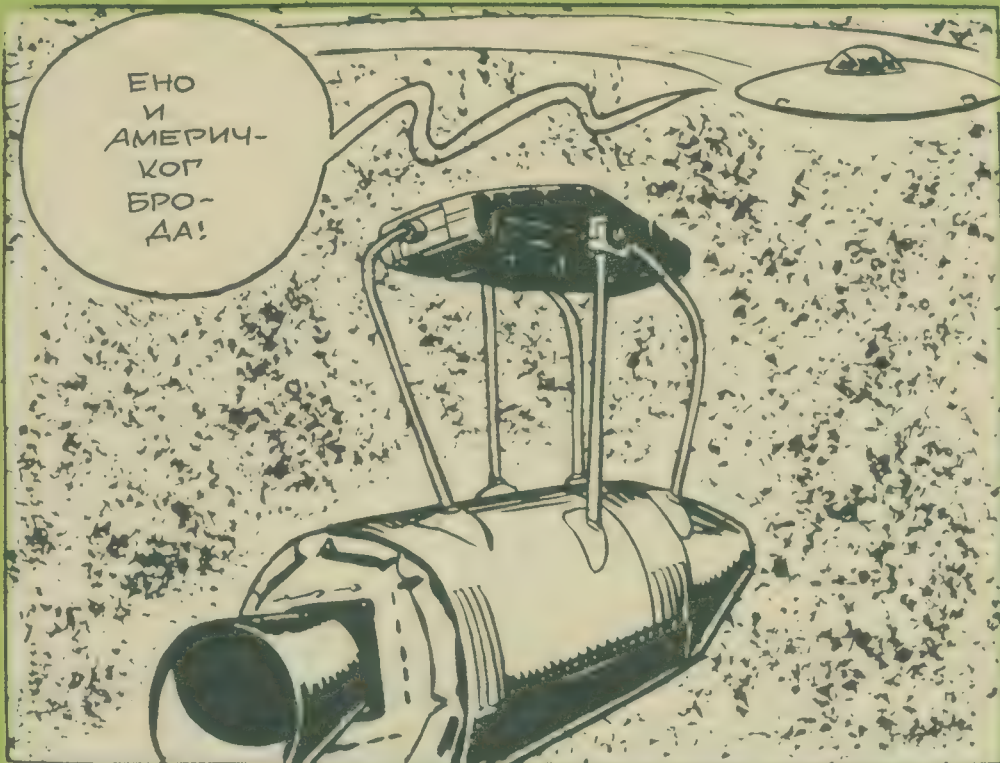
ШАЛА!
ТО КАЖУ ДА
БИ СПРЕ-
ЧИЛИ
ПАНИ-
КУ!

ОПЕТ
СФИНГА!
А ЈА
САМ МИСЛИО
ДА ЈЕ
МРТ-
ВА
!

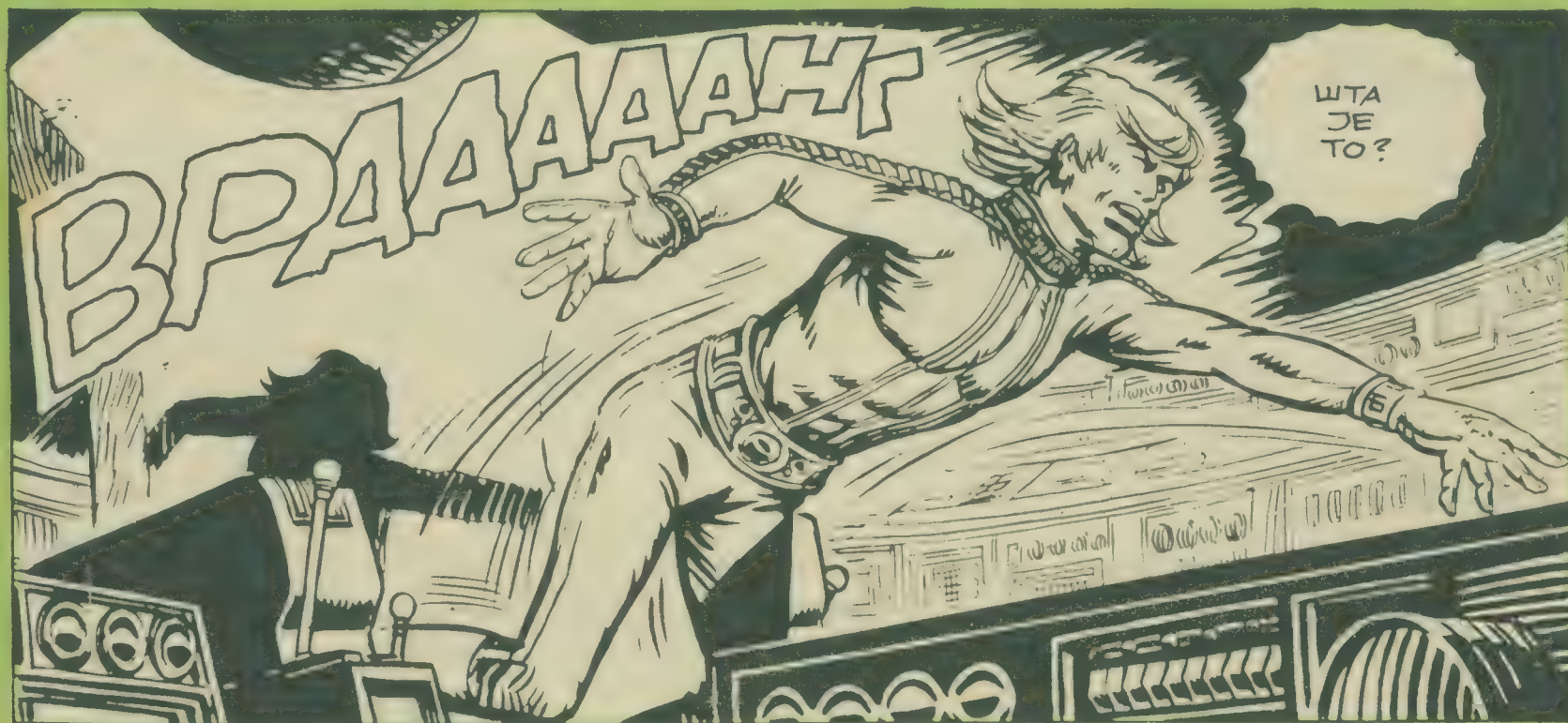
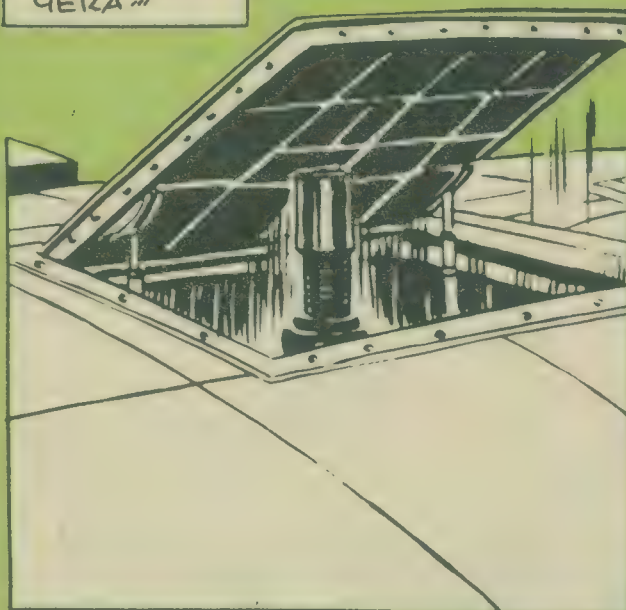

ОХ! АКО
СЕ НЕ ВАРАМ
ТО СУ ОСТАЦИ
РУСКОГ
БРО-
ДА!

ЕНО
И
АМЕРИЧ-
КОГ
БРО-
ДА!

ДЕЛТА
НИЈЕ НИ
СЛУТИО
ШТА ГА
ЧЕКА...

ШТА
ЈЕ
ТО?

НЕВЕРОВАТНО!
ПУН ПОГОДАК У
НЕПОЗНАТУ ЛЕ-
ТЕЛИЦУ... А
ОНА СЕ НИЈЕ
РАСПА-
ЛА!

ПУЦАЈ
ПОНОВО,
ИДИТЕ!

ДЕЛТИН
ЛЕТЕКИ
ТАЊИР ПОНОВО
СЕ ЗАТРЕСАО...

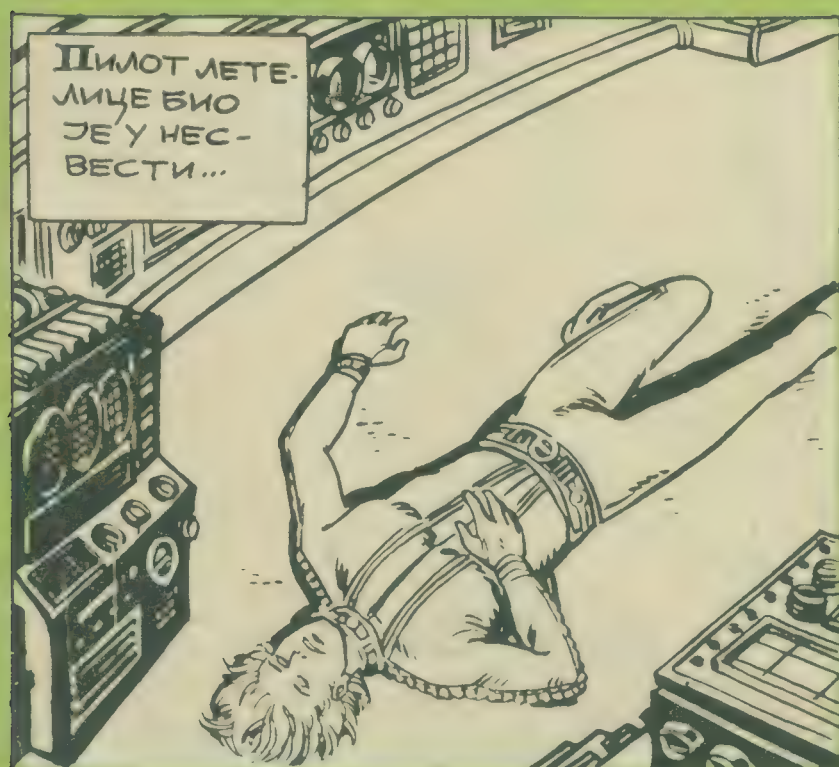

ГОСПОДАРИЦЕ,
ПРИПРЕМИЛЕ
СМО ТИ ВОДУ ЗА
КУПАЊЕ СОР-
ХИДЕЗА -
МА...
ААХ!

НЕ
САД
!

ПАФ

ЛЕТЕЛИЦА
ЈЕ УМАКЛА...САД
ЈЕ ВАН НАШЕГ
ДОМЕТА!
НЕ РАЗУМЕМ
!

ПИЛОТ ЛЕТЕ-
ЛИЦЕ БИО
ЈЕ У НЕС-
ВЕСТИ...

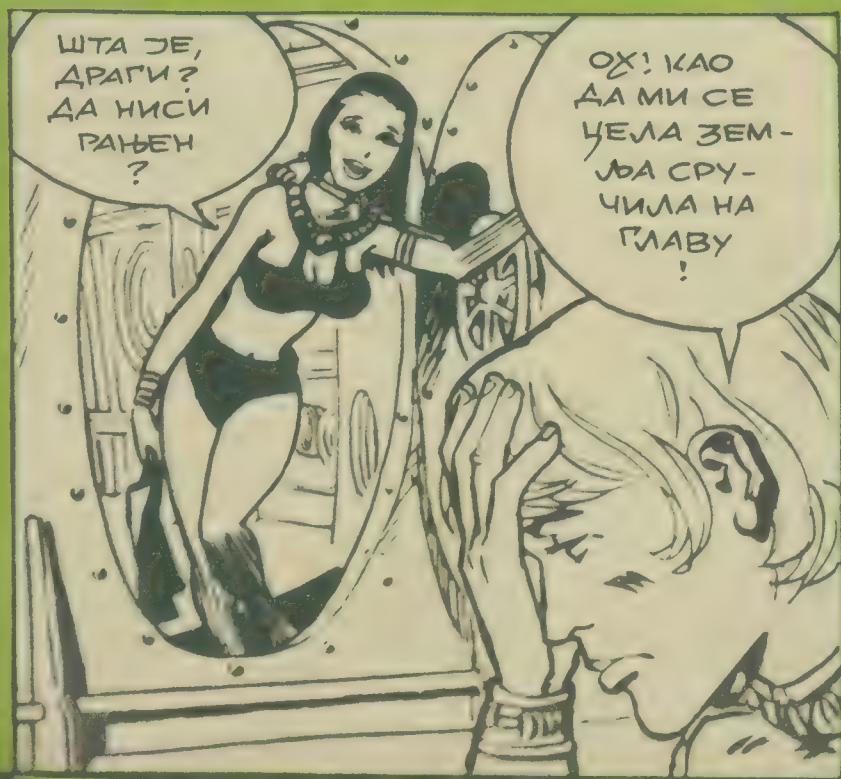

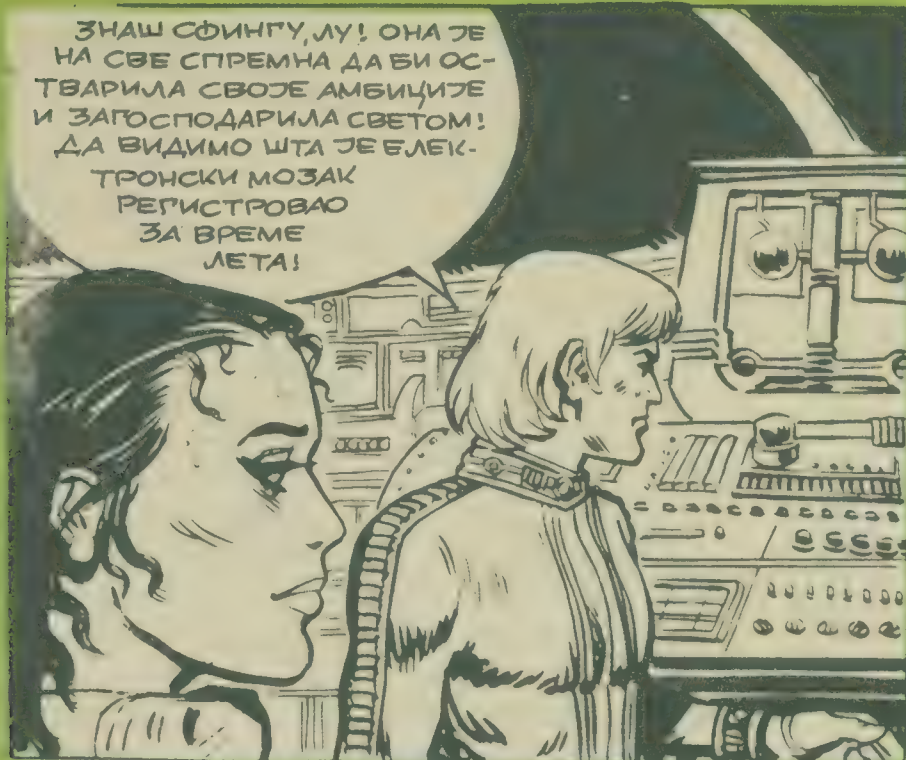
И ЗА ТО ВРЕМЕ
ЕЛЕКТРОНСКИ
МОЗАК КОЈИ УП-
РАВЉА „ТАЊИРОМ“
ОДЛУЧИО ЈЕ ДА
СЕ ВРАТИ НА
ЗЕМЉУ...

КАПЕ-
ТАНЕ ЛУ!
ЛЕТЕЛИ-
ЦА
ЗЛАТОКОСОГ
СЕ ВРА-
ТИЛА
!

ОХ!
ДЕЛТА
СЕ ВРА-
ТИО
!

ЗНАШ СФИНГУ, ЛУ! ОНА ЈЕ
НА СВЕ СПРЕМНА ДА ВИ ОС-
ТВАРИЛА СВОЈЕ АМБИЦИЈЕ
И ЗАГОСПОДАРИЛА СВЕТОМ!
ДА ВИДИМО ШТА ЈЕ ЕЛЕК-
ТРОНСКИ МОЗАК
РЕГИСТРОВАО
ЗА ВРЕМЕ
ЛЕТА!

ДА
ВИДИМО!
ХММ... ОВО
ЈЕ ВЕОМА
ЗАНИМ-
ЉИВО
!

ПОГЛЕДАЈ РАДИОТЕ-
ЛЕГРАФСКИ НАРЕЂЕЊА
КОЈА ЈЕ ПРИМИЛА
ОНА ЧУДНА СТВАР
ШТО СЕ ЗАКАЧИЛА
ЗА АПОЛО! НАРЕЂЕ-
ЊЕ ДА МЕ УНИ-
ШТИ!

МОЗАК ЈЕ УСТАНОВИО
КООРДИНАТЕ МЕСТА С
КОЈЕГ С НАРЕЂЕЊА
ПОСЛАТА! САД ЗНАМ
ГДЕ СЕ СФИНГА КРИЈЕ!
ИДЕМ ПРАВО
ТАМО!

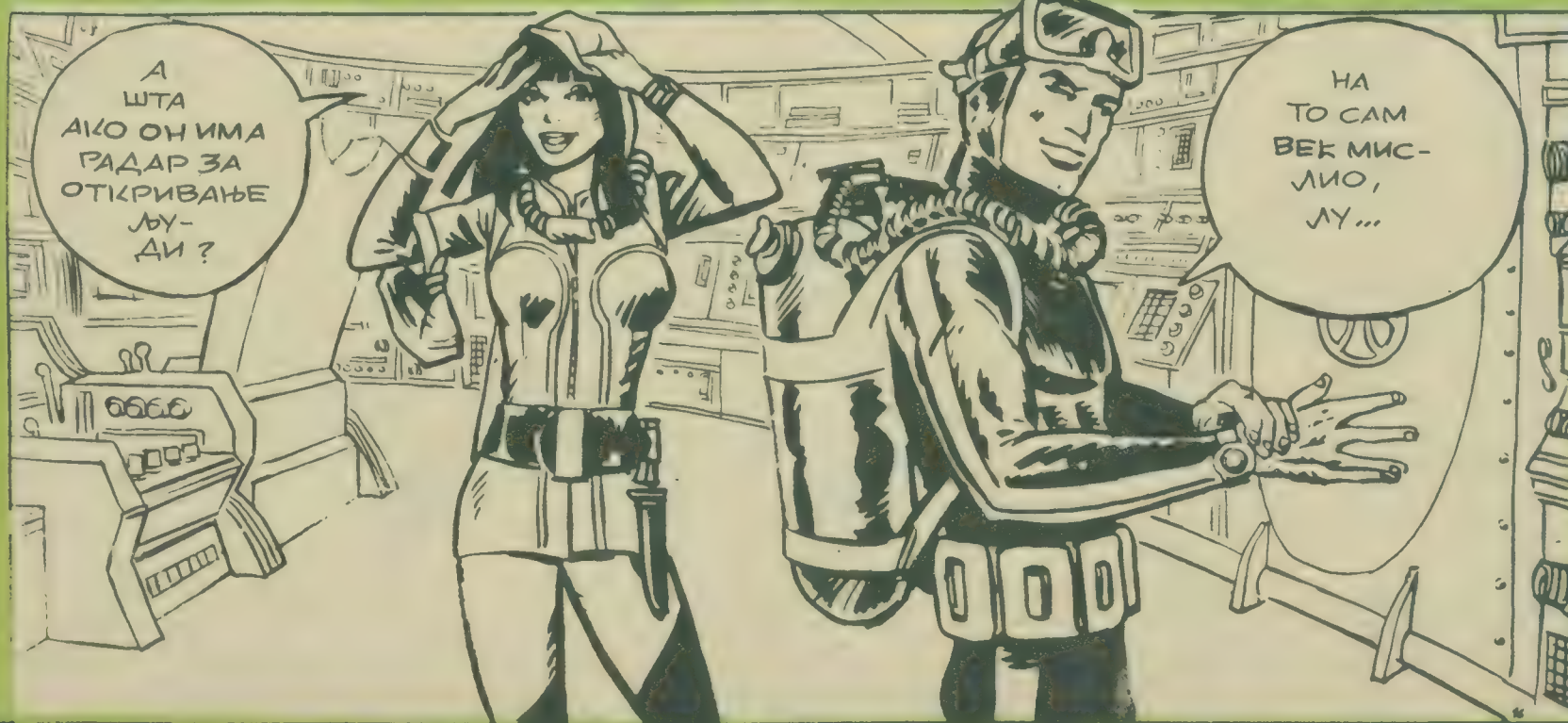
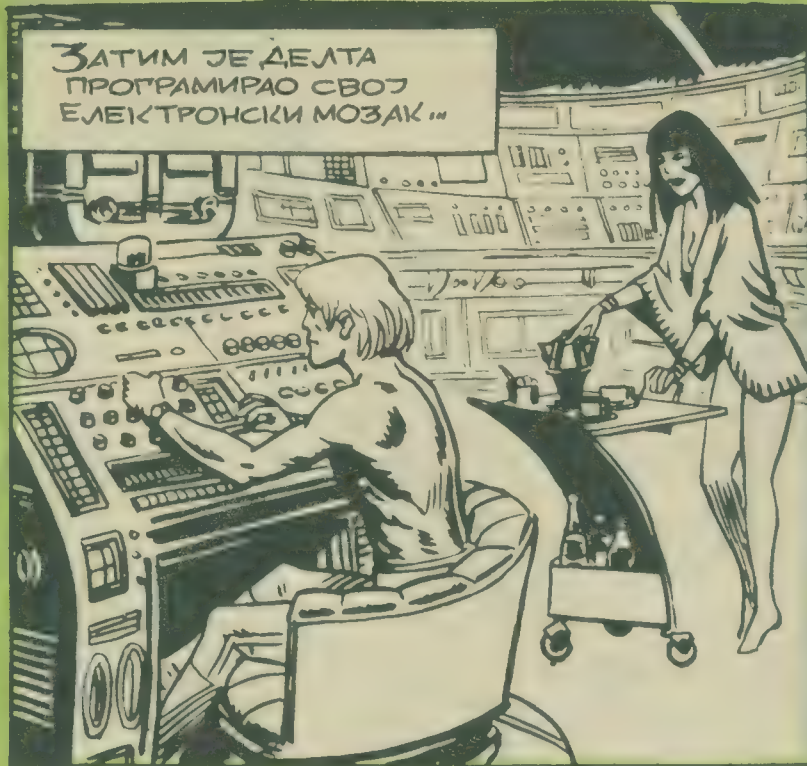
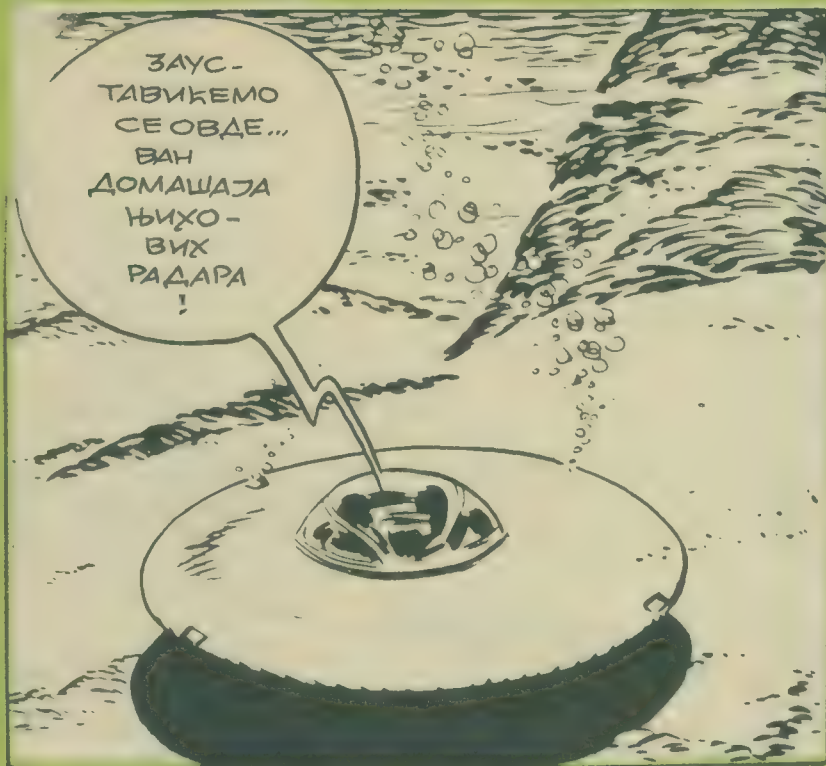

МИС-
ЛИШ...
ИДЕМО!
ЗАР
НЕ
?

ТАКО КАД МЕ
ПОГЛЕДАШ ТИМ
СВОЈИМ ДИВНИМ
ОЧИМА... НЕ МОГУ
НИШТА ДА ТИ
ОДБИЈЕМ
!

НЕКОЛИКО
ЧАСОВА КАСНИЈЕ,
ПОД МИРНОМ
ПОВРШИНОМ
МОРА...

НИ-
КАКАВ
РАДАР НАС
НЕ МОЖЕ ОТ-
КРИТИ У
ЈАТУ ДЕЛ-
ФИНА!

АМИ, ДЕЛТА
ИПАК НИЈЕ
МОГАО ДА
СВЕ ПРЕД-
ВИДИ...

МОМ-
ЦИ!
ДЕЛФИНИ
НА ВИДИ-
КУ!

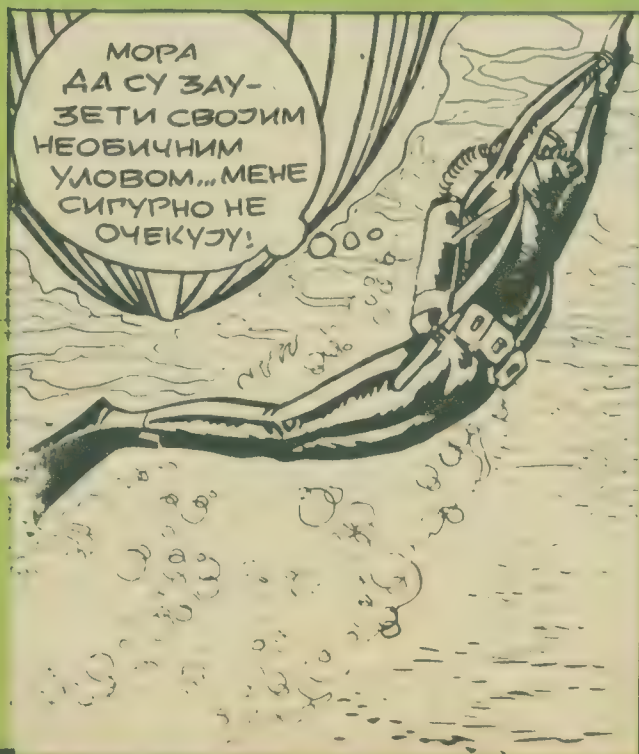
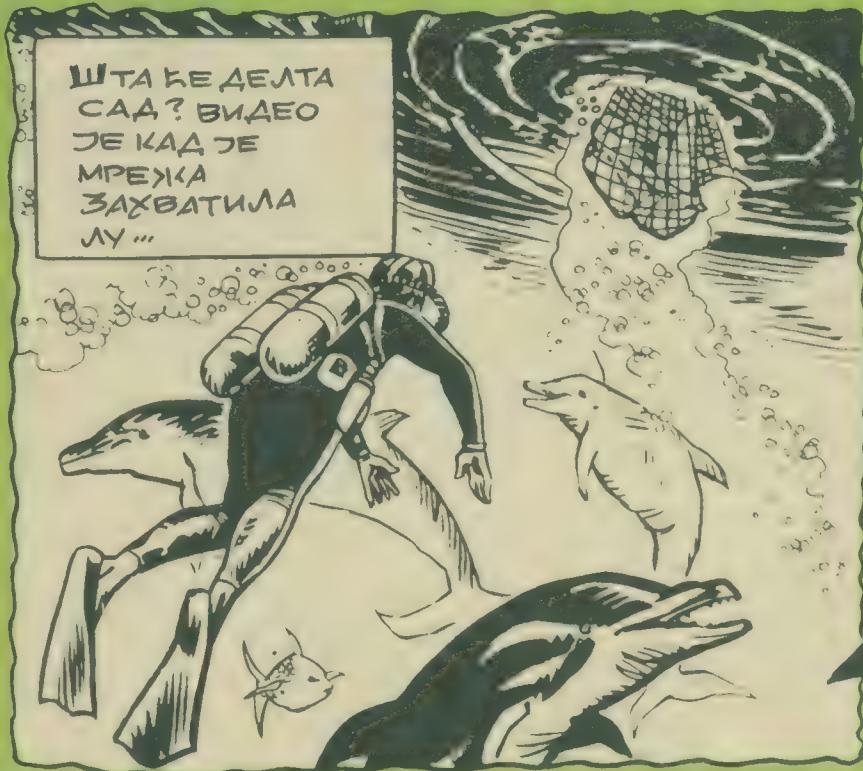
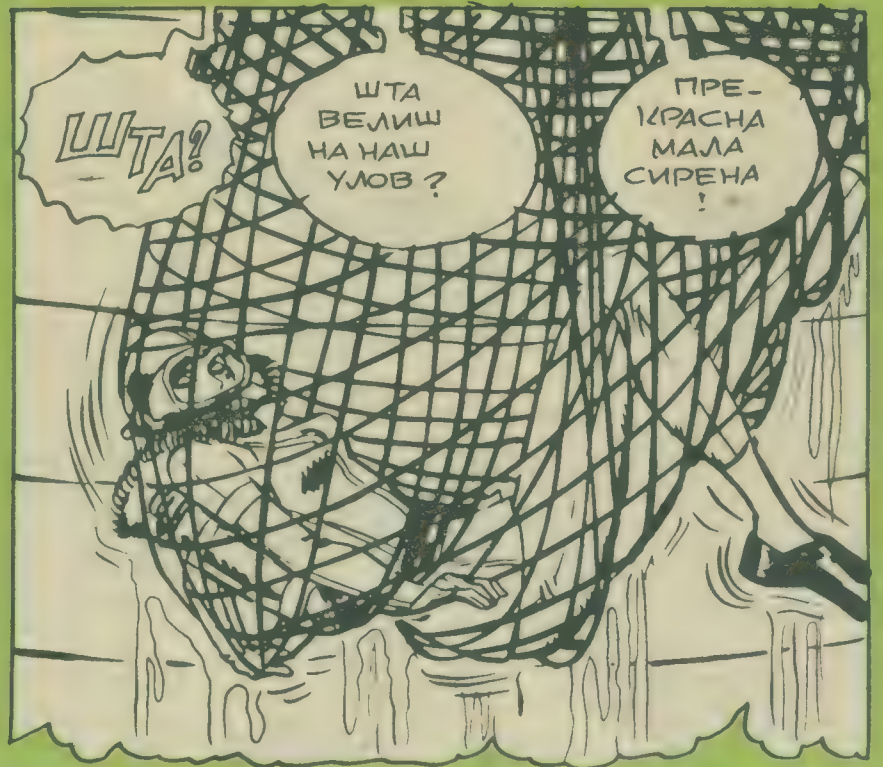
ЗАШТО ЛИ
СУ ГОСПОДА-
РИЦИ ПОТРЕБ-
НИ ДЕЛФИ-
НИ, МОК-
СЕ?

ЗАТО
ШТО СУ ДЕЛ-
ФИНИ ИНТЕ-
ЛИГЕНТНИ...
ИНТЕЛИГЕНТ-
НИЈИ ОД ТЕ-
БЕ! ХА! ХА!

СФИНГА
ЖЕЛИ ДА УХВА-
ТИМО ЈЕДНОГ...
ДА БИ ГА ИСТРЕНИ-
РАЛА! ИЗГЛЕДА ДА
СЕ ОД ДЕЛФИНА
МОЖЕ НАПРАВИТИ
ИДЕАЛАН ТЕЛЕ-
ДИРИГОВАН
ПРОЈЕКТИЛ!

ИМА
ИХ ПУНО!
ЛАКО ЋЕ-
МО ИХ
УЛОВИ-
ТИ!

СИРЕНЕ НЕ
ВОЛЕ МОРСКЕ
ЗМИЈЕ...
ЗАШТО ЈЕ ТО
КАЗАЛА,
МОКСЕ?

БРОДИК НА КОМЕ
СУ СЕ НАЛАЗИЛИ
ДЕЛТА И ЈУ ПЛОВИО
ЈЕ ПРЕМА
ЈЕДНОЈ ПЕЌИНИ.
ЗАЧУЛА СЕ СИРЕНА...

ВЕЛИКА
СТЕНА
НА УЛАЗУ
У ПЕЌИНУ
ПОКРЕНУ-
ЛА СЕ
КАО
НА ШАРКА-
МА...

БРРРАМММ

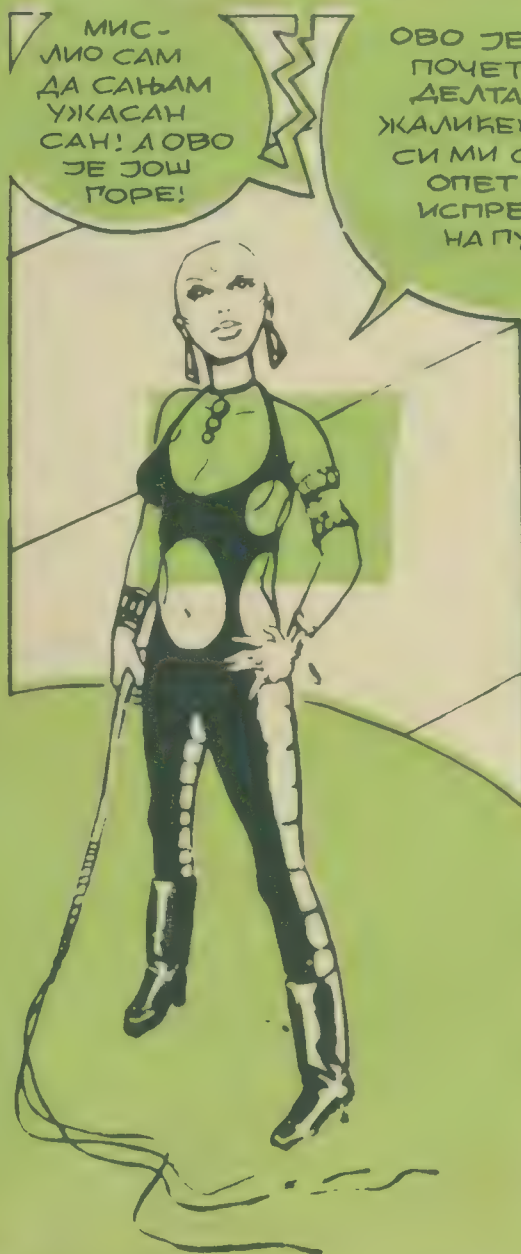
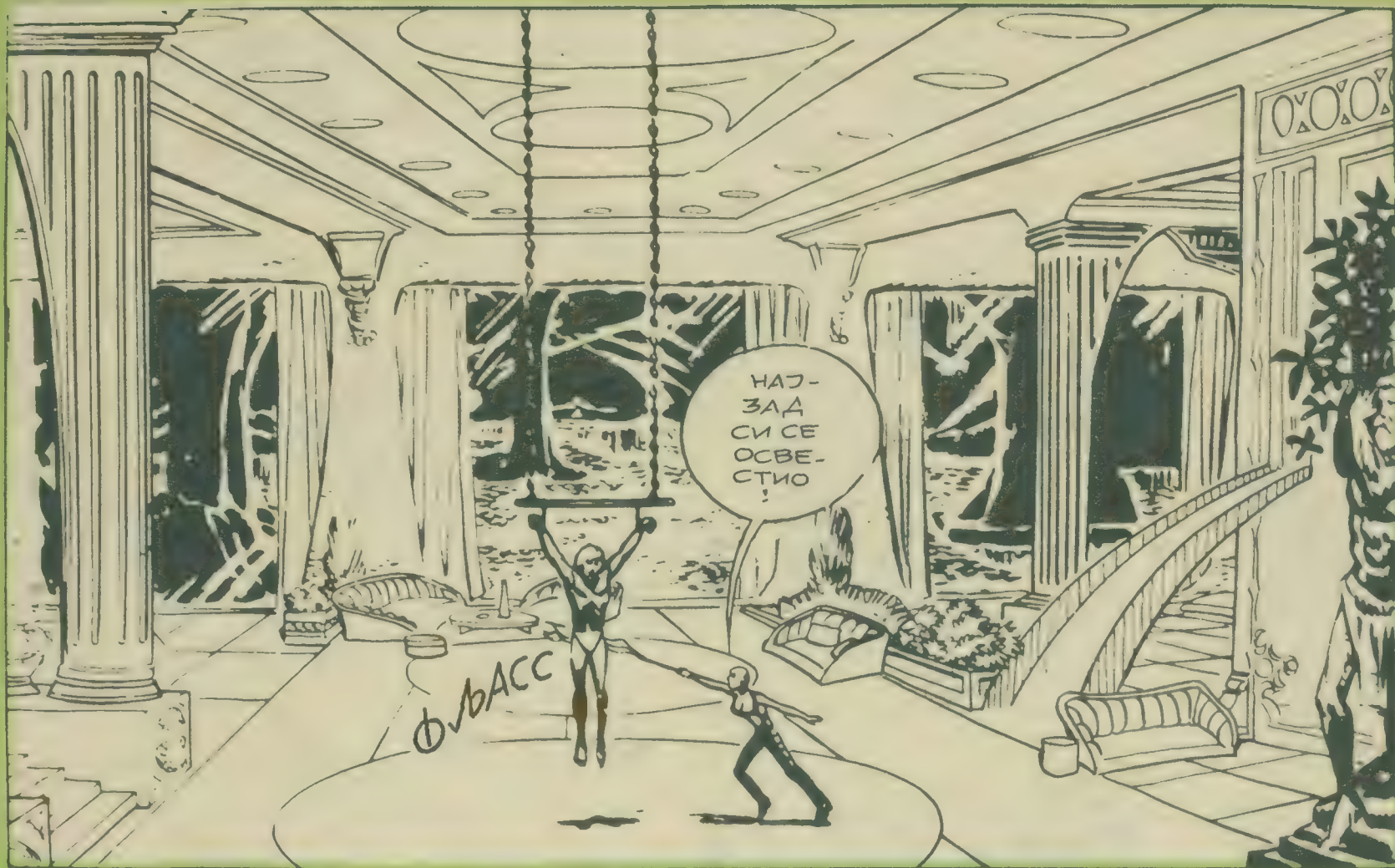

ПООЗВИО СЕ УЛАЗ У СФИН-
РИМО СКРОВИШТЕ...

КАД СЕ ДЕЛТА
ОСВЕСТИО...

ДЕЛТА...
ОХ!
ДРАГИ
МОЈ...

МИС-
ЛИО САМ
ДА САЊАМ
УЖАСАН
САН! ДОВО
ЈЕ ЈОШ
ГОРЕ!

ОВО ЈЕ ТЕК
ПОЧЕТАК,
ДЕЛТА! ЗА-
ЖАЛИКЕШ ШТО
СИ МИ СЕ
ОПЕТ
ИСПРЕЧИО
НА ПУТ!

ПОБЕЂЕН
СИ, ДЕЛТА! УЈЕДИ-
ЊЕНЕ НАЦИЈЕ
УПРАВО СУ МЕ ИЗВЕ-
СТИЛЕ ДА ЂЕ МИ
ИСПЛАТИТИ 300
ДОЛАРА! БИЋЕШ
СВЕДОК МОЈЕ
ПОБЕДЕ!

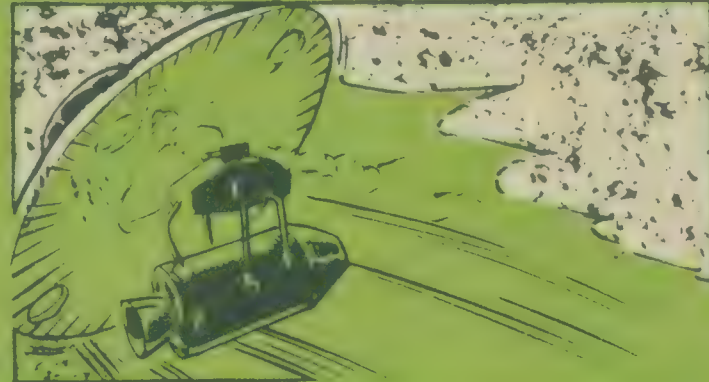
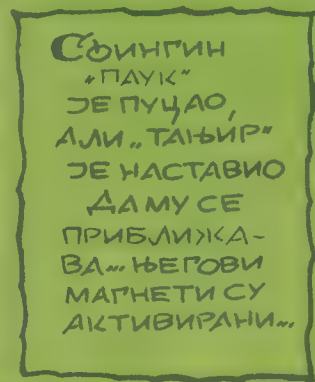
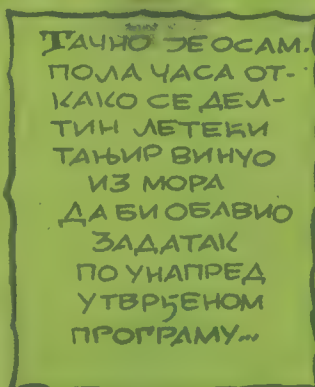
ШТА
СИ
УЧИНИЛА
СА ЛУ?

УКРОТИКУ ЈЕ...
И ОД ЂЕ НАЧИНИТИ
СВОЈУ РОБИЊУ!
А САД РЕЦИ... КАКО
СИ ДОСПЕО ОВАМО?
И КО ЈОШ ЗНА ЗА
МОЈЕ СКРОВИ-
ШТЕ?...

НА ПРВО ПИТАЊЕ
НЕКУ ТИ ОДГО-
ВОРИТИ! А
ШТО СЕ ДРУ-
ГОГ ТИЧЕ...
ЈОШ НЕКО
ЗНА ЗА
СКРОВИШ-
ТЕ!

НИШТА СЕ ЈОШ НИЈЕ ДОГОДИЛО... АЛИ ЋЕ СЕ УСКОРО ДОГОДИТИ! МОЖА ЛЕТЕЛИЦА ЗАРОБИЛА ЈЕ АПОЛА И ПАУКА... И САД ИХ ОДВЛАЧИ ВАН СУНЧЕВОГ СИСТЕМА! ЗЕМЉИ ВИШЕ НЕ ПРЕТИ ОПАСНОСТ!

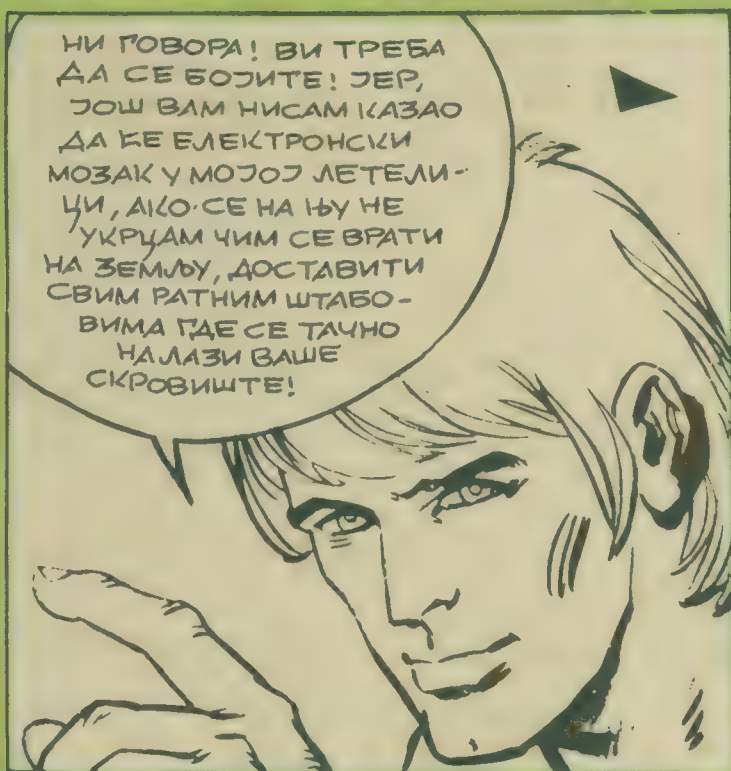
ПРВА-ВИ ПАЦОВЕ! ПЛАТИЋЕШ ТИ... АЛИ, ПРВО ЋЕ ПЛАТИТИ ЛУ...

ПОЛАКО, НЕ ПРЕТИ! НИШТА НАМ ТИ НЕ ЋЕШ УЧИНИТИ... ПУСТИЋЕШ НАС!

ОД СТРАХА МУСЕ ПОМУТИО РА-ЗУМ!

НИ ГОВОРА! ВИ ТРЕБА ДА СЕ БОЈИТЕ! ЈЕР, ЈОШ ВАМ НИСАМ КАЗАО ДА ЋЕ ЕЛЕКТРОНСКИ МОЗАК У МОЈОЈ ЛЕТЕЛИЦИ, АКО СЕ НА ЊУ НЕ УКРЋАМ ЧИМ СЕ ВРАТИ НА ЗЕМЉУ, ДОСТАВИТИ СВИМ РАТНИМ ШТАБОВИМА ГДЕ СЕ ТАЧНО НАЛАЗИ ВАШЕ СКРОВИШТЕ!

ЈОШ ЋЕМО СЕ МИ СРЕСТИ, ДЕЛТА!

И ЈА САМ У ТО СИГУРАН! И ТАДА ЋЕШ ПЛАТИТИ ЗА СВЕ СВОЈЕ ЗЛОЧИНЕ!

ОХ, ДЕЛТА! ТОЛИКО САМ СРЕКНА!

СРЕКАМ САМ И ЈА, ЛУ, АЛИ САМ И ГЛАДАН! ПОНОВО ЋЕШ МОРАТИ ДА МИ СПРЕМИШ ПЕКИНШКУ ПАТКУ НА МАНДАРИНСКИ НАЧИН!

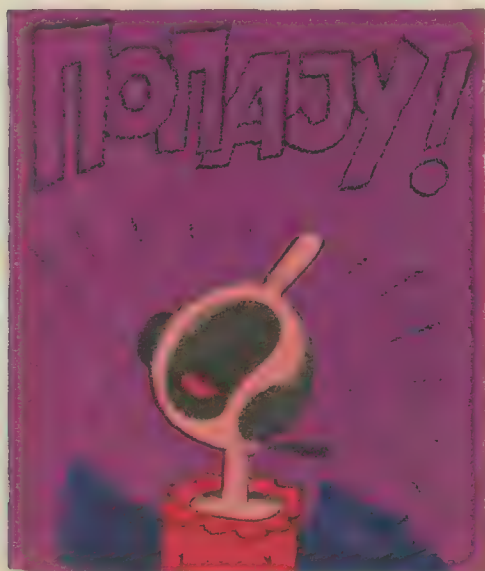
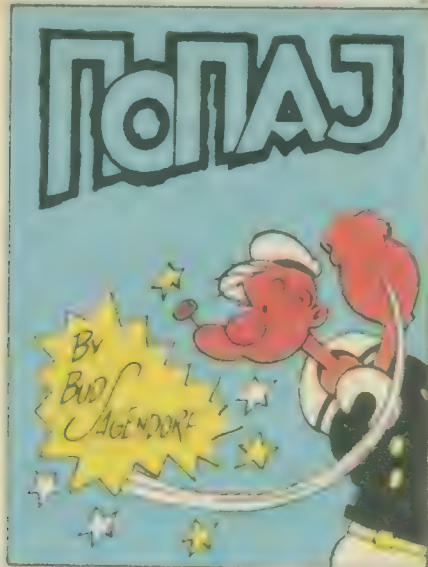
ПРОШЛИПУТ НИ САМ НИ ПРИМЕКНУО ШТА ЈЕДЕМ... А СИГУРАН САМ ДА ЈЕ ТИ ОДЛИЧНО СПРЕМАШ!

КРАЈ

ПУТ У СРЕДИШТЕ ЗЕМЉЕ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП:

АПРИЛА 1941. НЕМЦИ СУ, ТАКО РЕКИ БЕЗ БОРБЕ, УШЛИ У НАШУ ЗЕМЉУ...

МЕЂУ ЈУГОСЛОВЕНИМА БИЛО ЈЕ И ИЗДАЈНИКА...

ОНИ СУ ПОТКАЗИВАЛИ РОДОЉУБЕ...

...ОДЛАЗИЛИ С НЕМЦИМА У КАЗНЕ НЕ ЕКСПЕДИЦИЈЕ...

У ОКОЛИНИ САРАЈЕВА И НА РОМАНИЈИ ОКУПАТОР ЈЕ, УЗ ПОМОК УСТАША И ЧЕТНИКА, ПАЛИО СЕЛА И УБИЈАО НЕВИНО СТАНОВНИШТВО...

МУМИЈ 2 бр.

КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ ПОЗВАЛА ЈЕ НА УСТАНАК И НАРОД СЕ ДИГАО...

СВЕТОЗАР ВУКМАНОВИЋ СТИГАО ЈЕ ЈУЛА 1941. У САРАЈЕВО...

...И ОРГАНИЗОВАО ГЛАВНИ ШТАБ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ.

СЛАВИША ВАРЊЕР-ЧИЧА, КАО ЧЛАН ШТАБА, УПУКЕН ЈЕ НА РОМАНИЈУ ДА ПОДИГНЕ УСТАНАК...

УБРЗО ЈЕ СТЕКАО ПОВЕРЕЊЕ И ПОШТОВАЊЕ СЕЉАКА...

НОКУ, 27. ЈУЛА 1941. НА РОМАНИЈИ...

МУМИЈ 4 бр.

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

НАПРАВИТЕ САМИ

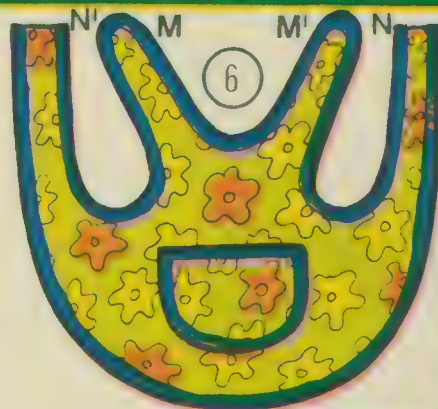
КЕЦЕЉИЦА

за
беду

Ако имате малог брата, сестру или рођака (од 6 до 10 месеци) направите од фланета, фротира или неке друге материје која добро упија влагу, лепу и практичну кецељицу. Мама ће вам бити захвална а ви ћете тако лакше научити да баратате маказама и иглом.

На шеми је дата половина кецељице (црт. 1). Део обележен цртицама је шема половине џепа. Искројте кецељицу (стр. 2), затим узмите траку или пантљику ширине око 2 цм, пресавијте је на пола по дужини (црт. 3) и њоме обрубите целу кецељицу. Поруб ћете правити тако што ћете траку пришивати руком са обе стране (предње и задње, црт. 4). На ок-

руглинама траку мало наберите. Тако опшијте прво целу кецељицу (црт. 5), затим џеп и пришијте га на место означено цртицама на цртежу 1. На цртежу 6 видите како изгледа готова кецељица. Остаје вам само још да са унутрашње стране на месту обележеном словом А пришијете мушку копчу, а на месту В, с лица женску. Кецељица се облачи тако што се на леђима прикопчају делови М и N и M' и N' (црт. 6). На цртежу 7 видите како изгледа закопчана кецеља. Кецељицу можете направити и од пластике, само у том случају немојте је обрубљивати нити пришивати џеп. Уместо копчи пришијте дрикере или дугмад.

НЕКО ЈЕ

УБИО

ПРИНЦА

За уморство несуденог
краља Напуља
оптуживани су невини,
све док се у истрагу
није умешао гневни
брат убијеног Андраша!

После више од три деценије владавине напуљски краљ Роберто, познат као Роберто Мудри, размишљао је коме да после своје смрти остави краљевство. Његов син и престолонаследник Карло, војвода од Калабрије, прејано је умро и оставио за собом само кћери које, по Салијском закону старих Франака, нису могле да наследи престо.

Роберто Мудри веровао је да од двојице најбољих чланова династије, војвода од Таранта и војвода од Драча, држави прети опасност а и један и други били су спремни да се по сваку цену докопају власти. Због тога је краљ Роберто одлучио да прекине традицију: 1342. године укинуо је Салијски закон и за наследника престола одредио унуку Ђовану. Рачунао је, Ђована ће се удати за принца Андраша и краљевство ће и даље остати у рукама Анжујаца.

КРУНИСАЊЕ СЕ ОДЛАЖЕ

Принц Андраш од Анжуја био је млађи брат мађарског краља Лудвига I као и краљ Роберто Анжујац, али из друге гране анжујске династије.

Роберто Мудри је умро 20.

јануара 1343. године а само три дана касније његова унука Ђована, сада краљица Напуља, удала се за принца Андраша.

У непосредној близини ма настира у Мајели налазио се Аверзи, резиденција напуљских владара, где се двор повлачио кад би се велике врућине спуштале на град под Везувом. Краљевска палата није била велика: састајала се од неколико дворана у приземљу и мањих соба за најближу пратњу и послугу. На првом спрату налазиле су се две раскошно уређене собе за краљицу Ђовану и принца Андраша и једна дворана са отвореном галеријом према врту. За осталу пратњу и дворане ту није било места и они су се, кад су пратили краљицу и принца, смештали у манастиру или оближњем селу.

Лето 1345. Ђована и Андраш провели су, као и ранијих година, у Аверзи. Ту је требало ускоро да Андраш буде проглашен за краља Напуља, али припреме за крунисање још нису биле готове.

Једне вечери, на измаку лета, 18. септембра, принц Андраш се у притњи веселих пријатеља враћао са неке свечаности у оближњем селу. Сјахао је с коња у двооришту палате и, пошто је весело махнуо пратиоцима, потрчао уз степенице према својим одајама. Требало је

пре вечере с краљицом да се умије и пресвуче. Док се пењао на његовом лицу је нестао осмех. Знао је да га и ове вечери чека једна од бескрајних и узалудних препирки са Ђованом. У браку су били тек две године, а принц је имао много разлога за забринутост.

Папа Клемент VII и краљица Ђована тражили су од принца Андраша да се ни после крунисања не меша у вођење државних послова. С друге стране, мађарски двор му је поручивао да понашање напуљске краљице сматра увредљивим. Мађарски краљ Лудовик I желео је да се ожени Ђованином сестром Маријом, која му је већ била обещана, а Ђована је допусти-

ла да се Марија уда за војводу од Драча — Карла Драчког. Уз то, принц је сумњао да је Ђована претерано наклоњена војводи Драчком.

После вечере која је прошла у суморном расположењу краљица Ђована и принц Андраш растали су се уз хладне поздраве и пошли у своје одаје.

ГАЈТАН С ОМЧОМ

Те ноћи све је у краљевској палати у Малеји на изглед било мирно. Принц је већ велико спавао када се на вратима његове собе зачуло куцање.

— Ко је? — упитао је љути.

— Величанство, важна порука за вас... — зачуло се споља и Андраш се дигао из постеље. Гунђајући савијено, узео је буктињу из држача и пошао према вратима. Кад их је отворио и с буктињом у руци закорачио у ходник, неки човек га је у мраку, два-три метра даље, мирно очекивао. Принц је подигао буктињу да види ко је. Човек је хутао и принц је, жмиркајући пред треперавом светлошћу буктиње, несигурно закорачио према њему. Уто су се из мрака с обе стране њега спустиле тешке руке завереника.

Неко је истргао буктињу из принчево руке и однео је. У мрачном ходнику настало је гушање.

— Хоће да ме задаве! — крикнуо је принц кад му се једна рука спустила на уште.

Андраш се лудачки отимао, уједао нападаче по рукама, урлао, али она рука с његових уста није се скидала. Тек што би успео да се истргне једним, други су га хватали.

У једном тренутку Андраш је успео да се ослободи и да одгурне руку која је држала дебели гајтан с омчом. Људи су у мраку почели да наспру једни на дру-

— Бежите! Можда још има наде — шапнуо је један слуга Карлу Драчком.

ге док се Андраш у два скока обрео пред вратима своје собе. Мислећи да га иза њих чека оружје и сигурност, муњевито је зграбио кваку и гурнуо врата. Једном, на други пут. Узалуд. Врата су изнутра била закључана! Више није имао куд.

Неколико тренутака касније у ходнику су се отворила једна врата. Пробуђена самртничким крицима, стара дадиља принца Андраша која је спавала у соби до његове истрчала је у ходник. Тамо није било више никога. На првом спрату краљевске палате владао је мир, као да се ништа није догађало и збуњена старица упутила се према вратима принчеве собе. Одједном је застала пренеражена: у локви крви недалеко од врата лежало је непомично тело несудоног краља Напуља — принца Андраша од Анжуја!

ПОТРАГА ЗА ЗАВЕРЕНИЦИМА

У палати је настала узбуна а вест о страшној догађају у Аверзи се ширила. Већ ујутру на двору су почели да се окупљају највиши племићи краљевства да би се поклонили покојнику. После обављене церемоније тело убијеног принца пренето је у свечаној поворци у Напуљ где је у напуљској катедри посмртну мису одслужио сам кардинал. Њега је папа неколико дана раније послао у Аверзу да обави крнисање!

Истрага је почела од Томаза Мамбричија, управитеља двора у Мајели. Он је био одговоран за безбедност двора па је по кратком поступку проглашен кривим. Али, пре него што је подвргнут испитивању, гроф д'Артоа наредио је да му ишчупају језик. Било је то противно тадашњем обичају да се кривцима језик чупа пре него што ишта проговоре, а пошто је наређење издао краљичин рођак, нико се није усуђивао да тражи разлог због чега је то учинио.

Можда се од Мамбричија могло још нешто и сазнати да није стигло ново наређење: да се Томазо Мамбричи погуби. На томе је истрага стала.

Као да није могла ништа да учини да би расветлила убиство свога мужа, или се тога плашила, краљица Ђована је ћутала, док је папа Клемент VII обећао да ће се лично потрудити да открије завереника. Била је то слаба утеха за Андрашевог брата Лудовика. Мађарски краљ поручивао је да ће у истрагу и он да се умеша.

Плашећи се Лудовикове освете, племићи окупљени око двојице великаша, војводе од Таранта и војводе од Драча, почели су међусобно да се оптужују и обрачунавају. Први је страдао Рајмондо од Катаније. По Ђованином допуштењу стављен је на муке и присиљен да призна да је учествовао у завери. На основу његовог признања направљен је читав списак осумњиче-

них племића, а Рајмонду је затим ишчупан језик како признање не би могао да повуче.

Убрзо је оптужен и краљичин рођак гроф д'Артоа. На њега се сумњало због тога што је наредио да управитељу двора ишчупају језик, а затим да га погубе пре него што је ишта признао. Д'Артоа се плашио да га Томазо Мамбричи не изда!

Да би спречила крвопролиће међу племићима, краљица Ђована је наредила да све осумњичене окују и пошаљу папи да им он суди. Овај покушај је пропао јер су оптужени, уз помоћ утицајних људи са двора, успели да се ослободе и побегну.

КРАЉИЦА БЕЖИ

Нешто више од годину дана после убиства Андраша, Лудовик I је на челу огромне армије ступио на Апенинско полуострво. Кад је стигао на територију напуљског краљевства, почео је да пади насеља пред собом. А онда се двадесет једногодишњи мађарски краљ зауставио у Бенвануту и ту успоставио привремени договор.

Бежећи пред гневним девером, краљица Ђована је са сином Карлом, рођеним неколико месеци после Андрашеве смрти, напустила Напуљ. Само четири дана касније, 19. јануара 1347. године, схвативши да је срећа окренула леђа напуљским Анжујцима, велики барони су за регента напуљ-

банкету који приређује у дворцу у Мајели.

За Карла Драчког овај позив је био неочекиван. Краљ није помишљао истрагу, али можда нешто смера. Да ли је могуће да је сазнао чија је рука оне кобне ноћи закључала врата Андрашине собе?

БАНКЕТ У АВЕРЗИ

Лудовик је на банкету био весео и напуљским племићима се чинило да више нема разлога за страховање од освете. Карло Драчки је у почетку будно пратио сваки краљев покрет, а онда се, као и остали, препустио уживању у богатој трпези и опојном вину.

— Несрећниче, зашто сте дошли овамо? — шапнуо је на ухо Карлу Драчком један од слуга који су точили вино. — Бежите, можда још има наде!

Војвода га је љутито одгурнуо.

Веселе је још дуго трајало, а онда, кад се банкет приближавао крају, Лудовик је изненада устао. Гости су подигли чаше да му наздрави, али са краљевог лица је нестао осмех и чаше су застале у ваздуху.

— Војводо Драчки! — викнуо је краљ. — Дошло је време да платите за крв и издају.

У дворани је завладао тајац, као да су сви одавно знали да је само муж Ђованине сестре могао да уклони Андраша.

На краљев знак у дворану су са свих страна наврли војници. Краљ Лудовик I осветио је брата.

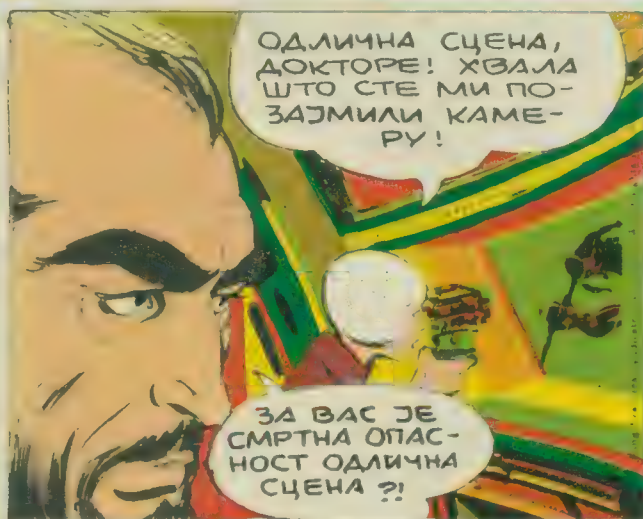
Д. А.

Природа

СКУПА ЧЕТВОРКА

Бели тигрови веома су ретки и у Индији, својој отаџбини, а камоли ван ње. Међутим, у зоолошком врту у Бристолу, у Енглеској, недавно су рођени први бели тигрови ван Индије. Ова четири љупка тигрића, над којима непрекидно бди мајка, имају само шест недеља и не слуте колико „вреде“. Стручњаци сматрају да ова четири млада бела тигра вреде преко 240 милиона старих динара!

ПРОПАЛИ ВИКЕНД

Пошто да два дана проведем у Булану, на француској ривијери, упутио ми је мој стари, добри пријатељ Нестор Артес, познати сликар... Био је то симпатичан момак, отворен и насмејан. Увек је око себе окупљао разне људе. Наше познанство је трајало двадесетак година и мада се нисмо често виђали, сваки сусрет радовао је обојицу...

На станици у оближњем градићу Вар чекао ме је сам Нестор са својим луксузним колима. Чим ме је приметио, повикао је:

— Човече, ала си се ти угојио!

Затим ме стручним оком још једном одмери:

— Осим тога, мало сунца не би ти шкодило...

Артес се није био много изменио, сем што се његова некад бујна коса доста проредила на темену. Одлучио сам да га мало пецнем:

— Добро ти стоји, јеси ли је овде купио?

— Шта сам купио? — изненађено ме упита Артес.

— Па, перику...

Артес ме прво љутито погледа, а онда прсну у смех. Схватио је да је то била моја овета за његову примедбу о мојој дебљини. Пошто смо се добро насмејали, упитах га:

— Реци ми, откуд сад овај изненадан позив?

Артесово дотле насмејано лице уозбиљи се и он ми одговори:

— Имам за тебе један посао, стари мој...

Артес никад није пропустио да ме подсети да сам старији неколико година од њега.

— Неко од мојих гостију покушава да ме уцени. Надам се да ћеш открити на време ко је уцењивач.

— Помоћи ћу ти да га откријемо, али прво ми реци о чему се ради.

Артес извуче из џепа неки згуљвани папир и пружи ми га.

Текст је био исписан крупним словима:

ВЕЧЕРАС ОСТАВИ ХИЉАДУ НОВИХ ФРАНАКА ИСПОД СТЕНЕ НА ПЛАЖИ КОЈА ИМА ОБЛИК ПСЕЋЕ ГЛАВЕ. ИНАЧЕ...

— И то је све? — упитао сам га.

— Да!

— Можда се неко нашао с тобом?

— Можда — примети Артес суморно — али ово није прва порука, сличну сам примио пре неки дан. Бојим се, стари мој!

— И зато си одлучио да мене позовеш у помоћ?

— Управо тако, драги мој Жеди!

СМРТ ЖАЦАМА!

На плажи која се налазила испод његове виле сунчала су се три мушкарца... Први је био Ј. В. Тошар,

књижевник и испичатура. Други, карикатуриста Мајарди, познати ласкавац а трећи, пропали филмски режисер Лудовик. Он се озбиљно изгледа забављао правећи замак од песка.

Артес ме је представио: — Мој пријатељ инспектор Жеди. Вероватно сте чули за њега.

— Мило ми је — промрља Тошар који је држао чашу с пићем у десној руци док ми је пружао леву.

Мајарди се подиже с лежаљке, пресави се као лакеј и рече:

— Драги инспекторе, очаран сам што сам вас упознао. Одавно ми је то била жеља итд... и наново леже.

Лудовик, који је изгледао веома запослен прављењем замка од песка, само повика:

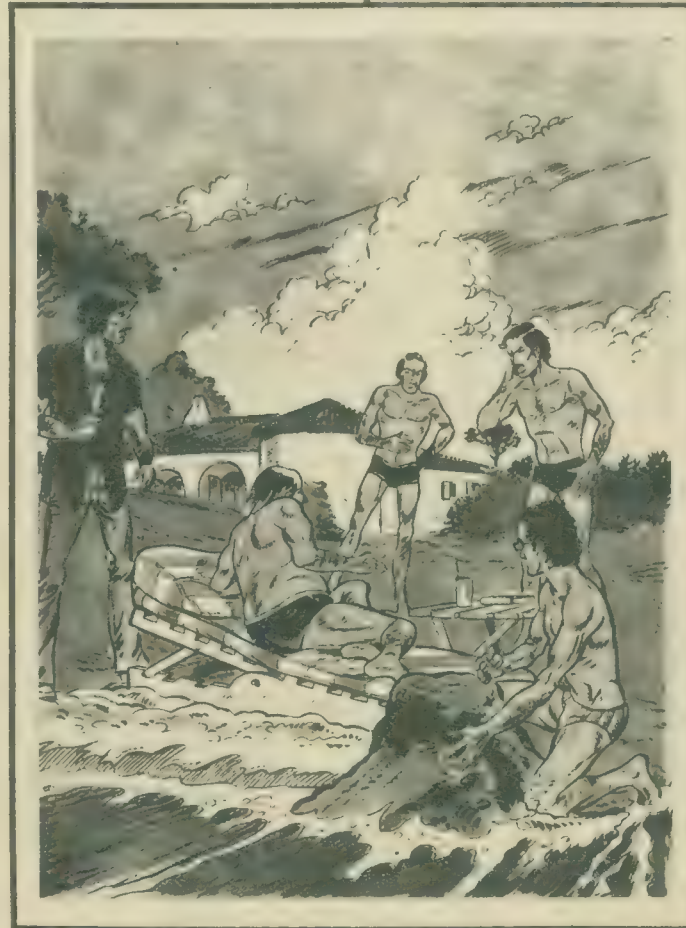
— Смрт жацама!

Тот тренутка интересовање за мене престало је. Тошар је наставио да пије, Мајарди да спава а Лудовик да прави замак.

— Хоћеш ли да се купамо? — упита ме Артес.

— Радо...

Скочили смо истовремено у море и дуго се брчкали. Затим ми Артес предложи да отпливамо иза стене у оближњу увалу. Тот тренут-

ка из воде се појавише две прилике обучене у гњурачка одела и с маскама на лицу.

Један од њих баца се на Артеса, а други је покушавао мене да удави. Мада из ненађен, очајнички сам се борио са својим противником. Кад сам успео да се ослободим, пошао сам у помоћ Артесу који је био на измaku снаге. Видећи ме, његов нападач се изгуби под водом.

НОВА ОПОМЕНА

Мада малаксао, помогао сам Артесу да изађе на обалу. Недалеко од нас, у песку налазила се једна цедуља притиснута каменом. На њој је писало:

ИНСПЕКТОРЕ, НЕ МЕШАЈ СЕ У ОНО ШТО ТЕ СЕ НЕ ТИЧЕ! АРТЕС МОРА ДА ОСТАВИ ВЕЧЕРАС 2000 НОВИХ ФРАНАКА, ИНАЧЕ...

На Артесовој плажи затекли смо тројицу његових гостију у положају у коме смо их оставили.

— Како сте? — упита Тошар?

— Да ли је вода топла? — интересовао се Мајарди.

— Дивна! — одговорио сам.

— Утолико боље — умешао се Лудовик.

Укратко сам им објаснио шта нам се догодило и упитаво их шта су радили у међувремену.

— Непрекидно сам спавао — изјавио је Мајарди.

— Нисам обраћао пажњу шта су остали радили — рекао је Тошар. — Што се мене тиче, нисам ни прстом макнуо откад сте ви отишли.

— Ни ја — додао је Лудовик.

— У ово су умешана сва тројица, стари мој. Двојица су нас напала док је трећи чувао стражу. Знам која су нас двојица напала у ували.

Шта мислите, драги читаоци, која су двојица напала инспектора Жедија и његовог пријатеља сликара Артеса и који их је детаљ одао? Уколико сте погодили, честитамо! Ако нисте, погледајте решење на 31. страни.

НА ГОСПОСВЕТСКОМ ПОЉУ

Крајем 6. века доселило се у подножје источних Алпа словенско племе Карантинци, по којима је ова покрајина названа Карантанија. Већ од 625. године Карантанија улази у словенски племенски савез на челу са Самом, а после распада савеза постоји до око 745. као самостална кнежевина и прва словеначка држава. За владавине кнеза Борута постаје зависна од Франачке државе, а око 820. године потпада потпуно под њену власт. Касније је историја Карантаније била бурна, али је она и поред тога све до свог распада у раздобљу од 11. до 12. века окупљала унутар својих граница већину Словенаца. Њеним распадањем почело је стварање историјских покрајина Словеније: Корушке, Крањске и Штајерске.

У ходнику Покрајинског музеја у Целовцу и данас се чува кнежев камен, остатак римског стуба, који је некад био закопан у земљу недалеко од Крнског града на Госпосветском пољу. На овом камену неколико векова се вршило устоличавање корушких војвода, тачније све до 1414. године када је на њему устоличен последњи војвода Ернест Хабсбуршки. Овај обред је био јединствен у сред-

њем веку јер је кроз њега племић добијао покрајину на владање из руку сељака! Обреду који је почињао тако што би у пратњи народа на кнежев камен сео слободан сељак морали су присуствовати сви корушки феудалци. Будући покрајински кнез, обучен у сељачко одело, прилазио би кнежевом камену водећи на поводцу кобилу и бика шарене длаке. Народ је морао гласно да уверава сељака на кнежевом камену да је дошљак заиста покрајински кнез, да је слободан, заштитник и поштовалац праве вере и да му је стало до блага домовине. Међутим, тек кад би народ обећао сељаку да ће од кнеза добити нешто земље, кобилу и бика које води са собом, његово одело и пристанак да ће му кућа бити ослобођена пореза, овај би устајао са кнежевог камена и уступао место кнезу. Покрајински кнез се тада замахнувши мачем на све четири стране света заклињао да ће праведно судити. Затим би испио гутљај изворске воде из сељачког шешира и у пратњи народа кренуо у Госпосветску цркву. После ручка одлазио је на Госпосветско поље где је примао поклоне својих вазала и делио правду.

ХИТ СТРАНА

ДЕСЕТ ГОДИНА НА ВРХУ

Налазити се целу деценију међу најуспешнијим у светској поп-музици јубилеј је вредан помена. Овај успех остварио је тридесет трогодишњи амерички гитариста, композитор, аранжер, књижевник и оснивач легендарног ансамбла „Мајке инвенције“ Френк Запа. Увек оригиналан и увек свеж, Запа не само да је створио нови стил у музици већ је посредно био веома утицајан на моду и понашање целе рок-генерације шездесетих година. Интелигентан музичар модерних погледа, црпи бројне теме из живота „шарене Америке“ задужио је ово време звуком и стилем које стручњаци већ годинама називају „јединствена музика Френка Запа.“ Та музика, мешавина рока, симфоније, цеза и електронике, носи у себи толико вредности да је многи сматрају класиком рока.

Прослављајући десетогодишњицу интензивног рада у диско-индустрији, Запа је први пут доживео велике тираже плоча. Тако је његов 21. по реду албум дошао у сам врх топ-листе доказујући да прави уметници никад не губе вред-

ност уколико имају да понуде нешто достојно свог имена.

KOMPLETNA DISKOGRAPHIJA FRENKA ZAPPE:

FREAK OUT (MGM — VERVE); ABSOLUTELY FREE (MGM — VERVE); LUMPY GRAVY (MGM — VERVE); WE'RE ONLY IN IT FOR THE MONEY (MGM — VERVE); RUBEN & THE JETS (MGM — VERVE); MOTHERMANIA (MGM — VERVE); THE MOTHERS OF INVENTION (MGM — VERVE); THE WORST OF THE MOTHERS (MGM — VERVE); UNCLE MEAT (BIZARRE); HOT RATS (BIZARRE); BURNT WEENY SANDWICH (BIZARRE); WEASELS RIPPED MY FLESH (BIZARRE); CHUNGA'S REVENGE (BIZARRE); FILMORE EAST, JUNE 1971 (BIZARRE); 200 MOTELS (BIZARRE); JUST ANOTHER BAND FROM L. A. (BIZARRE); WAKA JAWAKA (BIZARRE); THE GRAND WAZOO (BIZARRE); OVER NITE SENSATION (WARNER BROS); APOSTROPHE (WARNER BROS); ZAPPA — MOTHERS, ROXY AND ELSEWHERE (WARNER BROS).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НЕ ВЕРУЈЕМ

Музика и текст: Борис Бизетић

Не верујем, не верујем
ти више
да вратиће се дани који бегу,
то се види док се грм,
у твој погледу, твој
додир и смеју.

Не верујем да боље нам
се нише
јер сат за наше време сад
је стао,
ја, ето, досад нисам знао
наше време — то смо
сами ми.

Вечерас идем,
нек остане од мене само
траг
иако знам да ми никада
нико неће бити тако драг.

Не верујем да други мање
греше
и њима ваљда исто сунце
сија,
сад виђамо их срећне док
се смеше
а сутра већ ће бити као
ти и ја.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: НЕ ВЕРУЈЕМ можете чути у понедељак 4. новембра у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

● Чланови шкотске групе „Ајрон вирџин“ (IRON VIRGIN) на концертима носе одећу америчких играча рагбија. Тврде да је она одлично заштитно средство од свих насртаја публике.

● Би Би Кинг постао је „просветитељ“ блуз музике. Чувени гитариста иде по школама где свира и прича о историјату „црне музике“.

Петком у Забавнику,
а понедељком
на Радио-Београду I,
у емисији
ВЕЧЕ УЗ РАДИО,
најбољи
певачи,
ансамбли
и хитови!

БОРИС БИЗЕТИЋ

Мада нема ни 24 године, Борис Бизетић спада међу плодније и популарније композиторе наше забавне музике. За четири године, колико се бави компоновањем, Борис је у радио доста и један је од најбољих аутора забавне музике који се може похвалити тиражом од преко милион продатих плоча. Истовремено, постигао је леп успех и као кантаутор.

Борис Бизетић је рођен 28. новембра 1950. године у Београду. На музичкој оцени појављује се 1970. године предводећи занимљиву „Групу ББ“. Састављена од школованих музичара, ова група убрзо скреће пажњу сопственим звуком и специфичним стилем али се исто тако убрзо показало да то није било све што је амбициозни вођа желео. Имао је пуне свеске песама и почетком 1971. године композицију „Ако једном видиш Марију“ нуди популарном Микију Јевремовићу.

Песма је постигла успех изнад сваког очекивања и омогућила њеном младом аутору да започне „праву“ каријеру. Постаје врло тражен композитор и за само годину дана снимља преко двадесет плоча.

До данас Борис је сарађивао са двадесетак наших најпознатијих певача и снимно је преко 45 плоча са својим песмама. Као кантаутор снимно је 8 сингла и једну ЛП плочу. Компоновао је музику за филмове „Бомбаши“ и „Првени удар“ као и ТВ серију „Бу, хеш, ће“.

Најпознатије су му композиције: „Тако је плакала Исидора“, „Волим те више од музике“, „Кад бих знао да је сама“, „С ким си кад је тужно време“, „Нарциси плачу, љубави“, „Бомбаши“, „Музика остаје“, „Због тебе“ и „Фешта“.

КАНТАУТОРСКЕ ПЛОЧЕ БОРИСА БИЗЕТИЋА: 1971. СЕТИ СЕ И МИ ВОДИМО ЉУБАВ, 1972. КАКО ДА ТИ КАЖЕМ 1973. КАКО СИ И 1974. НЕКАД БИЛИ СМО МАЛИ, ЈЕДНЕ ЗИМЕ ВОЛЕЛИ СЕ ДВОЈЕ, НАПРЕД ПЛАВИ, НЕ ВЕРУЈЕМ, МИЛОЈКО И ЛП ПЛОЧА.

ДАНАС И КРОЗ
ТРИДЕСЕТ ГОДИНА

Дејвид Кесиди
(DAVID CASIDY)

ПОЛУТНИК
ЗАБАВНИК

БОРИС БИЗЕТИЋ

Моја сахрана је била величанствена. Присутствовала је не само цела посада „Фонтон III“, него и сви слободни чланови Пете базе космодрома. Било је чак и оних који ме нису познавали и који су за мене први пут чули тек кад сам погинуо. Толико интересовање није било резултат неке моје нарочите популарности. Једноставно, људи су хтели да виде сметањака који је погинуо на најглупљи начин откако се човек виноу у космос. Стварно, сумњам да би се тако нешто могло догодити било коме другом осим мени.

Сви они који су дошли на сахрану да би ме видели, били су разочарани. Није могло да се види ништа. Лежао сам у металном сандуку, потпуно затвореном и без уобичајеног прозорчића кроз који се покојник може видети. То је било намерно. Призор моје разбијене главе вероватно није био баш најлепши за гледање, па су ме зато и стрпали у затворен сандук без прозора.

Пут до тог сандука био је сасвим обичан, а начин како сам у њега доспео, као што рекох, био је најглупљи од почетка космичких летова.

Кора од лубенице

„Фонтон III“ се враћао са убицајене патроле око Сунчевог система. На путу ка Земљи задржали смо се два дана на Марсу. Посета бази на Марсу била је планирана, али слетање на Фобос није. Тамо смо морали да сачекамо другог официра кога смо заборавили у марсовској бази. Додуше, сам је био крив за то. Кад смо кренули он још није био сасвим разбио мумурлук у собици иза канине и већ смо кренули кад се испоставило да њега нема. Морали смо да га сачекамо на Фобосу где је требало да га пребаци локални ракетоплан. Заповедник је због тог инцидента био толико бесан да се затворио у своју кабину. При томе није заборавио да понесе са собом и боцу јукале, жестоке ракије са Јупитера. Пошто је боца била пуна, израчунали смо да се заповедник неће појавити бар три часа. Зато нас неколицина решисмо да прошетамо по Фобосу. Правила су то додуше забрањивала, али како су правила забрањивала и јукалу на дужности знали смо да ће заповедник прећи преко тога.

Из брода сам први изишао ја. Чим сам крочио на тле, оклизнуо сам се, ноге су ми полетеле увис и треснуо сам на камениту површину. Шлем мог скафандра отишао је у парампарчад и као да то није било довољно, лобања ми се разлупала, сасвим.

У целој васиони неко је морао да баца кору од лубенице баш на оно место где сам ја стао излазећи из брода!

То је њбој гроб!

Иако смрт није смешна, смејала се цела посада „Фонтон III“, а када се за случај сазнало и цела свемирска флота.

Моја погубија стајала је заповедника још једну боцу јукале, а

ДВАПУТ РО

какве су биле остале последице, ни кад нисам сазнао.

И ово о чему сада причам једва сам успео да извучем од другог официра због чије се пијанке на Марсу све то и догодило. Једва сам га наговорио да ме одведе на гробље и покаже ми где сам сахрањен. Дуго се опирао и тек кад сам му обећао да ће добити половину моје залихе препеченице од венеријанских крушака, некако је пристао.

Стварно је то језиво осећање стајати над сопственим гробом. У ствари то и није био обичан гроб, већ лепа камена гробница.

— Шта мислиш, да уђемо унутра?

Он са страхом узмаче један корак уназад.

— Ти си ионако унутра, па ако хоћеш ући, а ја, богме, остајем напољу!

Затим је додао:

Фантастична прича ЗОРАН ПОПОВИЋ

ДЕЖУРНИ ОФИЦИР, КОЈИ ЈЕ СА ОСТАЛИМ КОСМОНАУТИМА ПРИСУСТВОВАО МОЈОЈ САХРАНИ, ОНЕСВЕСТИО СЕ КАД САМ СЕ ПОСЛЕ ГОДИНУ ДАНА ПОЈАВИО У БАЗИ.

Није било сумње. У ковчегу сам био ја...

— А и не бих желео да одговорам за провалу у гробницу!

То ме је мало поколебало, али помислих да нико не може да ме оптужи да сам скрнавио сопствени гроб!

То му и рекох, али је он остајао упоран:

— Ради шта знаш, на крају крајева то је твој гроб, а не мој, али ја остајем напољу и не пада ми на памет да гледам шта има унутра, доста је што сам уопште дошао овде!

— Слушај — рекох — морам да видим шта има унутра. Ако сам ја

овде, како онда могу бити мртав и сахрањен?

— Мени је јасно како си мртав. Па погинуо си, брате! И наравно да си и сахрањен! Са мртвима се обично тако поступа, зар не? Али мени није јасно како си овде са мном жив живца и са целом тинтаром! То мени не иде у главу...

Човек је био у праву! Ако сам мртав и сахрањен, онда није било у реду да будем овде жив и стојим над сопственим гробом! Опет, кад мало боље размислим, више ми се свиђало да будем жив и решавам тај проблем, него да без проблема будем мртав...

Али размишљање ничему није водило. Морао сам ући у гробницу и лично се уверити.

Не замлаћуј се!

Извадио сам револвер и једним метком разбио браву. Отворио сам врата и без оклевања ушао. Сачекао сам мало да ми се очи привуку на полумрак и припао ковчегу. На њему је било исписано моје име и године рођења и смрти. Хлад на језа прошета ми се кичмом, али одлучих да идем до краја. Добро

сам се означио док сам подигао тежак метални поклопац. Мало сам се колебао пре него што баких поглед у сандук.

Није било никакве сумње. Унутра сам био ја! Додуше, глава ми је била разбијена, али лице се могло сасвим добро препознати. Почех да дрхтим. Све је то било толико лудо да бих посумњао у здрав разум да нисам знао да су сви моји психотестови били више него одлични и да су исти резултати добијени и на јучерашњем испитивању када сам се појавио у бази.

Моја појава у бази могла је бити кобна за дежурног официра. Ушао сам и као и обично прво се јавио дежурном. Овај је само зинуо, пребледео, изврнуо очи и срочао се са столица на којој је седео. Брзо сам зграбио телефон и позвао амбуланту:

— Хитно дођите, дежурном официру је нагло позлило!

Када су дошли, нисам знао кога сад да зовем, јер се и с доктором и његовим болничарем догодило исто — пребледели су и попадали као цакови.

Заиста нисам знао шта да радим, а још мање сам знао зашто људи падају у несвест кад ме виде. Пронађох огледалце у цепу и погледах се. Ништа нарочито нисам видео. Изгледао сам сасвим као и обично, једино сам било мало збуњен.

Паде ми на памет да позovem психолога базе. Тај ће ваљда знати шта је са овим људима. Окренух његов број и представих се. Пре него што сам стигао да објасним зашто зовем, он се издра на мене:

— Ко се то тамо замлађује?
— Докторе, не замлађујем се — рекох. — Стварно не знам зашто су овде сви попадали у несвест кад су ме видели, па сам помислио да ћете ви можда...

— У реду — прекиде ме мало мирнијим гласом — где сте?

Одговорих му.

— Сачекајте ме ту!

И он је пребледео кад је ушао, али остаде на ногама.

Изиубљена јодина

Разговор који смо затим водили био је толико чудан и конфузан да не могу ни делимично да га поновим. Све се завршило тиме што ме је одвео у своју лабораторију и подвргао детаљном испитивању и проучавању. Тако ме нису проучавали ни када сам приман у астронауте.

Резултат је био тако сјајан да се осетих веома поносан. Једино је избио неспоразум око датума. Ја сам био потпуно сигуран да је данас 16. мај 2134. године, а психолог је тврдио да је 25. април 2135. Најзад сам морао да признам да је он у праву, јер ми је показао и календар и данашње новине. Његово тврђење поткрепио је и други официр с мог брода.

— Добро, ако је тако, где сам ја онда провео скоро годину дана а да о томе појма немам? Шта је могло да ми се догоди? Јесам ли изгубио памћење.

— Био си на „Фонтону III“, ишли смо на Марс и на Фобос и тамо си погинуо...

Други официр нагло застале и уплашено погледа у психолога. Овај се мало замисли, па рече:

— Можда је најбоље да му све испричате...

Тако сам сада стајао изнад себе самог и размишљао. Наравно, ништа паметно нисам могао да смислим.

Мој ђуријашељ Ал

Једино сам био сигуран да је све било у реду и нормално док нисам дошао у базу. Зато ми паде на ум да се вратим тамо одакле сам кренуо у базу и да поново пређем исти пут. Ваљда ће тада открити шта ми се догодило. Затворих ковчег и поздравих самог себе, осећајући се при томе некако необично, и изиђох из гробнице. Другом официру, који ме је мало подаље чекао, не рекох ништа, мада сам видео да изгара од радозналости. Само сам му захвалио и обећао да ћу му сутра донети ону препеченицу. Пошао сам свом школском другу Алу од кога сам и отишао у базу кад је све ово почело. Био сам код Ала и он ме је, по обичају, гњавио својим новим проналасцима. Дотле је све било нормално, па сам одлучио да опет одем до њега и да покушам да решим загонетку.

Затекао сам га код куће. Био је необично љубазан и није ме уопште прекидао док сам му причао шта ми се догодило. Није био нимало изненађен.

— Да, знам да си погинуо — рече са смешком. — Уосталом, било је о томе нешто и у новинама!

Пронашао је новине и показао ми их. Сад сам тек био збуњен:

— Па, ако сам погинуо, како онда...?

— Објаснићу ти, мада ниси заслужио! Да си ме слушао кад сам ти причао о свом новом проналаску сад би ти све било јасно. Зато ћу ти сада укратко поновити о чему се ради. Надам се да сад нећеш мислити да те гњавим.

— Дакле, успео сам да конструишем материјализатор. Детаље ионако нећеш разумети, па ћу ти само рећи да је то апарат који може да снимљива и репродукује саму материју. Не као магнетофон само звук или филм само слику, већ комплетну материју. Тако сам, док сам ти пре твог трагичног лета показивао апарат, успео да те снимим. Сваки твој молекул, сваки атом, сваки електрон и све њихове узјамне везе. Схваташ ли? Ти си комплетно снимљив, па сам зато и могао да те поново материјализујем, репродукујем, ако хоћеш, кад сам чуо да си погинуо. Кад сам те јуче репродуковао и пустио да одеш не рекавши ти ништа, заборавио сам да си онакав какав си био пре скоро годину дана, кад си снимљив, и да нећеш имати појма ни о чему што се у међувремену догодило.

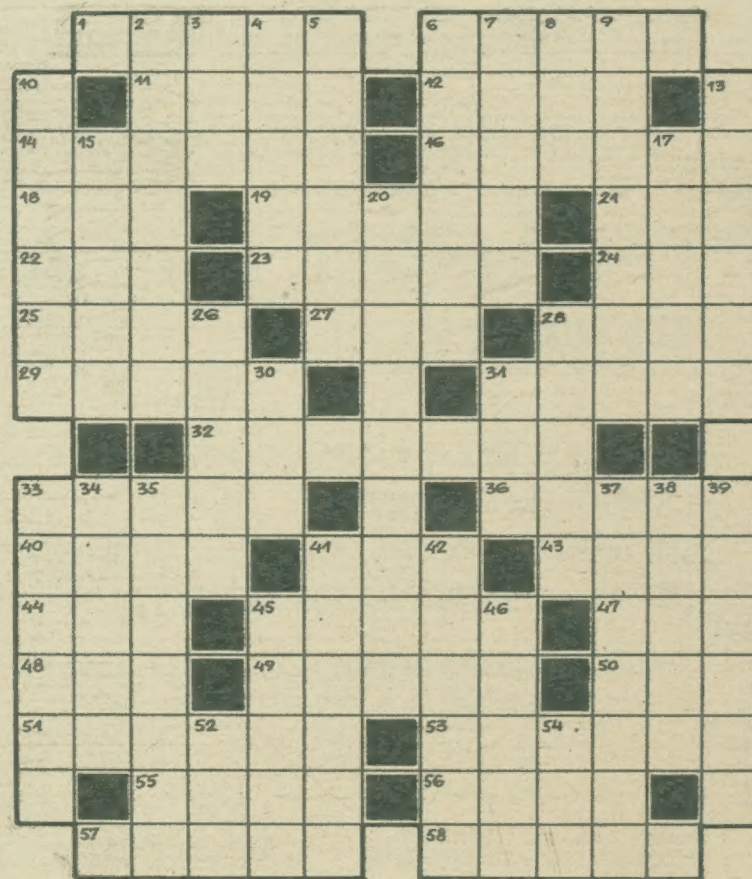
Био сам толико збуњен да сам заборавио да му захвалим. Једино сам га замолио да ме више не материјализује поново, бар не док опет не станем на кору од лубенице. Јер, не бих се баш много обрадовао да себе сретнем негде на улици...

ВОДОРАВНО:

1) влас, 6) планетоид између Марса и Јупитера, 11) посмртни лежак, 12) народни назив за драги камен, 14) врста америчког аутомобила, 16) папина трострука круна, 18) похвална песма, 19) бели спорт, 21) оквир, 22) скраћеница за: латински, 23) личност из приповетке Лазе Лазаревића, 24) председник светске шаховске организације (Макс), 25) град на Јадрану, 27) жалосна врба, 28) коњски поводац, 29) средство плаћања, 31) атмосферска падавина, 32) група острва на средњем Јадрану, 33) поданик (лат.), 36) мишљење о вредности нечега, 40) носач, 41) лако ломљив, 43) сеоско подручје, 44) пећница, 45) северноамеричка животиња скупогеног крзна, 47) шумска креда, 48) грубо сукно, 49) часовничари, 50) ловачки пас, 51) устаљено понашање, 53) сарајевска певачица (Дервоз), 55) речни рибац, 56) енглески књижевник (Валтер), 57) маштарије, илузије, 58) вал.

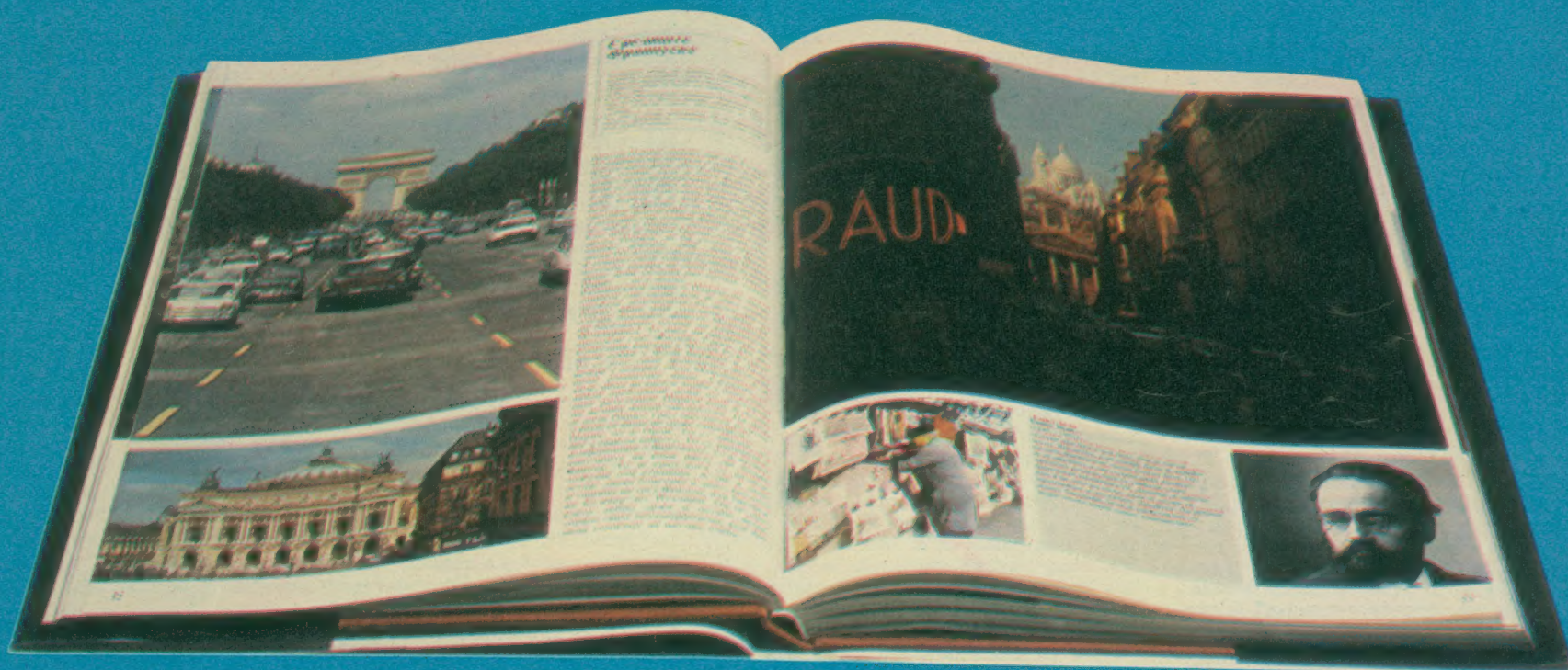
УСПРАВНО:

2) један падеж, 3) речно острво, 4) графички нацрт Земљине површине или неких њених делова, 5) шумовита висораван у североисточној Европи, 6) спортска ципела, 7) личност из бајке, 8) румунска новчана јединица, 9) врста вишње, 10) хеленски и римски бог уметности, 13) апарат за снимање, 15) познати певач забавних мелодија (Салваторе), 17) геометријски појам, 20) журналисткиња, 26) преријски вук, 28) уређен пут за возила и пешаке, 30) англосаксонска мера за дужину, 31) троцифрен број, 33) тропски гуштери, 34) једноћелијска праживотиња, 35) плато, 37) налепница, 38) насртај, 39) роман Лајоша Зилахија, 41) наш фудбалски репрезентативац, 42) онај који путује из задовољства, 45) део капута, 46) огрлица, 52) блато, 54) музички термин.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) наука, 6) читанка, 13) Ардени, 15) рапорт, 16) СС, 17) парк, 19) Марио Ј., т. 21) ласо, ч. 23) ал, 26) Акра, н. 27) Г. М., 29) РАМ, 30) врело, 32) Срмач, 34) нем, 35) Каракас, п. 38) нч, 39) поредак, 40) не, к, 41) Рамадан, 42) сет, 43) батар, 44) отпор, 46) Крк, 47) КА, п. 49) рано, 50) мз, т. 52) твр, с, с. 53) пинак, 55) Перу, 56) Уј, 61) аманас, 63) дужина, 65) рањеник, 68) метал.

ПОКЛОН КОЈИ НИКАД НИЈЕ СКУП !

ТРИДЕСЕТ И ДВА ЛИЦА ЕВРОПЕ

Књига о најлепшим градовима
старог континента
са више од 240 илустрација у боји
прави је драгуљ сваке библиотеке

Европске
метрополе

АКО БУДЕТЕ ЧИТАЛИ ОВУ КЊИГУ САЗНАЋЕТЕ
ДА ЈЕ:

АНДОРА рај кријумчара
ПАРИЗ град светлости
ВАДУЦ село престоница
ВАТИКАН држава у граду
МОСКВА стара и нова „Матушка“
РЕЈКЈАВИК „залив дима“
МОНАКО светлост без пореза
и низ других занимљивости о 32 највећа града
Европе.

КЊИГА ЈЕ ШТАМПАНА ЋИРИЛИЦОМ
НА ПРВОРАЗРЕДНОЈ ХАРТИИ, ФОРМАТА 22Х30.
ЛУКСУЗНО ЈЕ ОПРЕМЉЕНА.

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КЊИГУ
СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА
У ПРЕДУЗЕЋУ „ВУК КАРАЏИЋ“, КРАЉЕВИЋА
МАРКА 9.

ИП „ВУК КАРАЏИЋ“, 11001 БЕОГРАД, КРАЉЕВИЋА МАРКА 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујен књигу „ЕВРОПСКЕ МЕТРОПОЛЕ“ ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 120 дина. (плаћање поштару приликом пријема књиге)
НА ОТПЛАТУ по цени од 150 дина. који ћу износ исплатити у пет редовних месечних рата почев _____
1974. године. Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књиге, рачуна и одговарајућег броја уплатница.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Име и презиме _____ Занимање _____

Адреса стана _____

Пошт. број и место _____

Назив и адреса радне организације у којој је купац запослен _____

(Потпис и печат овлашћеног лица)

(Потпис наручиоца)

Бр. личне карте _____ Издате од СУП-а _____

НАРУЏБЕНИЦА СЕ ОВЕРАВА САМО ПРИ КУПОВИНИ КЊИГА НА ОТПЛАТУ.
ПЕНЗИОНЕРИ УМЕСТО ОВЕРЕ ПРИЛАЖУ ОДРЕЗАК ПОСЛЕДЊЕГ ЧЕКА ОД ПЕНЗИЈЕ.

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи наруџбеницу на адресу:
ИП „ВУК КАРАЏИЋ“, 11001 Београд, Краљевића Марка 9.

ПОШТАНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

КИТ—ИНДУСТРИЈА МИРИСА

Желео бих да знам шта је амбра.

Жељко Ивановић
Дуга Реса

У античко време, кад је китова у морима и океанима било неупоредиво више него данас, о амбри,

чудном производу тела главате уљешуре, причале су се готово бајке. Ова смоласта, пепељаста и мирисна материја слична воску настаје у необичној врећици за коју се сматра да за главату уљешуру има функцију мокраћне бешике. У тамно наранџастој уљаној течности, којом је испуњена ова врећица, амбра плива јер има веома малену специфичну тежину. Кад је главата уљешура, један од највећих китова, избаци у море, амбра такође остаје на површини, најчешће у облику кугластих грудви величине кокошијег јајета. У време кад је

главата уљешура, била мање употребљена него данас, амбра се највише налазила на пучини. Данас, међутим, права амбра је ретка и због своје скупоцености најчешће се фалсификује. Како настаје ова мирисна материја, због чега је толико тражена, није познато. Амбра се на топлоти размекшава, у врелој води се претвара у уљасту течност, а на великој температури се испарава. Свој специфичан и угодан мирис, због чега се одувек употребљавала у индустрији мириса, амбра добија тек сазревањем уз суделовање једне врсте бактерије. Стари Грци су амбру употребљавали у медицини као средство за ублажавање грчева и за умирење.

Они морнари који су на мору или у самој уљешури налазили веће грудве амбре стицали су богатство преко ноћи. Највећи комади амбре који су нађени до данас били су тежи до 90 килограма и вероватно су их таласи наваљали на гомилу а сунце слепило.

ЗАШТО СЕ КУЦАМО ЧАШАМА

Молим те да у Малој пошти напишеш откад потиче обичај куцања чашама.

Мухарем Козић
Приједор

Људи су одувек волели и ценили добро пиће, али се нису увек куца-

ли чашама. Тај обичај није постојао у старом веку. Први су почели да га поштују Келти који су му придавали велики значај. Још од тог времена куцање чашама представља знак пријатељства и радости. По веровању Келта, у овом симболичном чину учествује свих пет човечијих чула. Пиће се види, осећа се његов мирис, а проба се језиком. Чуло пипања учествује док држимо чашу и, најзад, да би у том свечаном тренутку учествовало и чуло слуха, ударом чаша производи се и звук.

ЛЕГЕНДА О УКЛЕТОМ БРОДУ

Желела бих знати одакле потиче легенда о „лутајућем Холанђанину“.

Дубравка Којадиновић
Вуковар

„Лутајући Холанђанин“, коме су то име дали морепловци, био је по њиховом веровању брод који се

пред буру или док бура бесни појављује код Рта Добре Наде. О том чудном и тајанственом броду ис-

предене су многе легенде. По једној од њих, на њему се догодио страشان злочин који никада није био расветљен. Због тога је брод био проклет и осуђен „да никад више не уђе у луку, већ да без престанка плови морима, све док на земљи буду постојали море и копно“. Друга легенда говори да се капетан тога брода, неки Холанђанин, заклео да ће, без обзира на то што је море тамо увек немирно, оплови-ти око Рта Добре Наде, ма колико дуго пловидба трајала. Међутим, ветрови увек враћају његов једрењак, и он, према легенди, и данас покушава да испуни своју заклетву.

Прича о уклетом броду толико је била раширена међу морнарима да су они не само веровали да несрећни холандски капетан заиста покушава да на своме једрењаку оплови око Рта, који је у давна времена био страх и трепет за све морепловце, већ су многи тврдили да су чули повике с његовог брода, па чак и да су разговарали с капетаном који их је молио да понесу његова писма и поруке за Европу.

Легенде о „лутајућем Холанђанину“ поникле су на основу једне природне појаве. Наиме, научници тврде да је „лутајући Холанђанин“ у ствари фатаморгана, лик непостојећег брода који се јавља због кривих путања светлосних зрака у густим слојевима ваздуха изнад хладног мора. Приче о „лутајућем Холанђанину“ послужиле су чувеном композитору Рихарду Вагнеру као сјиж за истоимену оперу.

Будите детектив...

ПРОПАЛИ решење загонетке: ВИКЕНД

Артесови гости су лагали кад су тврдили да се нису макли с места откако су Артес и инспектор отишли у воду. Ако пажљивије погледате наше илустрације видећете да је на првој Тошар нио у десној руци чашу а да је Мајарди лежао на леђима. Док на другој Тошар нема ништа у десној руци а Мајарди лежи на боку. Искусном оку инспекторовом ови детаљи нису промакли, пошто су они тврдили да се нису помакли с места.

УЧЕНИЦИ—СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НМП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.л. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

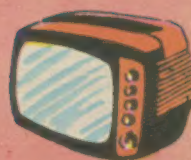
ВАШ
НОВИ ЛИСТ
ДОНОСИ СВАКОГ
ПОНЕДЕЉКА ОДАБРАНЕ
ДИЗНИЈЕВЕ СТРИПОВЕ
ЧИЈИ СУ ЈУНАЦИ МИКИ,
ШИЉА, ПАЈА ПАТАК,
ДЕДА БАЈА, ХИЈАВАТА,
ХРОМИ ДАБА, ПЛУ-
ТОН, МИНИ И
ДРУГИ.

СВОЈИМ
ЧИТАОЦИМА

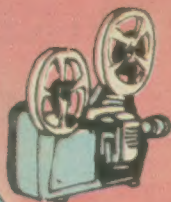
Микијев ЗАБАВНИК

ПОКЛАЊА
ПОРТАБЛ ТЕЛЕВИЗОР У БОЈИ!

1 ПОРТАБЛ
ТЕЛЕВИЗОР
У БОЈИ
ЈАПАНСКЕ
МАРКЕ
„SANYO”

АКО СТЕ РЕДОВАН ЧИТАЛАЦ НАШЕГ НОВОГ ЛИСТА,
МОЖЕТЕ ДА ДОБИЈЕТЕ НА ПОКЛОН:

2 КИНО
ПРОЈЕКТОРА
СОВЈЕТСКЕ
МАРКЕ
„RUS”
ЗА НОРМАЛ
И СУПЕР 8
СА НЕКОЛИКО
ЦРТАНИХ
ФИЛМОВА

3 КИНО
КАМЕРЕ
ЈАПАНСКЕ
МАРКЕ
„VERNON”

100 МАЈИЦА
СА ЛИКОМ
МИКИЈА
И ТЕКСТОМ
„МИКИЈЕВ
ЗАБАВНИК”

ПОРЕД
ЗАБАВЕ И СТРИ-
ПОВА, У „МИКИЈЕ-
ВОМ ЗАБАВНИКУ” ВАС
ОЧЕКУЈЕ И СТАЛНИ
НАГРАДНИ КОНКУРС
СА МНОГО ЛЕПИХ
И СКУПОЦЕНИХ
НАГРАДА

Микијев
ЗАБАВНИК
ВАС
ЗАБАВЉА
И НАГРА-
ЂУЈЕ!